ಪಿರ ಪೋಪು ಪಂಡಿನ ಕತೆಕುಲು

ಸಂಪಲ್ತಿನಾರ್

ಡಾ. ಸುಂದರ ಕೇನಾಜೆ

ಕರ್ನಾಟಕ
ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ
ಅಕಾಡೆಮಿ

ಕೊರಪೊಳು ಪಂಡಿನ

ತುಳು ಕತೆಕುಲು

ಡಾ. ಸುಂದರ ಕೇನಾಜೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 003

KOROPOLU PANDINA TULU KATHEKULU
Folk tales told by Smt. Korapolu and compiled by Dr. Sundara Kenaje, Block Resource Centre, Near Jyothi Circle, Sullia, D.K. - 574 239.

Author
Dr. Sundara Kenaje
Resource Person
Block Resource Centre, Sullia
Mobile : 9448951859
dr.kenaje@gmail.com

Chief Editor
Dr. Palthady Ramakrishna Achar
President
Karnataka Tulu Sahitya Academy

Publisher
Chandrahasa Rai B.
Registrar
Karnataka Tulu Sahitya Academy

First Edition : 2011

© : Karnataka Tulu Sahitya Academy

Pages : 52

Price : ₹ 30

Cover Design : **Kalloor Nagesh**

DTP at : **Prabhu DTP, Sulliya**

Page Designed & Printed at :
Aakrithi Prints
Light House Hill Road, Mangalore – 575 001
Tel. : 0824 2443002

ಗುರ್ಕಾರ್ರೆನ ಮದಿಪು

ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊಡು ಏರೆಡ ಕೇಂಡಲಾ ಅಕ್ಲೆ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಸುರುಕು ಬರ್ಪಿನ ಸಬ್ದೊ ಪಂಡ "ಪುರುಸೊತ್ತಿಜ್ಜಿ". ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಪಿನ ಜೋಕುಲೆಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಪರಬೆರೆ ಮುಟ್ಟ ಅಂಜೊವೆಗ್-ಪೊಂಜೊವೆಗ್ ಏರೆಡ ಕೇಂಡಲಾ ಪುರುಸೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಅಂಚತ್ತ್. ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ಪುರ್ಸೊತ್ತು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಪೊರ್ತುಕಂತ್‍ದ್ ಮುಂಜಂಜೆ ಆನಗ ಬೆನ್ನಿದ ಕಂಡೊಡ್ದು ಬತ್ತಿನ ಆಂಜೊವು ಪೊಂಜೊವು ಬೆಂದ್ರ್ ಕೊಟ್ಯಗ್ ಪೋದು ಬೆಚ್ಚ ಬೆಚ್ಚ ನೀರ್ ಮೀದ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಚಿಮಿಣಿ ದೀಪೊದ ಬೊಲ್ಪುಡು ಉನಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜೆಪ್ಪರೆ ಅಟ್ಟಣೆ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ನೆಕ್ಕ್ ದುಂಬೇ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಉನಸ್ ಆದಿಪ್ಪುಂಡು. ಆಂಜೊವು-ಪೊಂಜೊವು ಉಲಯಿದ ಅದೆಟ್ ಜೆಪ್ಪರೆ ಪಜೆ ಪಾಡ್ಯೆರ್ಂಡ. ಅಜ್ಜಿ ಜೋಕುಲೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಎದ್ರ್‌ದ ಜಗಲಿಡೋ-ಚಾವಡಿಡೋ ಒಲಿತ ಪಜೆ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಜೆಪ್ಪೆದೆರ್. ಜೆತ್ತಿ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಪಕ್ಕ ನಿದ್ರೆ ಬರ್ಪೆದಿಜಿ. ಕತೆ ಪನ್ಯರೆಗಾದ್ ಮಾತ ಜೋಕುಲು ಅಜ್ಜಿನ್ ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ಅಜ್ಜಿನ ಕತೆ ಕೇನಂದೆ ಜೋಕುಲೆ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ನಿದ್ರೆನೇ ಬೂರಂದ್. ಅಜ್ಜಿ ದಿನೊಕ್ಕೊಂಜೊಂಜಿ ಪೊಸ ಪೊಸ ಕತೆ ಮುಡೆದ್ ಪನ್ಪಿನ ಕ್ರಮೊ. ಜೋಕುಲು ಅಯಿಕ್ ಹೂಂ ಕುಟ್ಟೊಡು. ಕತೆ ಕೇಂಡೊಂದು ಕೇಂಡೊಂದು ಜೋಕುಲು ಆಡೆಗೆ ನಿದ್ರೆ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ಆತಾನಗ ಹೂಂಕುಟ್ಟುನಲಾ ಉಂತೆದ್ಂಡ್. ಹೂಂಕುಟ್ಟುನ ಉಂತಿವೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಅಜ್ಜಿನ ಕತೆಲಾ ಅಡೆಗೆ ಉಂತ್‌ದ್ಂಡ್. ಇಂಚ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಅಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನ ಈ ಕತೆಕುಲೆಗ್

ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕುಲುಂದು ಪುದರಾಂಡ್. ಇಂಚ ಕತೆ ಪನ್ಪಿನ ಕ್ರಮೊ ಮಾತ ದೇಶೊಡ್ಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಾತ ಬಾಸೆಡ್ಲಾ ಇಂಚಿನ ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕುಲುಲ್ಲೊ. ಈ ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕುಲೆನ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ನಕುಲು ಸಂಪಲ್ತಿದ್ ಅಚ್ಚಿಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೂಕುದ ಒರುಟು ಬೊಲ್ಪುಗು ಕನತೆರ್. ಈ ಕತೆಕುಲೆಗ್ ಜನಪದ ಕತೆಕುಲು (Folk tales) ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್ ದೀಯೆರ್. ಈ ಕತೆಕುಲೆನ ಬಗೆಟ್ ದಿಂಜ ಅಧ್ಯಯನ ಕಾರ್ಯ ನಡತ್‌ಂಡ್.

ಜನಪದ ಕತೆಕುಲು ವಾ ದೇಶೊಡು, ವಾ ಬಾಸೆಡ್ ಪುಟ್ಟಡ್ ಲಾ ಅಯಿಕೊಂಜಿ ಮೂಲ ಆಶಯ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಆ ಮೂಲ ಆಶಯೊಲು ಮಾತ ಕೋಡಿದಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಒಂಜೇ ರೀತಿ ಆದುಪ್ಪುವೊ. ಈ ಆಶಯೊನು Motif ಪನ್ಪೆರ್. ಕತೆ ಪನ್ಪುನಕುಲು ಈ ಆಶಯೊಲೆನ್ ಒಂಜೆಕೊಂಜಿ ಜೊಡ್ಸವೊಂದು ಒಂಜಿ ಕತೆನ್ ಮುಡೆಪೆರ್. ಉಂದು ಜನಪದ ಕತೆ ಮುಡೆಪುನ ಸೂತ್ರೊ. ಜನಪದ ಕತೆಕುಲೆನ್ ಸರಳ (Saga) ಬೊಕ್ಕ ಸಂಕೀರ್ಣ (marchen) ಪಂಡ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ರೀತಿ ವಿಂಗಡನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಒಂಜಿ ಕತೆ ತುಲಯಿ ಕುಡ ಒಂಜೋ ರಡ್ಡೋ ಕತೆಕುಲು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಅವು ಸಂಕೀರ್ಣ ಕತೆ. ಒಂಜೇ ಕತೆ ಉದ್ದೋಗು ಪೋದು ಮುಗಿತಲ ಆಂಡ ಅವು ಸರಳಕತೆ. ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಮಾತ ಕತೆಕುಲೆಡ್ ಬರ್ಪುನ ಆಶಯೊಲೆನ್ ಒಂಜಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿಕ್ ಒಂಜಿ ಸಂಕೇತ ಕೊರ್ತೆರ್. ಈ ಗ್ರಂಥೊನು Motif Index Book ಪನ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಜನಪದ ಕತೆಕುಲೆನ ಆಶಯೊನೇ ಆ ಕತೆತ ಮೂಲ ದ್ರವ್ಯೊ ಆದಿಪ್ಪುಂಡು.

ಈ ಕೋಪೆಡ್ 13 ಕತೆಕುಲುಲ್ಲೊ. ಮಾತಲ ಸರಳಕತೆಕುಲು. ಸುರುತ ಕತೆ ರಾಮ ರಕ್ಕಸೆ. ರಕ್ಕಸೆ ಸನ್ಯಾಸಿ ವೇಸೊಡು, ನಟ್ಟುನಕುಲೆ ವೇಸೊಡು ಬತ್ತ್‌ದ ಮಂತ್ರ-ಮೂಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಇತ್ತಿನ ಎಲ್ಯ ಪೊಣ್ಣನ್ ರಟ್ಟವೊಂದು ಪೋಪಿನ, ಆಯನ್ ಬೆರಿಪತೊಂದು ಪೋಯಿನ ಆಂಜೊವೆನ್ ಕಲ್ಲ್ ಮಲ್ಪುನ ಬೊಕ್ಕ ಆ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಎಲ್ಯ ಒಂಜಿ ಆಣ್ ರಕ್ಕಸನ್ ನಾಡೊಂದು ಪೋದು ಬೇಡಜ್ಜಿನ ಬೆರಿಸಾಯೊಡು ರಕ್ಕಸನ ಜೂವೊ ಓಲುಂಡುಂದು ತೆರಿಯೊನ್ನ, ಬೊಕ್ಕ ರಕ್ಕಸನ್ ಕೆರ್ದ್ ಆಯೆ ಕೊಂಡುಪೋಯಿನ ಪೊಣ್ಣನ್ ಅಂಚನೆ ಕಲ್ಲಾಯಿನಕುಲೆನ್ ನರಮಾನಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಿರಲೆತೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಈ ಕತೆತ ಆಶಯೊ. ಇಂಚಿನ ಆಶಯೊದ ಬೇತೆ ಕತೆಕುಲು ಉಲ್ಲೊ. ಆಂಡ ಕತೆಟ್ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಬದಲಾವಣೆನ್ ಕತೆ ಪನ್ಪಿನಾರ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಕತೆಕೊಂಜಿ ಪೊಸ ಒರು ಕೊರ್ತೆರ್. ಮೂಲು ರಕ್ಕಸಗ್ ರಾಮಂದ್ ಪುದರ್ ದೀತೆರ್. ಜನಪದ ಕತೆಗಾರೆರೆಗ್ ರಾಮ ಪಂಡ ಅವು ಶ್ರೀರಾಮೆ ಅತ್ತ್. ಅಕ್ಲೆ ಲೆಕ್ಕೊಡು ರಾಮ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪುದರ್. ಅವು ನರಮಾನ್ಯಗೇ ಆವೊಡೂಂದು ಇಜ್ಜಿ. ರಕ್ಕಸಗ್ಲ ಆಪುಂಡು, ಮರಕ್ಲಾ ಆಪುಂಡು, ಪಕ್ಕಿಗ್ಲಾ ಆಪುಂಡು, ಮುಗ್ಗೊಗ್ಲಾ ಆಪುಂಡು.

'ಉಗುರು ಮರ' ಕತೆಟ್ ಉಗುರುಡ್ದು ಒಂಜಿ ಮರ ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಉಂದು ಈ ಕತೆತ ಆಶಯೊ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಪಿಲಿನಲಿಪುನಾಯಗ್ ತಿಕ್ಕುನವು ಒಂಜಿ

ಅಪ್ರೂಪೊದ ಆಶಯೊ. ಅಂಚ ಈ ಕತೆಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಕತೆಂದೇ ಪನೊಲಿ.

'ಪುಚ್ಚೆಲಾ-ಕುದ್ಕೆಲಾ' ದುಂಬು ಪಾಠ ಪುಸ್ತಕೊಡು ಬತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಜನಪದ ಕತೆ. ಈ ಕತೆ 'ಗುಡು ಗುಡು ಗುಮಟ್ಟ ದೇವೆರ್' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಅಚ್ಚಾತ್ಂಡ್. ಈ ಕತೆಟ್ ಆಶಯೊ ಒಂಜೇ ಆಂಡಲಾ ಪನಿ ಪನಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತೋಜುಂಡು.

'ಎಲ್ಯ ಮಗ್ಯೆ' ಕತೆಟ್ ದಿಂಜಿ ಆಶಯೊಲು ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಮೌಲ್ಯ ದಾಲ ತೋಜುಜಿ, ಸಾಹಸ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮಾತ್ರ ಒಂಜಿ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಫಲೀಕರಣ ವಿಶೇಷವಾದ್ ದಾಲ ತೋಜುಜಿ.

'ಏಮೆಲಾ ಮುಗ್ಗೆರ್ಲಾ' ಪಂತೊಡು ಪಾರುನ ಬೊಕ್ಕ ಏಮೆ ಉಪಾಯೊಡು ಗೆಂದುನ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನ ಕತೆ. ಮೂಲುಪ್ಪಿನ 'ಏಮೆಲಾ-ಕುದ್ಕೆಲಾ' ಕತೆಟ್ ಏಮೆ ಮಲ್ತಿ ಕುಸೆಲ್‌ಡ್ ಪನಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತೋಜುಂಡು. ಈ ಕತೆನ್ ಕುಸೆಲ್‌ದ ಜನಪದ ಕತೆಕುಲೆ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಸೇರ್ಸವೊಲಿ.

'ಎಲಿಲಾ-ಪಿಲಿಲಾ' ಕತೆ ಒಂಜಿ ತಮಾಸ್‌ದ ಕತೆ. 'ಅರಸು ಸಾಂಕಿನ ಗಿಳಿಟ್ ಪ್ರಾಣಿ ಹಿಂಸೆ ಮಲ್ಪುರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಮೌಲ್ಯ ಉಂಡು. 'ಬಂಗಾರ್ ಪಾಡ್ನ ಮಂಗೆತಿ' ಮಂಗೆರನ್ ವೇಸೊಡು ಕೆರ್ನ ಪೊಂಜೊವೊರ್ತಿಗ್ ಬುದ್ದಿ ಕಲ್ಪವುನ ಆಶಯೊ ಉಂಡು.'

'ಡೋಂಕ್ರು ಕಪ್ಪೆ' ಕತೆಟ್ ಪಳಿ-ತಂಗಡಿ ಕೂಡ್ದು ಕಪ್ಪೆನ್ ಸೋಪವುನ ಸಂಗತಿ ಉಂಡು. 'ಪರ್ದಿ-ತಂಗಡಿ' ಕತೆಟ್ ಎಡ್ಡೆ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಕೊರ್ನ ಎಲ್ಯ ಕೊರುಗೆ ಆಂಡಲಾ ಅಯಿನ್ ಎಡ್ಡೆ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಪಡೆವೊನೊಡು. ಅಯಿಡ್ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಬುದ್ದಿವಾದ ಉಂಡು. 'ಮಾಮಿ-ಮರ್ಮಲ್' ಕತೆಟ್ ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲೆಗ್ ಕೊರ್ಪಿ ಕಷ್ಟೊದ ವಿಚಾರ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಮಾಮಿ-ಮರ್ಮಲೆ ಲಡಾಯಿದ ಕತೆ ಜಾನಪದೊಟು ವಿಸೇಸವಾದ್ ಇತ್ತಿನವು. ಅಯಿಟೊಂಜಿ ಕತೆನ್ ಮೂಲು ತೂವೊಲಿ.

'ಬಂಗಾರ್ ಕೊರ್ನ ಅಪ್ಪೆ' ಬೊಕ್ಕ 'ಪಿಲಿಕೆರಿ ಕುಮಾರೆರ್' ರಡ್ಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಜನಪದ ಕತೆಕುಲು. ಈ ಕತೆಕುಲೆಟ್ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟೊದ ದಿಂಜ ಆಶಯೊಲು ಉಲ್ಲ. ಪೆದ್ಯಪ್ಪೆ ನಾಯಿನೇ ಆಂಡಲಾ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಲ್ಪಂದೆ ಮಗಳ್ ಅಪ್ಪೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಸಾಂಕ್ಯಲ್ ಆಯಿತ ಎಡ್ಡೆ ಫಲ ಆಳೆಗ್ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್. ಪನ್ಪಿ ಮೌಲ್ಯೊಲಾ ಬಂಗಾರ್ ಕೊರ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಕತೆಟುಂಡು. ಈಶ್ವರೆ-ಪಾರ್ವತಿ ಅತ್ತ್ಂಡ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣೆರ್ ಲೋಕೊ ತಿರ್ಗ್ಯರೆ ಪೋನಗ ಬಂಜಿಡಿತ್ತಿನ ಕುಲೆನ್ ತೂದು ಪಾರ್ವತಿ ಅತ್ತ್ಂಡ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಅಕುಲೆನ್ ಬಚಾವು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ವರ ಕೊರ್ಪುನ ಜನಪದೊತ ಒಂಜಿ ಆಶಯೊ. ಇಂಚ ಬಂಜ ಕಳೆವೊನ್ನಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ದಾನೆ ಆಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತ್ ತೋಜವೆರ್. ಈ ಕತೆಟ್ ಕುಮಾರೆರ್ ಉಪಾಯೊಡು ಪಿಲಿನ್ ಕೆರ್ದ್ ಸಿರಿಕುಲೆನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಪಿನ ಸಂಗತಿ ಉಂಡು. ಉಂದುಲಾ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡ ಜನಪದ ಕತೆಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಈ ಕತೆಟ್ಲಾ ಅಂಚನೆ ಪಿಲಿತ ಪುದರ್ ರಾಮರಕ್ಕಸೆಂದ್. ರಾಮಂದ್ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಒಂಜಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪುದರ್‌ಂದ್ ಈ ಕತೆಟ್ಲಾ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಈ ಕತೆಕುಲೆನ ನಿರೂಪಕಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೊರಪೊಳು ಆರ್ ಬರವು-ಸೆರವು ಕಲ್ತಿನಾರತ್ತ್. ಅಂಚಾದ್ ಕತೆನ್ ಜನಪದ ಶೈಲಿಡೇ ಸರಳವಾದ್ ಪಂಡೊಂದು ಪೋತೆರ್. ಕೊರಪೊಳು ಎಂಚ ಪನ್ತೆರೋ ಅಯಿನ್ ದಾಲ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಲ್ತೊನಂದೆ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಶೈಲಿನ್ ಬೆರಕೆ ಮಲ್ಪಂದೆ ಸಂಪಲ್ತಿನಾರ್ ಬರೆವೊಂದು ಪೋತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಈ ಕತೆಕುಲೆಡ್ ನೈಜತೆ ಒರಿದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಕೊರಪೊಳು ಸುಳ್ಯ ಸೀಮೆದ ಒರ್ತಿ ಮಲ್ಲ ಜಾನಪದ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ. ಬರವು-ಸರವು ಕಲ್ಪಂದಿನ ಆರ್ ಏತೋ ಕತೆಕುಲೆನ್ ಪಾರ್ದನ, ಜನಪದ ಕಬಿತೆಲೆನ್ ನೆಂಪುಡು ದೀವೊಂದು ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊ ಮುಟ್ಟ ಒರಿತೊಂದು ಬತ್ತಿನಾರ್. ವಿಸಯೊಲೆನ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಸುಳ್ಯೊದ ಮೂಲ ತುಳು ಬಾಸೆನ್ಲಾ ಆರ್ ಬದಲಾವಣೆ ಮಲ್ಪಂದೆ ಒರಿತೊನ್ನವು ತುಳು ಬಾಸೆಗೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕೊರುಗೆ. ಆರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ದ್ ಜಾನಪದ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಮರ್ಯಾದಿ ಪಡೆಯಿನಾರ್ ಪನ್ಪಿನವು ಒಂಜಿ ಪೆರ್ಮೆದ ಸಂಗತಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೊರಪೊಳು ಪಂಡಿಕತೆಕುಲೆನ್ ಸಂಪಲ್ತ್‌ದ್ ಮೂಲ ರೂಪೊಡೇ ಬರೆದ್ ಅಚ್ಚಿಗ್ ಅನುಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತಿನಾರ್. ಡಾ. ಸುಂದರ ಕೇನಾಜೆ ಮೇರ್ ವೃತ್ತಿಡ್ ಶಿಕ್ಷಕೆ. ಪ್ರವೃತ್ತಿಡ್ ಕನ್ನಡ - ತುಳು ಸಾಹಿತಿ ಕನ್ನಡೊಡು ನೇಮ, ಕಾಲಚಕ್ರ, ಬತ್ತದ ಲೋಕ ನೆಲದ ನೆಲೆ, ತರವಾಡು ಇಂಚ ದಿಂಜ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್ ಮೇರ್ 'ಭತ್ತದ ಬೇಸಾಯ ಒಂದು ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ' ಪನ್ಪಿ ವಿಸಯೊಡು ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪಡೆತೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್‌ಲಾ ಸೇವೆ ಸಂದಾದೆರ್.

ತುಳು ಜಾನಪದೊತ ಬಗೆಟ್ ವಿಸೇಸ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತೊಂದು ಪನ್ಪಿನ ಮೇರೆಗ್ ಈ ಜನಪದ ಕತಾಸಂಕಲನ ಕಜ್ಜೊ ಒಪ್ಪಿಸನಗ ಬಾರಿ ಸಂತೊಸುಡು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸವೊಂದು ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಗೆಡ್ ಕೊರಪೊಳು ಪಂಡಿ ಕತೆಕುಲೆನ್ ಮುಡೆದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ತುಳು-ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕೊಗು ಆರೆಡ್ದ್ ನನಲಾತ್ ಸೇವೆ ಸಂದಾಯ ಆವಡ್‌ಂದ್ ಬಯಕೊನ್ವೆ. ಆರೆಗ್ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ಅಂಚನೆ ಬೂಕುನು ಬೊಳ್ಪುಗು ಕನತಿನ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಬಿ. ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಕುಲೆಗ್, ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತಿನ ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್‌ದ ಶ್ರೀ ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೂಟೊದಕುಲೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಕುಡಲ
೧೦.೧.೨೦೧೨

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
ಗುರ್ಕಾರ್ರ್

ಸೊಲ್ಮೆದ ಪಾತೆರೊ

ಉಂದು ಕೊರಪೊಳು ಪಂಡಿನ ತುಳು ಕತೆಕುಲು. ಕೊರಪೊಳು ತುಳುನಾಡ್‌ತ ವಾಕ್ ಸಂಪ್ರದಾಯತ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತ್. ಇಂಬೆರ್ ತುಳು ಜನಪದ ಕತೆಗಾರ್ತಿ ಮಾತ್ರೊ ಅತ್ತ್, ಆರೊರ್ತಿ ಎಡ್ಡೆ ಪಾಡ್ದನಗಾರ್ತಿ, ಅಂಚನೆ ಎಡ್ಡೆ ಕವಿತೆ ಪನ್ಪಿನಾರ್. ಸುಮಾರ್ ನೂದೆಡ್ತ್‌ಲಾ ಎಚ್ಚ ಸಂದಿ ಪಾಡ್ದನೊ ಆರೆನ ಬಾಯಿಟುಂಡು. ಸಿರಿ, ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ, ಪಂಜುರ್ಲಿನಂಚಿನ ರಾತ್ರಿ ಪಗೆಲ್ ಪನ್ಪಿನ ಸುಮಾರ್ ಪಾಡ್ದನೊಳು ಆರೆಟ ಸಲಿಸಾತ್ ಸೇರ್ತುಂಡು. ಮಸ್ತ್ ಗಾದೆಲು, ಎದುರುಕತೆಕುಲು ಆರೆನ ಬಂಡಾರೊಟುಂಡು. ಅಂಚಾತ್ ಜಾನಪದ ಸಂಪತ್ತ್‌ದ ಅಧಿಕೃತ ವಕ್ತಾರೆಯಾತ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೊರಪ್ಪೊಳು ನಮ ನಡುಟುಳ್ಳೆರ್. ಸುಳ್ಯ ಪೇಟೆತ ನಡುಟು ಇಪ್ಪುನಾಂಡಲಾ ಆರ್ ಬಾಲ್ಯೊಟು ಆರ್ ಸಂಪಲ್ತಿನ ಜಾನಪದ ಸಂಪತ್ತ್‌ನ್ ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಅಂಚನೇ ಒರಿಪಾವೊಂದು ಬತ್ತ್‌ತೆರ್. ಐನ್ ಅವುವೇ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ದಾಟಿಟ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಇನಿತ್ತ ಕಾಲೊಗಟ್ಟತ ಸೇರ್ಪಡೆನ್ ದೂರೊದೀಪ್ಪುನ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತಿಕೆಲಾ ಆರೆಟ ಉಂಡು. “ಬೆನ್ನಿತಕಂಡೊ ಇಜ್ಜಾಂತೆ ಎನ್ನ ಪಾಡ್ದನೊಲೆಗ್ 'ಸಾಣೆ' ಕೊರಿಯೆರೆ ಆಪುಜತ್ತೊಂದು” ಪನ್ಪಿನ ಬೇಜಾರೊ ಆರೆನ ಉಡಲ್‌ಟುಂಡು. ಪಾಡ್ದನ, ಕವಿತೆ ಕೇಣಿಯೆರೆ, ಬರೆಯೆರೆ ತಯಾರಿಪುನ ಆಸಕ್ತೆರೆಗ್ ಐನ್ ಕೊರಿಯೆರೆ ಕೊಡಿಕಾರ್‌ಟ್ ಉಂತುದುಲ್ಲೆರ್. ಎನ್ನಟ ಇಪ್ಪನ ಈ ಸಂಪತ್ತ್ ನಾಲ್ ಜನಕ್ಕುಲೆಗ್ ತೆರಿಯೊಡುಂದು ಪನ್ಪಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಆಸೆ ಕೊರಪ್ಪೊಳಕ್ಕನವು.

ಪದಿಮೂಜಿ ಕತೆಕುಲೆನ ಕೋಪೆ ಈ ಬೂಕು. ಮೂಲಿಪ್ಪುನ ಮಾಂತಾ ಕತೆಕುಲೆನ ವಸ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯೊ. ಆಂಡ ಒಂಜಿ ಏಕಸೂತ್ರೊ ಈ ಕತೆಕುಲೆಟುಂಡು. ತುಳು ಬಾಸೆಯಾಂಟಲಾ ಸುಳ್ಯತ ವಿಶಿಷ್ಟ ಚರ್ಬಿತ ತುಳು ಬಾಸೆ ಈ ಕತೆಕುಲೆಟ್ ತೋಜೊಂತುಂಡು. ತುಳುಕಲ್ಪುನ ನಮ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಓದ್ಯೆರೆ ಸುಲಬೊ ಆವೊಡೂಂದು ಪನ್ಪಿನ ದೃಷ್ಟಿಟ್ ಬರವಣಿಗೆನ್ಲಾ ಸರಳ ಮಲ್ಪೊಡಾತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾತ್ ಜಾಸ್ತಿ ಒತ್ತಕ್ಷರೊ ಕೊರಾಂತೆ ಅರ್ಥೊಗು ತೊಂದರೆ ಆವಾಂತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊ ಈ ಕತೆತ ಬರವಣಿಗೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚನೆ ಕತೆಗಾರ್ತಿನ ನಿರೂಪಣೆಲಾ ಸರಳ. ಆರೆಗ್ ಗೊತ್ತಿತ್‌ನ ವಿಸಯೊನು ಸರಳವಾತ್ ಪನ್ಪಿನ ಕಲೆಯೊಂಜಿ ಆರೆಟ ಉಂಡು. ಐನ್ ಈ ಕತೆಕುಲೆಟ್ ತೂಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯವುಂಡು. ಜನಪದ ಕತೆಕುಲೆನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯೊ, ಗೌಜಿ, ಗಮ್ಮತ್ತ್‌ಲೆನ್ ಈ ಕತೆಕುಲೆಟಲಾ ತೂವೊಲಿ.

ಒಂತೆ ಗಡಿಬಿಡಿಟೇ ಈ ಬೂಕ್ ತಯಾರಾತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಬೂಕ್ ತಯಾರ್ ಆಯೆರೆ ಮೂಲೊ ಕಾರಣಕರ್ತೆರ್, ಎಂಕ್ ತುಳು ಬಾಸೆ – ಸಂಸ್ಕೃತಿತ ಮಿತ್ತ್ ಮೋಕೆ ಪುಟ್ಟುನಂಚನೆ ಮಲ್ತಿನ ಎನ್ನ ಗುರು ಸಮಾನೆರಾಯಿನ ಡಾ। ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ರೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ಆರೆನ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊತ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದವಧಿಟ್ ಎಂಕ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೆಲಸೊ ಕೊರ್ತು ಮಲ್ಪೆರೆ ಬೆರಿತಟ್ಟ್‌ತೇರ್. ಆಂಡ ಐಟ್ ಮಾಂತಾ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೆರಾಯಿಜ್ಜಿಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ಬೇಜಾರೋ ಎಂಕುಂಡು. ಈ ಅವಕಾಸ ಕೊರ್ನ ಪಾಲ್ತಾಡಿತಾರೆಗ್ ಉಡಲ್‌ದಿಂಜ್ಜಿನ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂತು, ಈ ಜನಪದ ಸಂಪತ್ತ್‌ನ್ ಅಂಚನೇ ಕಾತೋಂತು ಬತ್ತಿನಕುಲೆಗ್ ಕೊರೊಡುಂದು ಪಂಡ್‌ತ್ ಸಬರಿನ ಲೆಕ್ಕೊ ಕಾತ್ತೊಂತ್ತಿಪ್ಪುನ ಕೊರಪೊಳು ಅಕ್ಕನ ಮೋಕೆಗೆ, ಕೊರಪೊಳಕ್ಕನ್ ಊರುಗು ಪರಿಚಯ ಮಲ್ಪಿಯೆರೆ ಸಹಾಯೊ ಮಲ್ತಿನ ಎನ್ನ ಸಹೊದ್ಯೋಗಿ ಕೇಶವೆರೆನ ಎಡ್ಡೆಪುಗು ಅಕಾಡೆಮಿತ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರಾಯಿನ ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈಕುಲೆನ ದೋಸ್ತಿಕೆಗ್, ಮುದ್ರಣ ಮಲ್ತಿನ ಆಕೃತಿತ ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶಣ್ಣನ ವಿಶ್ವಾಸೊಗು, ಡಿ.ಟಿ.ಪಿ. ಮಲ್ತಿನ ತಂಗಡಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೀಳಾ, ಪ್ರಭು ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್‌ದ ಪ್ರಭುಕುಲೆನ ತಾಲ್ಮೆಗ್ ಬೊಕ್ಕೊ ಅಕಾಡೆಮಿತ ಮಾಂತಾ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್, ಸಹೃದಯೆರೆಗ್ ಕತೆ ಪನ್ನಗ 'ಹೂಂ'ಗುಟ್ಟೆರೆ ಕುಳ್ಳಿನ ಎನ್ನ ಬುಡೆತ್ತಿ ಜೊಕುಲೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಪೆ.

ಡಾ. ಸುಂದರ ಕೇನಾಜೆ

ಸುಳ್ಯ
೧೦-೦೧-೨೦೧೨

ಜಾನಪದ ಕತೆಗಾರ್ತಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೊರಪೊಳು

66 ವರ್ಸೊದ ಪ್ರಾಯೊದ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೊರಪೊಳು ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕುದ ಕೊರಂಬಡ್ಕದ ಮಾಯಿಲ ಬ್ಯೆರಿ ದಂಪತಿಲೆನ ಮಗಳಾದ್ ಪುಟ್ಯೆರ್. ತುಳು ಜಾನಪದೊಟು ಧಾರಾಳವಾದುಪ್ಪುನ ಪಾಡ್ದನೊಲು, ಕತೆಕುಲು, ಗಾದೆ, ಎದುರ್ಕತೆಕುಲೆನ್ ತನ್ನೊ ಹಿರಿಯೆರೆಡ್ದ್ ತೆರಿದ್ ತನ್ನೊ ಅನುಭವೊನು ಬುಳೆಪಾವೊಂದು ಬಯಿದ್ದಿನಾರ್ ಮೇರ್. ಕೃಷಿ ಕೂಲಿಕೆಲಸದಾರಾದ್ ಬೆನೊಂದುಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಗು ಜಾನಪದ ಗೀತೆಲೆನ್ ಪನ್ಪಿ ಅಬ್ಬೆಸೊಗು ಬೊಕ್ಕ ಬೋಧನೆಗ್ ಅವಕಾಶೊನು ಮಲ್ತೊಂದೆರ್. ಇರೆ ಮದೆಟ್ ಕಾಯಿಯಾದ್ ತನ್ನೊ ಮಿತಿತ ಒಲಯಿ ತಾನೇ ಸ್ವತಂತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊನು ಬುಳೆಪಾವೊಂದು ಕಂಠಸ್ತ ಪರಂಪರೆನ್ ಒರಿಪಾದ್ ಬಯ್ದೆರ್. ಮೇರ್ ಭೂತ ಮಾಧ್ಯಮೊದ ಕುಟುಮೊದಾರ್ ಅತ್ತ್ಂಡಲಾ ಮಸ್ತ್ ದೈವೊಲೆನ ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಸುಮಾರ್ 20 ನಲಿಕೆಲೆನ ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ್ ಪನೊಂದು ದುಡಿ ಬೊಟ್ಟೊಂದು ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತೊಂದು ಪಜ್ಜೆ ಪಾಡ್ದ್ ನಲಿಪುವೆರ್. ನಾಟಿದ ಪೊರ್ತುಡು ಪನ್ಪುನ ಓ ಬೇಲೆ ಪನ್ಪೆರ್. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಮಾತಾ ಇಲ್ಲಡ್ ರಾತ್ರೆದ ಪೊರ್ತುಗು ಜೋಕುಲು ಉಂಡುದು ನಿದ್ರೆ ಮಲ್ಪುನ ಮುಟ್ಟ ಇಲ್ಲದ ಹಿರಿಯರ್ನಕುಲು ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಪನ್ಪಿನ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಇಂಚಿಪ್ಪಗ್ ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕ್ಲು ಪೂರಾ ಮಾಯ ಆತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೊರಪೊಳು ಇನಿಕ್ಕಲಾ ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ನೆನೆಪು ದೀಡೊಂದು ಪನ್ಪೆರ್. ಗಾದೆ, ಎದುರ್ಕತೆಕುಲು ಆರೆನ ನಾಲಯಿದ ಕೊಡಿಟ್ ಏಪೊಲಾ ನಲಿತೊಂದುಪ್ಪುವ. ದಿನ ನಿತ್ಯೊದ ಪಾತೆರ ಕತೆಟ್ ಗಾದೆಲೆನ್ ಬಳಸೊಂದು ಮೇರ್ ಪಾತೆರುನ ಕಲೆನ ಪಡೆತೆರ್. ಅರಿದ್ ಪೋವೊಂದುಪ್ಪುನ ತುಳು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊನು ಒರಿಪಾದ್ ಬುಳೆಪಾವುನೆಟ್ ಕೊರಪೊಳು ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊದ ಕೊಂಡಿಯಾದ್ ಒರಿತೆರ್.

ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಜತೆಟ್ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ಒರಿಪಾದ ಬುಳೆಪಾಯೆಸೆಟ್ ಮೆರೆನ ಪರೋಕ್ಷವಾಯಿನ ಸಹಕಾರ ಉಂಡು. ದಲಿತ ಕುಟುಮೊಡು ಪುಟ್ಟಿನ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕಲಾವಿದೆನ್ ಏರ್‌ಲಾ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತ್‌ದಿಜೆರ್. ಸುಳ್ಯ ಪರಿಸರೊತ ಕೆಲವು ತುಳು ಸಂಘಟನೆಲು ಮಾತ್ರ ಮಾನಾದಿಗೆ ಕೊರ್ನ ಉಂಡು. ಮೆರೆನ ಜಾನಪದೊತ ಪೊಲಬು ನನಲಾ ಪ್ರಚಾರೊಗು ಬಯ್ದ್‌ಜ್ಜಿ. ಮೆರೆನ ಜನಪದ ನಲಿಕೆ, ಗಾಯನೊ, ಕತೆಕುಲೆನ್ ಪರಿಗಣನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದಲಿತ ಪೊಂಜೊವುನು ಗುರ್ತ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ 2010ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ತುಳು ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರೊದ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಈ ಬೂಕುಡು ಆರ್ ಪಂಡಿನ ಕತೆಕುಲೆಡ್ ಅಜತ್‌ದ್ 13ನೇ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೊ.

ಉಳಯಿಡುಪ್ಪಿ ಕತೆಕುಲು

೧.	ರಾಮ ರಕ್ಕಸೆ	೧
೨.	ಉಗುರು ಮರೊ	೭
೩.	ಪುಚ್ಚೆಲಾ ಕುದ್ಕೆಲಾ	೧೦
೪.	ಎಲ್ಯ ಮೆಗ್ಯೆ	೧೫
೫.	ಏಮೆಲಾ ಕಡಮ್ಮಲಾ	೨೦
೬.	ಎಲಿಲಾ ಪಿಲಿಲಾ	೨೧
೭.	ಅರಸು ಸಾಂಕಿನ ಗಿಳಿ	೨೩
೮.	ಬಂಗಾರ್ ಪಾಡ್ನ ಮಂಗೆತ್ತಿ	೨೫
೯.	ಡೋಂಕ್ರು ಕಪ್ಪೆ	೨೭
೧೦.	ಪರ್ದಿ – ಮೆಗ್ದಿ	೨೯
೧೧.	ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಳ್	೩೨
೧೨.	ಬಂಗಾರ್ ಕೊರ್ನ ಅಪ್ಪೆ	೩೪
೧೩.	ಪಿಲಿಕೆರಿ ಕುಮಾರೆರ್ – ಚಿಕ್ಕೆಲಿ ಸಿರಿಕ್ಕುಲು	೩೮

೧. ರಾಮ ರಕ್ಕಸೆ

ಒಂಜಾನೊಂಜಿ ಊರುಡು ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಅರಸುಗೆ. ಆಯಗ್ ಏಳ್ ಜನೊ ಆಣು ಜೋಕುಲು. ಈ ಏಳ್ ಜನೊ ಜೋಕುಲೆಗ್ ವಿದ್ಯೆ ಮಾಂತಾ ಕಲ್ಪಾಯೆ. ಜೋಕುಲು ಮಾಂತ ಪ್ರಾಯೊಗ್ ಬತ್ತೆರ್, ನನ ಜೋಕುಲೆಗೊಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಪಡ್ಕೆ ಕರಿಪುಗೊಂದು ಪಂಡೆರ್. ಏಳ್ ಆಣ್ ಜೊಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಪೊಣ್ಣು ತೂದು ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತೆ. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪೊರ್ಲುದ ಪೊಣ್ಣುಳು. ಅಯಿಟ್ಲಾ ಅಕೇರಿದಾಳ್ ಒರಿನ ಆಜಿ ಜನೊಡ್ತ್ಲಾ ಪೊರ್ಲು. ಆತಾನಗ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮಗ್ ಪ್ರಾಯೊ ಆಂಡ್. ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ರಡ್ಡ್ ಜನೊಲಾ ಸೈತೆರ್. ಅಣ್ಣೆ ಮೆಗ್ಗಿ ಏಳ್ ಜನೊ, ಅಕುಲೆನ ಬುಡೆತಿಯಡ್ಕಲು ಏಳ್ ಜನೊ ಪರ್ದಿ ಮೆಗ್ದಿಲು ಆತ್ ಎಡ್ಡೆಟ್ ಇತ್ತೆರ್. ಏಳ್ ಜನೊ ಆಣ್ ಜೋಕುಲು ಏಪೋಲ ಲಕ್ಕ್ಯತ್ ಕುದುರೆ ಸವಾರಿಗ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಒರೊರೊ ಮದ್ಯಾನೊಗು ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಒರೊರೊ ಬಯ್ಯಗ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಕುಲು ಬನ್ನಗ ಈ ಏಳು ಜನೊ ಪೊಣ್ಣುಲುಲಾ ಪೇರ್ ಪತ್ತ್‌ತ್ ಬಾಕಿಲ್‌ಟ್ ಉಂತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲಣ್ಣನ ಬುಡೆತಿ ಬಂಜಿನಾಳ್ ಆಯಲ್.

ಅಂಚನೆ ಒಂಜಿದಿನೊ ಈ ಅಂಜೋಕುಲು ಬೊಲ್ಪುಗು ಲಕ್ಯೆರ್, ಕುದುರೆ ಸವಾರಿಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಆತಾನಗ ಒಂಜಿ ಸನ್ಯಾಸಿ ಆಡೆಗ್ ಬತ್ತೆ. ಅಂಚ ಬಾಕಿಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿನಾಯಗ್ ದಾನ ದರ್ಮೊ ಕೊರ್ಕೊಂದು ಪಂಡ್‌ತ್ ಪೋನಗ ಈ ಸನ್ಯಾಸಿ ಐಯಿನ್ ದೆತ್ತೋಣುಜೆ. ನಿಕುಲೆನ ಎಲ್ಯ ಸಂಗಟಿ ಎಂಕ್ ದರ್ಮೊ ಕೊರೊಡು. ನಿಕುಲ್ ಏರ್ ಕೊರುಂಡಲಾ ಯಾನ್ ದೆತ್ತೊನಾಯೆಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಸನ್ಯಾಸಿ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಉಂತ್ಯೆ. ನನ ಈ ಸನ್ಯಾಸಿನ್ ಆ ಬಾಕಿಲ್‌ಟ್ ಏತ್ ಉಂತಾಪುನ ಎಂಕುಲು ಕೊರ್‌ಂಡ ದೆತ್ತೊನುಜೆ ಈ ಕೊರ್ಲಾಂದ್ ಅಕ್ಕನಕುಲು ಪಂಡೆರ್. ಮೆಗ್ದಿ ತಟ್ಟೆಡ್ ಒಂತೆ ಅರಿಪಾಡ್‌ತ್ ದೆತೊನೊಂದು ಪೋಯಲ್. ಪೋತು ಈ ಅರಿನ್ ಅಯನ ಜೋಳಿಗೆಗ್ ಬಗ್ಗ್‌ತ್

ಪಾಡ್‌ನಗ ಸನ್ಯಾಸಿ ಆಯನ ಜೋಳಿಗೆಡ್ತ್ ಬಸ್ಮೊ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಉಂಬಳೆನ ತರೆಕ್ ಪಾಡ್ಯೆ. ಅಪಗನೆ ಉಂಬಾಳ್ ನಾಯಿ ಆಯಳ್. ಸನ್ಯಾಸಿ ಅಳೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ದುಂಬು ಪೋಯೆ. ಈ ನಾಯಿ ಆಯನ ಪಿರಾವುಡು ಒಟ್ಟುಗೆ ಪೋಂಡ್. ಉಂದೆನ್ ತೂಯಿನ ಈ ಅಕ್ಕನಕುಲು ಬೂಲ್ತುತ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್ತ್ ಅವ್ಲವ್ಲೇ ಬೂರಿಯೋ. ಆತಾನಗ ಕುದುರೆ ಸವಾರಿಗ್ ಪೋಯಿನ ಅರಸುಬಾಲೆಲು ಬತ್ತೆರ್. ಏಪೋಲಾ ಈ ಏಳ್ ಜನೊ ಪೊಣ್ಣುಗುಲು ಪೇರ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಬಾಕಿಲ್‌ಟ್ ಇಪ್ಪುವೆರ್, ಇನಿ ಒಂಚಿ ಪೋಯೆರ್‌ಂದ್ ಎನ್ನ್‌ದ್ ಕುದುರೆಡ್ತ್ ಜತ್ತೆರ್. ಉಳಾಯಿ ಪೋತು ತೂನಾಗ ಉಳಾಯಿ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಬೂರ್‌ತ್ ಇತ್ತೆರ್. ಅರಸು ಬಾಲೆಲು ಪೊಣ್ಣುಲೆನ್ ವಿಚಾರಣೆ ಮಲ್ಪುನಗ ನಡತ್ತಿನ ಕತೆನ್ ಮಾಂತಾ ಪಂಡೆರ್. ಆತ್ ಕೇಂಡ್‌ನಾಗನೇ ಈ ಏಳ್ ಜನಲಾ ಕುದುರೆ ಬಡ್ತಿಯೆರ್. ಒಂಜಿ ಓಟೊ ಕುದುರೆ ಬಲಿಪ್ಪಾಯೆರ್. ಪೋತು ಪೋತು ಎತೋ ದೂರೊ ಎತ್ತ್‌ನಗ ದುಂಬು ಸನ್ಯಾಸಿ ಪಿರಾವು ನಾಯಿ ಪೋಪುನ ತೋಂಜುಂಡು. ಗಿಟ್ಟ ಮುಟ್ಟ ಗಿಟ್ಟ ಮುಟ್ಟ ಪೋತು ಎತ್ಯೆರ್. ನನ ಗಿಟ್ಟ ಬತ್ತೇರ್‌ಂದ್ ಎನ್ನಿನ ಸನ್ಯಾಸಿ, ಜೋಳಿಗೆಡ್ತ್ ಬಸ್ಮೊ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಪಿರಾವುಗ್ ಅಡಕ್ಕಿಯೆ. ಈ ಏಳ್ ಕುದುರೆಲಾ ಈ ಏಳ್ ಜನಲಾ ಅಲ್ಲೇ ಕಲ್ಲಾಯೆರ್. ಸಂಗಟಿನ್ ಕೊಂಡಯಿನಾಯೆಲಾ ಇದ್ಯೆ. ಅಂಚನೇ ನಾಡ್ಯೆರ ಪೊಯಿನಕುಲುಲಾ ಇದ್ಯೆರ್. ಅಂಚಾತ್ ಈ ಆಜಿ ಪೊಣ್ಣುಲು ಬುಲ್ತೊಂದು ಅರ್‌ತ್ತೊಂದು ಇಲ್ಲಲ್ ಇಪ್ಪುವೆರ್.

ಇಂಚನೇ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಳು ಪೋನಾಗ ಬಂಜಿನಾಲ್ ಆತಿತ್ತ್‌ನ ಮಲ್ಲ ಪೊಣ್ಣು ಆಣ್ ಬಾಲೆನ್ ಪೆದಿಯಾಳ್. ಈ ಬಾಲೆನ್ ಈ ಆಜಿ ಜನೊಲಾ ನೆಲೊಟ್ಟು ನೀರ್ಟ್ ದೀಡಾಂತೆ ಆತ್ ಪೊರ್ಲುಟು ಸಾಂಕ್ಯೆರ್. ಬಾರಿ ಸೋಕುಟು ತೂವೊಂತಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚನೆ ಬಾಲೆ ಮಲ್ಲೆ ಆಯೆ. ಆಜಿ ವರ್ಸೊಟ್ ಆಣನ್ ಸಾಲೆಗ್ ಸೇರ್ಪಾಯೆರ್. ಸಾಲೆಟ್‌ಲಾ ಈ ಬಾಲೆ ಬಾರಿ ಉಸಾರ್ ಇತ್ತೆ. ಮಾಂತಾ ಕೆಲಸೊಟ್‌ಲಾ ಇಂಬ್ಯೆನೇ ದುಂಬು ಇತ್ತೆ. ಅಂಚನೇ ಸುಮಾರ್ ಮಲ್ಲೆ ಆಯೆ. ಇಂಚನೇ ಜೋಕುಲೊಟ್ಟುಗು ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತೆ. ಮಾಂತಾ ಜೋಕುಲೆನ್‌ಲಾ ಈ ಬಾಲೆನೇ ಸೋಲ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆ. ಅಪಗ ಈ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಕೋಪೊ ಬರೊಂತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾತ್ ಮಾಂತೆರೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಈಯೇ ಉಸಾರ್ ಆಂಟ ದಾನೆ ಈ ಕಂಡ್ರೆಕುಟ್ಟಿ ಅತ್ತೊಂದ್ ತಮಾಸೆ ಮಾಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನಿಕ್ಕ್ ಅಮ್ಮೆ ಇದ್ದಿಂದ್ ನೆರೊಂತ್ತಿತ್ತೆರ್. ಅಪ್ಪೆಟ ಕೇಣೊಡುಂದ್ ಏಪೋಲಾ ಬರ್ಪೆ, ಅಂಟ ಆಯಗ್ ಮರತ್ತ್ ಪೋಪುಂಡು. ಸುಮಾರು ಮಲ್ಲೆ ಆಯೆ. ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಗೊಬ್ಬೊಂತ್ತಿಪ್ಪುನಗ ಬೇತೆ ಜವಣೆರ್ ಈ ಕಂಡ್ರೆಕುಟ್ಟಿ ಅತ್ತೊ. ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮೆ ಸಿದ್ಯಮ್ಮನಕುಲು ಓಳುಲ್ಲೇರ್‌ಂದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಅಂಚ ಪನ್ನಗ ಈ ಅರಸು ಕುಮಾರೆ ಆಯನ ಕುಜಲ್‌ನ್ ಗಂಟ್ ಪಾಡ್ಯೆ. ಬಯ್ಯಗ್ ಬತ್ತೆ, ಅಪ್ಪೆ ಮೀಯರೆ ನೀರ್ ಕಾಯಿತ್ತೆರ್. ನೀರ್ ಕಾಯಿಂಡ್, ಬಲ ಮಗಾ ಮೀಪಾವೆಂದ್ ಲೆತ್ತೆರ್. ಅಂಚನೆ ಇಂಬ್ಯನ್ ಕುಲ್ಲತ್ ಮೀಪನಗ ಇಂಬ್ಯನ ಕುಜಲ್ ಕಟ್ಟ್ ಅಪ್ಪೆನ ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್. ಅಪ್ಪೆ ಉಂದು ದಾಯಿತಂಬೆ ಕುಜಾಲ್‌ತ ಕಟ್ಟ್ಂದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಅಪಗ ಆಯೆ ಜೋಕುಲು ತಮಾಸ್ ಮಲ್ಪುನ

ವಿಸಯೊನು ಅಪ್ಪೆಟ ಪಂಡೆ. ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆ, ಸಿದ್ಯಮ್ಮನಕುಲು ಓಡೆಗ್ ಪೋಯೆರ್ ಪನ್ಲೆಂದ್ ಹಟೋ ಪತ್ಯೆ. ಐಯಿನ್ ದಾಯೆ ಪನ್ಪುನ ಮಗಾಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆ ಬುಲ್ತಲ್. ಮಗೆ ಬುಕ್ಕಲಾ ಹಟೋ ಪತ್ಯೆ. ಆತಾನಗ ಆಳ್ ದುಂಬುತ ಮಾಂತಾ ಕತೆನ್ ಪಣ್ಪಳ್, “ದಾಯಿತ ಆತೇರ್, ಓಡೆಗ್ ಪೋತೆರ್‌ಂದ್ ಪಣ್ಪಿನ ಸಂಗತಿ ಇನಿ ಇತ್ನೇಟ ಗೊತ್ತಿದ್ದಿ.” ಅಪಗ ಈ ಮಗೆ ಪಂಡೆ, “ಎಂಕ್ ದುಡ್ಡ್‌ತ ಪೊದಿಕೆ ಕಟ್‌ತ್ ಕೊರುಡು ಅಪ್ಪೆ, ಅಕುಲು ಈ ಭೂಮಿತ ಮೇಲ್‌ಟ್ ಇತ್ತೆರ್‌ಂದಾಂಡ ಆಜಿ ತಿಂಗಳೋ ಒಂಜಿ ವರ್ಸೊಟು ಯಾನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಬರುವೇಂದ್ ಪನ್ಪೆ. ಆತಾನಗ ಅಪ್ಪೆ ಸಿದ್ಯಮ್ಮನಕುಲು ಬೂಳ್ಪೆರ್. ಪೋಯಿನಕುಲು ಈತ್‌ನೆಟ ಬತ್ತಿಜೆರ್. ಈ ಒರಿ ಮಗೆ ಇಪ್ಪುನ. ಅಂಚಾತ್ ಈ ಪೋವಡಾ. ಎಂಕುಲೊಟ್ಟುಗ್ ಇಪ್ಪೊಡೂಂದು ಪನ್ಪೆರ್. “ಈರ್ ದುಡ್ಡುತ ಪೊದಿಕೆ ಕಟ್ಟ್‌ತ್ ಕೊರ್‌ಲೆ ಯಾನ್ ಪೋಪುನ ಪೋಪುನೇಂದ್ ಹಟೊ ಪತ್ಯೆ. ಅಂಚನೆ ಅಪ್ಪೆ ದುಡ್ಡುತ ಪೊದಿಕೆ ಕಟ್ಯಳ್. ಆ ದುಡ್ಡುತ ಪೊದಿಕೆಲಾ ಕಟ್ಟೊಂಡೆ. ಬಿರು ಪಗರಿಲಾ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕುದುರೆ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಯೆ. ಆಡೆಗ್ ಪೋನಗ ಒಂಜಿ ಕುದುರೆ ಕಾರ್ ದೇರ್ತ್ ಉಂತ್‌ತುಂಡು. ಆ ಕುದುರೆಟ್ ಕುಲ್ಯೆ. ಮಾಂತೆರೆಟ್ಲಾ ಪಂಡ್‌ತ್, ಒಂಜೇ ಒಟೋ ಕುದುರೆ ಬಲಿಪಾಯೆ. ಪೋತು, ಪೋತು, ಪೋತು ಎತ್ತ್‌ನಗ, ಏಳ್ ಕಲ್ಲ್‌ಲೆನ್ ಸಾದಿಡ್ ತೂಯೆ. ಅಯಿನ್ ತೂತುಲಾ ಇಂಬ್ಯೆ ದುಂಬುಗು ಪೋಯೆ. ಪೋತು, ಪೋತು ಸುಮಾರ್ ದೂರೊ ಎತ್ತ್‌ನಗ ಕತ್ತಲೆ ಆಂಡ್. ಕತ್ತಲೆ ಆನಗ ಇಂಬ್ಯೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತೆ. ನನ ಕತ್ತಲೆಗ್ ಓಡೆಗ್ ಪೋಪುಣಾಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್, ಒಂಜಿ ಬಡ ಅಜ್ಜಿನ ಗುಡ್ಚಿಲ್ ತೊಜುಂಡ್. ಮೆಲ್ಲ ಕುದುರೆಡ್ತ್ ಜತ್ತೇ “ಏರ್ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಏರ್ ಉಳಾಯಿಂದ್” ಲೆತ್ತೆ. ಆತಾನಗ ಅಜ್ಜಿ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತಾಳ್. ಮೆಲ್ಲ ಪತ್ತರ್ ಮಗಾಂದ್ ಪಂಡಾಳ್. “ಅಜ್ಜಿ, ಕತ್ತಲೆತ ಪೊರ್ತ್‌ಂಡ್ ಇನಿ ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಎಂಕ್ ಜಾಗೆ ಕೊರುವರೋ”ಂದು ಕೇಂಡೆ. “ಆಂಡ್ ಮಗಾ”ಂದ್ ಅಜ್ಜಿ ಪಂಡೆರ್. ಕುದುರೆನ್ ಕಟ್ಟ್ 'ಪಾಡ್ತ್ ಅಜ್ಜಿನ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಅರಸು ಕುಮಾರೆ ಉಂತ್ಯೆ. ಅಜ್ಜಿ ಉನ್ಪು ಕಜಿಪ್ಪು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೆಂದ್‌ರ್ ಕಾಯಿತ್‌ದ್ “ಮೋಲೆ ಮಗಾ ಬೆಂದ್ರ್ ಕಾಯಿತ್‌ಂಡ್ ಮೀಯೊಂತು ಬಲಾಂದ್” ಪಂಡೆರ್. ಅಂಚ ಮೀಯೊಂದು ಬತ್ತೆ. ರಡ್ಡ್ ಜನೊಲಾ ಕುಲ್ಲುದು ಉಂಡೆರ್.

ಉಂಡುತು ಆನಗ ಇಂಬ್ಯೆ ಕೇಂಡೆ, ಈ ಊರುತ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಮಾಂತಾ ದಾಯಿತಾಂದ್. “ಅಯ್ಯೋ ಮಗಾ ಮುಲ್ಪತ ಕತೆನ್ ಮಾಂತ ಪಂಡ್‌ತ್ ಸುಕೊ ಇಜ್ಜಿ. ಮೂಲೊಂಜಿ ರಾಮ ಪನ್ಪಿನ ರಕ್ಕಸೆ ಉಲ್ಲೆ. ಆಯನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ ಆಯೆ ದೀಡಯೆ. ಈ ಬೊಲ್ಪುಗು ಬೇಕೊ ಪೋವೊಡು”ಂದು ಪಂಡಳ್. “ಆಯೆ ಬೊಲ್ಪುಗು ಲಕ್ಕ್‌ತ್ ಪೋಯೆಂಡ ವಾ ಊರುಗು ಪೋಪೆಂದ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಅಂಚನೇ ಕತ್ತಲೆಗ್ ಬರ್ಪೆ. ಬನ್ನಗ ಎಡ್ಡೆ ಎಡ್ಡೆ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ್ ಒಂಜಿ ನಾಯಿ, ರಡ್ಡ್ ನಾಯಿ ಮಾಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊಂಡತ್ ಬರ್ಪೆ. ಐನ್ ಪಗೆಲ್ ಪೋನಗ ನಾಯಿ ಮಾಲ್ಪುವೆ, ಬಯ್ಯಗ್ ನರಮನಿ ಮಾಲ್ಪುವೆ. ಏಪೊಲಾ ಅಂಚನೇ ಮಾಲ್ತ್‌ತ್ ಪೋಪೆ ಮಗಾ ಆ ನಾಯಿಲೆನ ಬೊಬ್ಬೆಟ್

ಕೆಬಿ ಬುಡ್ಯರ ಆಪುಜ್ಜಿ. ಏತ್ ಉಳ್ಳೊಂದು ಪನ್ಯರೆ ಆಪುಜೆಂದ್ ಪಂಡಳ್. ಈತ್ ಮಾಂತ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ್ ಅಂಚ ಮಲ್ತಿನ ಆಯನ್ ಕೇರ್ಪುನಕುಲು ಏರ್‍ಲಾ ಇದ್ಯೆರೋ ಅಜ್ಜೀ"ಂದ್ ಅರಸು ಕುಮಾರೆ ಕೇಣ್‍ಪೆ. "ಅಂಚ ಕೆರ್ಯರೆ ಆಯನ್ ಬಲ್ಲಿ ಮಗಾ"ಂದ್ ಅಜ್ಜಿ ಪಂಡೆರ್. ದಾಯೆ ಅಜ್ಜಿ? "ಆಯನ ಜೀವ ಕಲೆ ಮೂಲು ಇಜ್ಜಿ ಮಗಾ, ಆಯನ ಜೀವಕಲೆಕ್ಕ್ ಏಳ್ ಗುಡ್ಡೆ ಏಳ್ ಬೈಲ್ ಕರಿತ್ತ್ ಪೊವೋಡು ಮಗ. ಅಲ್ಪ ಒಂಜಿ ಕಿರೆ ಉಂಡು, ಆ ಕಿರೆತಲ್ಪ ಒಂಜಿ ಅರಸುನ ಇಲ್ಲಡೆ ಉಂಡು. ಆ ಅರಸ್ಸುಗೊಂಜಿ ಮಗಲ್‍ಲಾ ಉಲ್ಲಳ್ಳ್. ಆಲೆಗ್ ಪದ್‍ರಾಡ್ ಪದ್‍ರಾಡ್ ಇರುತ್ನಾಲ್ ವರ್ಸಾಂಡ್. ಅಡೆಗ್ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ನರಮನಿ ಪೋಪುಜೆರ್. ಆ ಪೊಣ್ಣು ಅಂಚನೇ ಬಾಕಿ ಉಲ್ಲಳ್. ಆ ಕೆರೆಟ್ ಮಗ ಒಂಜಿ ಮುದಲೆ ಉಂಡುಗೆ. ಆ ಮೂದಲೆತ ಬಾಯಿತೊಲಾಯಿ ಒಂಜಿ ಗಿಳಿ ಉಂಡುಗೆ. ಆ ಗಿಳಿಟ್ ಈ ರಕ್ಕಸನ ಜೀವ ಕಲೆ ಇಪ್ಪುನಾ. ಅಂಚಾತ್ ಆ ಕೆರತ್ತಾಡೆಗ್ ಪೋಪುನಾಯೆಲಾ ಇಜ್ಜೆ. ಕೆರೆತ ನೀರ್ ಆಜಾಪುನಾಯೆಲಾ ಇಜ್ಜೆ. ಈ ಮುದಲೆನ್ ಪತ್ತುನಾಯೆಲಾ ಇಜ್ಜೆ. ಈ ಗಿಳಿನ್ ಕೆರ್‍ಪುಣಾಯೆಲಾ ಇಜ್ಜೆ"ಂದ್ ಪನ್ಪಳ್ ಅಜ್ಜಿ. "ಆವು ಅಜ್ಜಿ ನಮೊ ಜೆಪ್ಪುಗೊ ನಿದೇರ್‍ಕೊಂದು" ಪಂಡತ್ ಜೆತ್ತೆರ್.

ಮನತಾನಿ ಬೊಲ್ಪುಗು ಲಕ್‍ನಗ ಒಂಜಿ ಅಟ್ಟಾಸೊ ಕೇಣುಂಡು. ಅವು ರಕ್ಕಸೇ ಪೋನಗ ಕೊರ್ಪುನ ಅಟ್ಟಾಸೊ. ಅಂಚನೆ ಬಣ್ಣಾಗಲಾ ಒಂಜಿ ಅಟ್ಟಾಸೊ ಕೊರ್ಪೆ. ಆನಿಲಾ ಅಂಚನೆ ಅಟ್ಟಾಸೆ ಕೊರಿಯೆ. ಅಂಚಾತ್ ಆಯೆ ಪೋಯೇಂದ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಇಂಬ್ಯೆ ಅಜ್ಜಿಟ ಯಾನ್ ಇತ್ತೇ ಬರ್ಪೆಂದ್ ಪಂಡ್‍ತ್, ಪಿದಾಡ್ಯೆ. ಮೆಲ್ಲ ಆಡೆಗ್ ಪೋಯೆ. ಈ ನಾಯಿಲು ಬೊಬ್ಬೆ ಮಾಲ್ಪುವೊ. ಸುತ್ತಲಾ ನಾಯಿಲು ಉಳ್ಳೊ ನಡುಟು ಮೂಜಿ ಪಾತ್ರೊಟು ಬಸ್ಮೊ ದೀಡ್‍ತ್ ಇತ್ತ್‍ಂಡ್. ಮೆಲ್ಲ ಪೋತು ಐನ್ ದೆತ್ತೊಂಡೆ. ದೆತ್ತ್‍ತ್ ಒಂಜೆನ್ ನಾಯಿತ ಮೇಲ್‍ಗ್ ಪಾಡ್ಯೆ. ಅವು ದಾಲಾ ಆಯಿಜ್ಜಿ. ಅವು ನಾಯಿ ಅಪುಣ ಬಸ್ಮೊ. ನಾನೊಂಜಿ ದೆತ್ತ್‍ತ್ ಪಾಡ್ನಗ ಮಾಂತ ನಾಯಿಲು ನರಮನಿಯಾಯೊ. ಆತಾನಗ ಈ ಮಾಂತ ಪೊಣ್ಣುಲು ಬೂಲ್ತೊಂದು ಈ ದಾಯೆ ಈಡೆಗ್ ಬತ್ತೊಂದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಈ ಪೊಣ್ಣುಲು ಅಕುಲಕುಲೆ ಇಲ್ಲ್‍ತ ಪುದರ್ ಪಂಡೆರ್. ಇಂಬ್ಯನ ಸಿದ್ಯಪ್ಪೆ ಮಾಂತ ಕತೆನ್‍ಲಾ ಪಂಡಳ್. ಇಂಬ್ಯಗ್ ಬಾರಿ ಕುಸಿ ಆಂಡ್. ಆತಾನಗ ಇಂಬ್ಯೆ ಮಾಂತಾ ವಿಸಯೊನ್‍ಲಾ ಪನ್ಪೆ. ಬಾರಿ ಕುಸಿ ಆಂಡ್ ರಡ್ಡ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್‍ಲಾ. ಈ ದಾಯೆ ಬತ್ತ ಮಗಾ? ಈ ಆಯನ ಕಣ್ಣ್‍ಗ್ ತಿಕ್ಕುನ ಬೋಡ್ಚಿ. ನನ ಕತ್ತಲೆ ಆನಗ ಬರುವೆಂದ್ ಮಾಂತ ಪಣ್ಪಳ್. ಆತಾನಗ ನಿಕುಲೆನ್ ಯಾನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋಪೆ ದಾಲಾ ಪೊಡಿಪ್ಪಡೇಂದ್ ಪಣ್ಪೆ ಇಂಬ್ಯೆ. ಮುಕುಲೆನ್ ಅಂಚನೇ ನಾಯಿ ಮಾಲ್ತ್‍ತ್ ಬುಡುತ್ ಕುಡಾ ಅಜ್ಜಿನಾಡೆಗ್ ಬತ್ತೆ. ಅಜ್ಜಿನಲ್ಲ್ ವಣಸ್ ಮಾಲ್ತ್‍ತ್ ಪಂಡೆ, "ಏನ್ ನನ ಪೋಪೆ ಅಜ್ಜಿ, ಬನ್ನಗ ಮೂಲೆ ಬತ್ತ್‍ತ್ ಪೋಪೆಂದ್" ಪಂಡೆ. "ಜಾಗ್ರತೆ ಮಗಾ, ರಕ್ಕಸನ ಕಣ್ಣ್‍ಗ್ ಬೂರಡಾ"ಂದ್ ಪಂಡ್‍ತ್ ಅಜ್ಜಿ ಕಡ್ಪುಡ್ತ್ ಕೊರ್‍ಪ್ಪಳ್.

ಅರಸು ಕುಮಾರೆ ನಡತ್ತೊಂದು ಪೋಪೆ, ಏಳ್ ಗುಡ್ಡೆ, ಏಳ್ ಬೈಲ್ ಕರಿತ್ ಪೋಪೆ. ಅಂಚನೇ ಪೋತಾನಗ ಒಂಜಿ ಅರಸುನ ಅರಮನೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಆತಾನಗ

ಕತ್ತಲೆ ಅತಿಪ್ಪುಂಡು. ಜಾಲ್‌ಟ್ ಮೆಲ್ಲ ಪೋತು ಕುದುರೆ ಉಂತಾತ್ ಕುದುರೆಡ್ದ್ ಜತ್ತೆ. ಏರ್ ಇಲ್ಲಾಲ್, ಏರ್ ಇಲ್ಲಾಲ್‌ಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆ. ಆತಾನಗ ಅರಸು ಪಿದಾಯಿ ಬರ್ಪೆ. ಅರಸುಗು ಬಾರೀ ಕುಸಿ ಆಂಡ್. ಅರಸು ಉಪಚಾರೊ ಮಲ್ತ್‌ತ್ ಉಳಾಯಿ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋಪೆ. ಯಾನ್ ಇಂಚನೆ ಊರು ತಿರ್ಗೊಂದು ಬತ್ತಿನಾಯೆಂದ್ ಪಣ್ಪೆ. ಸಂತೋಸಾಂಡ್ ಉಂತ್ಲೆಂದ್ ಅರಸುಲು ಪನ್ಪೆರ್. ಆನಿ ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಉಂತ್ಯೆ. ಬೊಲ್ಪಾಂಡ್. ಅರಸುಲು ಪಂಡೆರ್ "ಎಂಕೊಂಜಿ ಮಗಳ್ ಉಲ್ಲಳ್. ಆಳೆಗ್ ಪ್ರಾಯೊ ಆಂಡ್. ಪೊದು ಬರ್ಪುಜಿ. ಆಂಡಾ ಈಡೆಗ್ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ಜನೊ ಬರ್ಪುಜ್ಜೆರ್. ಅಂಚಾತ್ ಈರೆಗ್ ಯಾನ್ ಮಗಳೆನ್ ಧರ್ಮದಾರೆ ಮೈತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪೆ. ಮದಿಮೆ ಆವೊಡೂಂದು" ಪನ್ಪೆರ್. ಆಪಗ ಅರಸುಮಗೆ ಪನ್ಪೆ "ಯಾನ್ ಇಂಚನೆ ಬತ್ತಿನಾಯೆ ಎಂಕ್ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಉಳ್ಳೆರ್, ಇಂಚನೆ ಬತ್ತಿನಾಯಗ್ ಮದಿಮ್ಮೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಜನೊ ದಾನೆ ಪಣ್‌ಯೆರ್"ಂದ್ ಪಂಡೆ. "ಎಂಚನೇ ಆವಡ್ ಈ ಮಾತ್ರೊ ಎನ್ನ ಮಗಳೆನ್ ಮದಿಮೆ ಅವೊಡು"ಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ದಮ್ಮಯ್ಯ ಪಾಡ್ಪೆರ್. ಆಪಗ ಅರಸು ಕುಮಾರೆ ಪನ್ಪೆ "ಮದಿಮೆ ಮಾಂತ ಆವೊಳಿ, ಆಂಡ ಯಾನ್ ಪಣ್ಪೈನ್ ಈರ್ ಕೇಣೊಡು. ಈರೆ ಮಗಳೆನ್ ಯಾನ್ ಮದಿಮೆ ಆವೊಡುಂದಾಂಡಾ ಆ ಕಿರೆತ ನೀರ್ ಆಜಾತ್ ಆಯಿಟತ್ತಿ ಮೀನ್ ಪತ್ತ್‌ತ್ ಕಜಿಪ್ಪು ಮಾಲ್ತ್‌ತ್ ಕೊರೊಡೂ"ಂದು ಪಣ್ಪೆ. "ಅಯ್ಯೊ ಅರಸುಕುಮಾರ ನೀರ್ ಎಂಚಲಾ ಆಜಾವೊಳಿ ಆಂಟ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಮುದಲೆ ಒಂಜಿ ಅಯಿಟುಂಡು ಅಂಚಾದ್ ಮೀನ್ ಪತ್ಯೆರೆ ಅಪುಂಡೋ ಇದ್ಯೊ" ಅರಸು ಪಂಡೆರ್. ಅಪಗ ನೀರ್ ನಿಕುಲು ಆಜಾಲೆ ಮೀನ್ ಯಾನ್ ಪತ್ವೆ"ಂದ್ ಅರಸುಕುಮಾರೆ ಪಣ್ಪೆ. ಅಂಚನೆ ಅರಸು ಮಗಳೆನ್ ಇಂಬ್ಯಗ್ ಧರ್ಮದಾರೆ ಮೈತತ್ತ್ ಕೊರಿಯೆ.

ಮನತಾನಿ ಬೊಲ್ಪುಗು ಈ ಕೆರೆತ ನೀರ್ ಬುಡ್ಯೆರ್. ನೀರ್ ಆಜೊಂತ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆತಾನಗ ಈ ಅರಸುಕುಮಾರೆ ಬಿರು-ಪಗರಿ ದೆತ್ತೊಂಡೆ ಕಿರೆಕ್ ದತ್ತೆ. ಈ ಮುದಲೆತ ಬಾಯಿನ್ ಈ ಪಗರಿಟ್ ಸಿಗ್‌ರ್ತ್ ತೂಯೆ. ಆತಾನಗ ದೂರೊಡು ಇತ್ತಿನ ರಕ್ಕಸಗ್ ತಡೆಪ್ಪುಜ್ಜಿ, ಜರೊ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನಡಗುಂಡು. ಮುದಲೆತ ಬಂಜಿನ್ ಬಾರ್‌ತ್ ಗಿಳಿನ್ ಪತೊಂಡೆ. ಆತಾನಗ ರಕ್ಕಸಗ್ ಚಳಿ ಜರೊ ಬೇನೆಟ್ ನಡಪ್ಯರ ಆಪುಜ್ಜಿ. "ಏರಪ್ಪ ಇಂಚಿನ ಮಗೆ ಈ ಭೂಮಿಟ್ ಉಳ್ಳೆ"ಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ರಕ್ಕಸೆ ಆರ್ಬಟೆ ಪತ್ತೊಂದು ಬರ್ಪೆ. ಅರಸು ಮಗಳೆನ್ ಕುದುರೆಟ್ ಕುಳ್ಳಾವೊಂಡೆ, ಗಿಳಿನ್‌ಲಾ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜೇ ಬರೊ ಬತ್ತೆ. ಗಿಟ್ಟ ಗಿಟ್ಟ ಎತ್ತ್‌ನಗ ಗಿಳಿತ ಒಂಜಿ ಕಾರ್‌ನ್ ಪೊಳಿತ್ತೆ. ರಕ್ಕಸನ ಒಂಜಿ ಕಾರ್‌ಲಾ ಪೊಳಿಂಡ್. ನಿಗರೊಂತು ಅಟ್ಟಾಸೊ ಕೊರೊಂತು ಬರ್ಪೆ. ಬುಕ್ಕ ಒಂಜಿ ರೆಂಕೆನ್‌ಲಾ ಪೊಳಿತ್ತೆ. ಈ ರಕ್ಕಸನ ಕೈಲಾ ಪೊಳಿಂಡ್. ರಕ್ಕಸೆ ಪೊರೆಳೊಂದು ನಿಗಾರೊಂದು ಬುಲ್ತೊಂದು ಬರ್ಪೆ. ಗಿಟ್ಟ ಗಿಟ್ಟ ಎತ್ಯೆರ್. ಆತಾನಗ ಬುಕ್ಕೊಂಜಿ ಕಾರ್‌ನ್ಲಾ ಪೊಳಿತ್ತೆ. ಬುಕ್ಕೊ ಒಂಜಿ ಕೈ ಮಾತ್ರೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ನಿಗಾರೊಂತು ಎಂಚಾಂಡಲಾ ಗಿಟ್ಟ ಎತ್ಯೆ. ಪೆರಪ್ಪ ಒಂಜಿ ಕೈನ್‌ಲಾ ಪೊಳಿತ್ತೆ. ರಡ್ಡ್ ಕಾರ್ಲಾ ಕೈಲಾ ಪೊಳಿಂಡ್. ಜೀವೊ ಮಾತ್ರೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. "ಸತ್ಯೊ ಪಣ್ ಒಲ್ತು ಮಾಂತ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ್

ಕೊಂಡೊತ್ ಬತ್ತ? ಮಾಂತ ಪಣ್"ಂದ್ ಕೇಂಡೆ. ರಕ್ಕಸೆ "ದಮ್ಮಯ್ಯ ಮಾಂತ ಪಣ್ಪೆ"ಂದ್ ಮಾಂತ ಪನ್ಪೆ, ಅಂಚನೇ ಕಲ್ಲ್ ಮಾಲ್ತ್‌ನ ವಿಸಯೊನ್‌ಲಾ ಪಣ್ಪೆ. ಅಂಚನೇ ಮೂಜಿ ನಮುನೆತ ಬಸ್ಮೊಡ್ತು ದಾಯಿತ ಅಪುಂಡುಂದೊಲಾ ಪಂಡೆ. ಒಂಜಿ ನಾಯಿ ಆಪುಣ, ಒಂಜಿ ನರಮನಿ ಆಪುಣ, ಒಂಜಿ ಕಲ್ಲಾಪುಣಾಂದ್ ಮಾಂತ ಪಂಡೆ. ನಾಯಿಲೆಗ್ ನರಮಾನಿ ಆಪುನ ಬಸ್ಮೊ ಪಾಡ್ಯೆ ಅರಸು ಕುಮಾರೆ. ಮಾಂತೇರ್ಲಾ ಪೊಣ್ಣುಲು ಆಯೆರ್. ಕಲ್ಲ್ ನರಮಾನಿ ಆಪು ಬಸ್ಮೊನ್‌ಲಾ ದೆತೊಂಡೆ. ಗಿಳಿತ ನಾಳಿನ್ ಪಿಂಟಾಯೆ. ಗಿಳಿನ್ ಕೆರಿಯೆ. ಅಂಚನೇ ರಕ್ಕಸೆಲಾ ಸೈತೆ. ಬಸ್ಮೊನು ಮಾಂತೆರೆನ್ಲಾ ಕೂಡುತ್ ಪೊತ್ತಾಯೆರ್. ಮಾಂತೆರೆನ್ಲಾ ಅಕುಲೆನ ಇಲ್ಲಗ್ ಬುಡಿಯೆ. ಅಯನ ಸಿದ್ಯೆಪ್ಪೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಅಜ್ಜಿನ್‌ಲಾ ಲೆತ್ತೊಂದ್ ಕಲ್ಲಾಯಿನಾಡೆಗ್ ಪೋತು ಬಸ್ಮೊ ಪಾಡಿಯೆ. ಕಲ್ಲಾಯಿನ ಏಳ್ ಜನೊಲಾ ಲಕ್ಕತ್ ಉಂತ್ಯೆರ್. ಮಾಂತಾ ವಿಸಯೊನ್‌ಲಾ ಪಂಡೆ. ಮಾಂತೇರ್ಲಾ ಕುದುರೆಟ್ ಕುಲ್ಲುತು ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಮಾಂತೇರೆಗ್ಲಾ ಬಾರಿ ಕುಸಿ ಆಂಡ್. ಆಂಚ ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ಬಾರಿ ಸಂತೋಸೊಡ್, ಬಾರಿ ಕುಸಿಟ್ ಕರಿಯೊಂದು ಉಳ್ಳೆರ್‌ಗೆ.

ಪೊಸ ಪದೊಕುಲು

ಎಡ್ಡೆ–ಪಡ್ಕೆ = ಒಳಿತು–ಕೆಡುಕು, ಜೀವನಾವರ್ತ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು; ಪರ್ದಿ–ಮೆಗ್ದಿ = ಪಳಿ–ಸಂಗಟಿ, ಅಕ್ಕ–ತಂಗಿ; ಬೂಲ್ತುತ್ = ಬುಲಿತ್ತ್, ಅತ್ತು; ಗಿಟ್ಟ–ಮುಟ್ಟ = ಹತ್ತಿರ–ಹತ್ತಿರ; ಅಡಕ್ಕಿಯೆ = ದಕ್ಯೆ, ಎಸೆದ; ಕಂಡ್ರ್‌ಕುಟ್ಟಿ = ಕಂಡವರ ಮಗು, ಅನಾಥ, ಬೈಗುಳು; ಮರತ್ತ್ = ಮದತ್ತ್; ದಾಯಿತಂಬೆ = ಏನೆಲೋ; ದುಡ್ಡು = ಹಣ; ಪೊದಿಕೆ = ಪೊಟ್ಟಣ; ಕಿರೆ ಕೆದು = ಕೊಳ; ಪೊದು = ಹೆಣ್ಣು ನೋಡಲು ಬರುವುದು; ಬಿರು–ಪಗರಿ = ಬಿಲ್ಲು–ಬಾಣ; ಮುದಲೆ = ಮೊಸಳೆ; ಬಾರ್ತ್ = ಸೀಳಿ; ನಿಗರ್ = ತೆವಳಿಕೊಂಡು; ಅಟ್ಟಾಸೊ = ಅಟ್ಟಹಾಸ; ಪೊರೆಲೊಂದು = ಹೊರಳಿಕೊಂಡು.

೨. ಉಗುರು ಮರೊ

ಒಂಜಿ ಊರುಡು ಒಂಜಿ ಅರಸುಗೆ. ಆಯಗ್ ಒರ್ತಿ ಮಗಳ್. ಆಳ್ ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಬೊಳ್ಪುಗು ಲಕ್ಕ್‌ತ್ ಇಲ್ಲ್‌ತ ಕರೆತ ತೋಡುತ ಬರಿಟ್ ಕುಳ್ಳುತು ಕೈಕಾರ್‌ತ ಉಗುರು ದೆತ್ತೊಂದು ಇತ್ತಳ್. ಆತಾನಗ ಒರಿಯೆ ಮಾನ್ಯ (ಮನ್ಸೆ) ಡೆಂಜಿ ಪತ್ತೊಂದು ಬರೊಂತ್ತಿತ್ತೆ. ಇಂಬ್ಯೆ ತೂತುಲ ತುವಾಂತಿ ಲೆಕ್ಕೊ ಮಾಲ್ತ್‌ತ್ ಡೆಂಜಿ ಪತ್ಯೆ. ಆಳ್ ಉಗುರು ಕ್ಯೊಯೊಂತ್ತಿತ್ತಳ್. ಇಂಬ್ಯೆ ಡೆಂಜಿ ಪತ್ತೊಂದು ದುಂಬು ಪೋಯೆ. ಮನತಾನಿ ಆ ಉಗುರು ಕ್ಯೊತ್‌ಪಾಡ್ನಲ್ಲ್ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ದೈಯಿ ಕೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸುಮಾರು ದಿನೊ ಆನಗ ಅವು ಮಲ್ಲೆ ಆಂಡ್. ಆತಾನಗ ಅರಸು ಮಾಂತ ಪೋಯಿನಕುಲೆಟ ಬತ್ತಿನಕುಲೆಟ ಉಂದು ದಾಯಿತೆನ ದೈಯಿಂದ್ ಕೇಣುವೆ. ಯೆಂಕ್ಳೆಗ್ ಗೊತ್ತಿದ್ದಿ, ಯೆಂಕ್ಳೆಗ್ ಗೊತ್ತಿದಿಂದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪಂಡೆರ್. ದಿನ ಪೊಯಿಲೆಕ್ಕೊ ದೈಯಿ ಮಲ್ಲೆ ಅವೋಂತೆ ಪೋಂಡ್. ಆಂಟ ದೈತ್ತ ಗುರ್ತೊ ಏರೆಗ್‌ಲಾ ಇದ್ಯಾಂಡ್. ಒಂಜಿ ದಿನ ಅರಸು ಆಯನ ಪ್ರದಾನಿಟ ಪಂಡೆ "ಈ ಒಂಜಿ ದೈತ್ತ ಪುದರ್ ಏರೆಗ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತಿದ್ದಿ, ಅಂಚಾತ್ ಈ ಊರಿಡೀ ಡಂಗುರ ಸಾರೊಡು, ಆ ದೈತ ಪುದರ್ ಏರ್ ಪನ್ಪೆರೋ ಅಕುಲೆಗ್ ಎನ್ನ ಮಗಲೆನ್ ಧರ್ಮ ದಾರೆ ಮೈತ್ ಕೊರ್ಪೆ"ಂದ್ ಪನೋಡುಂದು ಪಂಡೆರ್. ಮನತಾನಿ ಡಂಗುರ ಪೋಂಡು, "ಎನ್ನ ಅರಸುಲೆನ ಇಲ್ಲ ಬರಿಟ್ ಒಂಜಿ ದೈಯಿ ಕೊಡಿತ್ತ್‌ತುಂಡ್ ಆಯಿನ ಪುದರ್ ಏರ್ ಪಂಡೆರೋ ಅಕುಲೆಗ್ ಅರಸುಲೆ ಮಗಲೆನ್ ಧರ್ಮದಾರೆ ಮೈಯಿತ್‌ತ್ ಎಣ್ಮೊದಿನೊತಾನಿ ಕೊರ್ಪೆರ್"ಗೆಂದ್.

ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಊರುತ ಅರಸು ಜೋಕುಲು, ಕೆಲಸೊಗು ಪೋಪುನಗುಲು ಪಾಪದಾಯೆ, ಮಲ್ಲಯೇಂದ್ ಇಜ್ಜಾಂತೆ ಪೂರಾ ಬತ್ತೆರ್. ಈ ಡೆಂಜಿ ಪತ್ತೊಂದು ಪೋಯಿನ ಮಾನ್ಯೆಲಾ ಬತ್ತದ್ ಕರೇಟ್ ಕುಳ್ಳೊಂಡೆ. ಮಾಂತೆರ್‌ಲಾ ತೂಯೆರ್, ಆಂಡ ಏರೆಗ್‌ಲಾ ಆಯಿನ ಪುದರ್ ಪಣಿಯೆರೆ ಆಯಿಜ್ಜಿ. ಅಕೇರಿಗ್ ಮಾನ್ಯೆ, "ಏನ್

ಪಣೊಲಿಯೊ"ಂದ್ ಕೇಂಡೆ. "ಏರಲಾ ಆವು ಪಂನ್ಲೆ"ಂದ್ ಅರಸು ಪಂಡೆರ್. ಅವು ದಾಯಿತ "ಅವು ಉಗುರು ಮರೊ" ಅತ್ತೊಂದು ಪಂಡೆ. ಅರಸುಗ್ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚ ಆಂಡ್. ಪಣ್ಣ ಪಾತೆರೊತಲೆಕ್ಕೊ ಈ ಮಾನ್ಯಗ್ ಮಗಳೆನ್ ಕೊರಡಾಂಡ್, ಆಂಡ ಆಯಗ್ ಕೊರಿಯರೆ ಮನಸ್ಸಿಜ್ಜಿ. ಅಂಚ ಮನಿಪಾಂತೆ ಕುಳ್ಯೆರ್. ಅರಸುಗು ಬೇಜಾರಾಂಡ್. ಬೇಜಾರಾತ್ ಮಗಳೆನಾತೆಗೇ ಇತ್ತ್‌ನ ಒಂಜಿ ಪೆಟ್ಟ್ಯ ಮಾಲ್ಪಾಯೆರ್. ಆಯಿನ ಉಳಾಯಿ ಈ ಮಗಳೆನ್ ಕುಳ್ಳಾಯೆರ್ ಅರಸು. ಕುಳ್ಳಾತ್ ಆ ಮಾನ್ಯಗ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಈ ಪೆಟ್ಟ್ಯಲಾ ತುಂಬೊಂತು ಬಾರಿ ಕುಸಿಟ್ ಇಂಬ್ಯೆ ಬತ್ತೆ. ಬತ್ತ್ ಬತ್ತ್ ಇಂಬ್ಯೆ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಅಡ್ಕಗ್ ಎತ್ಯೆ. ಅಡೆಗ್ ಎತ್ತ್‌ನಗ ಇಂಬ್ಯಗ್ ಪೀ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಆತಾನಗ ಅಲ್ಲ್ ಕೈಕಂಜಿ ಪೇಪಾವುನ ಸುಮಾರು ಜೋಕುಲು ಇತ್ತೆರ್. ಈ ಜೋಕುಲೆಟ ಇಂಬ್ಯೆ "ಓ ಜೋಕುಲೆ ಮೂಳೆ ಪಿದಾಯಿ ಕುಳ್ಯರೆ ಓಡೆಗ್ ಪೋಪುನಾಂದ್ ಕೇಂಡೆ. ಈ ಬುಳೆಯಿನ ಜೋಕುಲು, "ಈ ಅಡ್ಕ ಮುಟ್ಟ ಓಳುಲಾ ಬಲ್ಲಿ ಈ ಅಡ್ಕ ಕರಿತ್ ಅಪೆತ ಗುಡ್ಡೆ ಕರಿತ್ ಅಪೆತ ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಪೋವೊಡೂಂದು ಪಂಡೆರ್. ಇಂಬ್ಯೆ ಈ ಪೆಟ್ಟಿಗೆನ್ ಅಡ್ಕಟ್ ದೀಡಿಯೇ, ಸೀದಾ ಗುಡ್ಡೆ ಬಡ್ತೊಂತ್ ಪೋಯೆ.

ಆತಾನಗ ಅಲ್ಲ್ ಒರಿ ಪಿಲಿ ನಲಿಪಾಪುನಾಯೆ ಬತ್ತೆ. ಆಯೆ ಆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ದೀಡ್ನಾಡೆಗ್ ಎತ್ಯೆ. ಪೋನಗ ಈ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಇಜ್ಜಾಂಡ್, ಬನ್ನಗ ಉಂಡು. ಉಂದು ದಾಯಿತ ಅದಿಪ್ಪುಂದ್, ಉಂತ್ತೊಂದು ತೂಯೆ. ದಾಲಾ ಆವಡ್ ಯಾನೊರೊ ಮುಚ್ಚಳ ದೆತ್ತ್‌ತ್ ತೂಪೆಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಮುಚ್ಚಳೊ ದೆತ್ತೆ. ಆತಾನಗ ಅಯಿನ ಉಳಾಯಿ ಅರಸು ಮಗಳ್ ಕುಳ್ಳುತು ಬೂಳುಪ್ಪುವಳ್. ಆಯೆ ಇಂದೆನ ಉಳಯಿ ದಾಯೆ ಕುಳ್ಳುತ? ದಾಯಿತ ಕತೇಂದ್ ಮಾಂತಾ ಕೇಂಡೆ. ಆತಾನಗ ಆಲ್ ನಡತ್‌ನ ಕತೆನ್ ಮಾಂತ ಪಂಡಳ್. ಅಂಚಾಂಡ ಈ ಎನ್ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಬರ್ಪಾನೊಂದ್ ಕೇಂಡೆ. ಉಂಬಳ್ ಬರ್ಪೆಂದ್ ಪಂಡಳ್. ಈ ಪಿಲಿನ್ ಪೆಟ್ಟಿಗೆತ ಉಳಯಿ ಕುಲ್ಲಾದ್ ಮುಚ್ಚೊಳೊ ಪಾಡಿಯೆ. ಈ ಅರಸು ಮಗಳೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಉಂಬ್ಯೆ ಸೀದಾ ಪೋಯೆ. ರಡ್‌ಗುಡ್ಡೆ ಕರಿತ್ ಉರ್ಕ್ಯೆರೆ ಪೋಯಿನ ಈ ಮಾನ್ಯೆ ಬನ್ನಗ ಏತೋ ಪೊರ್ತಾಂಡ್. ಬತ್ತಿನಾಯೆನೇ ಈ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತುಂಬೊಂದು ಸೀದಾ ಪೋಯೆ. ಪೆಟ್ಟಿಗೆತುಳಾಯಿ ಈ ಪಿಲಿ ಅಂಚಿಗ್ ಇಂಚಿಗ್ ಮೆದ್‌ಕ್ಕೊಂತ್ತಿತ್ಂಡ್. ಆತಾನಗ ಇಂಬ್ಯೆ "ಈ ಆಂಕಾರೊ ಬಲ್ಲ ಇತ್ತೇ, ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಎತ್ತೊನಡ್ ನಿನ್ನ ಆಂಕಾರೊನು ಮಾಂತ ಉಂತ್ತಾವೆ"ಂದ್ ಪಂಡೆ. ಇಲ್ಲಡೆತ ಉಳಾಯಿ ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಸೆಪ್ಯೆ ದೀಡಿಯೆ. ಆಯಗ್ ಪೊಡಿ, ಪೊಡಿ ನಾಲ್ ಜೋಕುಲು, ಬುಡೆತ್ತಿ ಮಾಂತಾ ಇತ್ತೆರ್. "ಉಂದಾ ಉಗುರು ಮರತ್ತ ಪುದಾರ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಯಾನ್ ಅರಸು ಮಗಳೆನ್ ಕೊಂಡುಬತ್ತ್‌ತೇ ಬೇಗೊ ಈ ಗಂಜಿ ಕಜಿಪ್ಪು ಮಲ್ಪೊಡು, ಮಾಲ್ತ್‌ದ್ ಈಲಾ ಜೋಕುಲುಲ ಉಂಡುತ್ ಎಂಕುಳೆಗ್ ಬೇತೇನೆ ದೆತ್ತ್‌ದೀತ್ ಅಪೆತ ಇಲ್ಲಾಡೆಗ್ ಜೆಪ್ಪಿಯರೆ ಪೋವೋಡು. ಯಾನ್‌ಲಾ ಅರಸು ಮಗಳ್‌ಲಾ ಮಾತ್ರೊ ಮೂಲು" ಉಂದು ಪಂಡೆ. "ನಿನ್ನ ಸುಪೊರ್ಗು ಮಣ್ಣ್ ಮಾಡ್ಯೆರೆ ನಿಕ್ಕ್ ಏರ್ ಅರಸು ಮಗಳೆನ್ ಕೊರ್ಪುನಾರ್ ಈ ಗುಡ್ಚಿಲ್‌ತಾಯಗ್" ಬುಡತ್ತಿ ಪಂಡಳ್.

ನೆರೊಂತು ಬೇಕೊ ಬೇಕೊ ಗಂಜಿ ಕಜಿಪ್ಪು ಮಲ್ತಲ್, ಬೆಂದ್ರಗ್ ಸೂ ಪೊತ್ತಾಯಳ್, ಜೋಕುಲೆನ್ ಮೀಪಾತ್ ಆಳ್ಲಾ ಮೀಯಳ್, ಜೋಕುಳೆಗ್‌ಲಾ ಆಳೆಗ್‌ಲಾ ಗಂಜಿ ಬಳಸ್ಯಾಲ್ ಉಂಡೋಂಡೇರ್, "ನಿನ್ನ ಸಾವು ಕರಿಪ್ಯೆರೆ ಯಾನ್ ಈ ಜೋಕುಳೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಓಡೆಗ್ ಪೋಪುಣಾ"ಂದ್ ನೆರೊಂಡಾಳ್. "ಪೋಲ ಪೋಲ ಬೇಕೊ ಕತ್ತಲೆ ಆಂಡತ್ತೊಂದ್" ಮಾನ್ಯೆ ಪಂಡೆ. ಉಂಬಾಳ್ ನೆರೊಂತು ಜೋಕುಲೆನ್‌ಲಾ ಲೆತ್ತೊಂದು ಅಪೆತ ಇಲ್ಲಾಡೆಗ್ ಪೊಯಳ್.

ಬುಡತಿ ಪೊಯಿ ಬುಕ್ಕೊ ಇಲ್ಲಾಡೆತ ತಟ್ಟೆತ ಬಾಕಿಲ್, ತಟ್ಟೆತ ಮದೆಪ್ಪು ಮಾಂತಾ ಬಾರಿಗಟ್ಟಿ ಕಟ್ಯೆ. 'ಉಗುರು ಮರೊತ್ತ ಪುದರ್ ಪಂಡತ್ ಅರಸು ಮಗಳೆನ್ ಕೊಂಡೊತುತ್ ಬತ್ತೇಂದ್ ಪಂಡೇ ಪೆಟ್ಟಿಗೆದ ಮುಚ್ಚಳೊ ದೆತ್ತೆ. ಮುಚ್ಚಳ್ ದೆತ್ತಿನೆನೆ ತಡೊ ಈ ಪೆಟ್ಟಿಗೆತ ಉಳಾಯಿ ಕುಳ್ಳುತಿತ್ತಿನ ಪಿಲಿಕ್ ಕೋಪ ಬತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಲಾಯಿತ್ ಇಂಬ್ಯನ್ ಚುಚ್ಚಿತ್ ಪತ್ತ್‌ತ್ ಅಪೆತ ಮಡಲ್‌ಗ್‌ಲಾ ಈಪೆತ ಮಡಲ್‌ಗ್‌ಲಾ, ಬೀಜುಂಡು. ಆತಾನಗ ಈ ಸಬ್ದೊ ಅಪೆತ ಇಲ್ಲಲ್ ಇತ್ತಿನ ಬುಡೆತಿಗ್ ಕೇಣುಂಡು. ಆಳ್ ಅಲ್ತ್ ನೆರ್ಪಳ್ ನಿಕುಲೆನ ಗಾಡೊಟು ಜೋಕುಲೆಗ್ ಕರ ಕೈಲಾಂಟಲಾ ಇಪ್ಪಾಡ್ ಗಂಜಿ ಮಲ್ತತ್ ಕೊರಿಯರಾ"ಂದ್ ನೆರೊಂಡಳ್. ಇಂಬ್ಯನ್ ತಟ್ಟಿಗ್ ಹಾಕ್‌ತ್ ಅರೆಜೀವೊ ಮಲ್ತ್‌ತ್ ಪಿಲಿ ಕುತ್ತ ಕುಳ್ಳುತ್ತಿಪುಂಡು. ಬೋಲ್ಪಾಂಡ್, ಸುಮಾರ್ ಪೊರ್ತಾಂಡ್, ಉಂಬೈ ಬಾಕಿಲ್ ದೆಪ್ಪುಜೆ ಬುಡೆತಿ ಬತ್ತ್‌ತ್ ನೆರ್‌ಪ್ಪಾಲ್" ಇರ್ಲ್ ಇಡೀ ಗಾಡೋ ಬತ್ತ್‌ತ್ ಮದ್ಯನ ಮುಟ್ಟ ನಿದೇರ್ತೊ. ಜೋಕುಲು ಮೂಲು ಬೊಬ್ಬೆಪಾಡ್ದೊಂದು ನೆರ್ಪಾಳ್. ಸುಮಾರು ಪೋರ್ತಾಂಡಲಾ ಬಾಕಿಲ್ ದೆಪ್ಪುಣ ಅಂದಾಜಿ ತೋಜುಜಿ. ನನ ಯಾಣಾಂಡಲಾ ಪೋಪೇಂದ್ ಮೆಲ್ಲ ಬತ್ತಳ್. ಬತ್ತ್‌ತ್ ಮದೆಪ್ಪುತ ಮದೆಟ್ ಮೆಲ್ಲ ನಿರ್ಕತ್ ತೂಯಳ್. ಈ ಪಿಲಿ ಕುತ್ತ ಕುಳ್ಳುತ್ತುಂಡು. ಆಯೆ ಮತಿ ತತ್ತ್‌ದ್ ಬೂರ್ತೆ. ಆತನಾಗ ಉಂಬಾಳ್ ಆರ್ಬಟೆ ಕೊರಿಯಾಳ್, "ಮೂಳು ಉಳಾಯಿ ಪುಳ್ಳಿತಾಯೆ ಕುಳ್ಳುತೆ ಪುಳ್ಳಿತಾಯೆ ಕುಳ್ಳುತೇಂದ್". ಅಂಚಿಡ್ತ್ ಇಂಚಿಡ್ತ್ ಮಾಂತಾ ಜವಣೇರ್ ಬತ್ತೆರ್, ಕತ್ತಿ, ಕೊದಂಟಿ, ಪತ್ಯೆರ್ ಈ ಬಾಕಿಲ್‌ನ್ ಕಡ್ತೆರ್. ಕಡ್ತ್‌ತಾನಗನೇ ಪಿಲಿ ಲಾಯಿತ್ ಬುರುತು ಬಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಮಾನ್ಯೆ ಪೋಡಿಗೆಡ್ ಒಂಜಿ ಜಾತಿ ಸೇಕೊಂತು ಬೂರ್ತೆ.

ಪೊಸ ಪದೊಕುಲು

ಕರೆ = ಬದಿ; ಮರೊ = ಮರ; ಮಾನ್ಯೆ = ಮನುಷ್ಯ, ಮನ್ಸ; ಡೆಂಜಿ = ಏಡಿ; ಪೆಟ್ಟ = ಪೆಟ್ಟಿಗೆ; ಅಡ್ಕ = ಮೈದಾನ; ಸೇಕ್ = ಏದುಸಿರು ಬಿಡು; ಆಂಕಾರೊ = ಅಹಂಕಾರ, ಸುರ್ಪ = ರೂಪ; ಗುಡ್ಸಿಲ್ = ಗುಡಿಸಲು; ಗಾಡೊ = ಸೊಕ್ಕು, ಸಿರ್ಕ-ನಿಲ್ಕೆದ್ = ಇಣುಕಿ; ಪುಳ್ಳಿತ್ತಾಯೆ = ಉರುಟು ಪಟ್ಟೆ.

೩. ಪುಚ್ಚೆಲಾ–ಕುದ್ಕೆಲಾ

ಒಂಜಾನೊಂಜಿ ಊರುಟು ಒಂಜಿ ಪುಚ್ಚೆಗೆ. ಆಯಿಕ್ ಜೊರೊ ಬತ್ತ್ತ್ ನಿತ್ರಾಣ ಆತ್ ನಡಪ್ಯರೆ ತೀರಂತೆ ಜೆತ್ತ್ನಲ್ಲಾಂಡ್. ಈ ಪುಚ್ಚೆತ ಪಳಿ ಕಾಸ್ರೋಡುಡು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಕುಳ್ಳೊಂತು ಈ ಪುಚ್ಚೆ ಅಲೋಚನೆ ಮಾಲ್ತ್ಂಡ್, ಯಂಕ್ ನನ ಏರ್‌ಲಾ ಗತಿ ಇಜ್ಜಿ, ಅಂಚಾತ್ ಮೂಲೇ ಕುಳ್ಳಂಡ ಯಾನ್ ಸೈಪೆ, ಯಾನ್ ಅಕ್ಕನಾಡೆ ಪೋಪೆಂದ್ ಪಂಡತ್ ಪುಚ್ಚೆ ಪಿದಾಡ್‌ಂಡ್. ಮೀನ್ ಮಾಸೊ, ನೈ ಪೇರ್ ಮಾಂತ ತಿಂದ್‌ತ್ ಎಡ್ಡೆನಾತ್ ಬರ್ಪೆಂದ್ ಪಂಡತ್ ಪುಚ್ಚೆ ಮೆಲಾನೆ ಪಿದಾಡ್‌ಂಡ್. ಪೋತು ಪೋತು ಸುಮಾರ್ ದೂರೊ ಎತ್ತ್ನಗ ಸಾದಿಡ್ ಕುದ್ಕೆ ಎದ್ರ್ ತಿಕ್ಯೆ. “ಅತ್ತ್ ಪುಚ್ಚೆಕ್ಕ ನಿನ್ನನಿತ್ತೆ ಪತ್ತ್ತ್ ತಿನ್ಪೆ”ಂದ್ ಪಂಡ್‌ಡ್ ಕುದ್ಕೆ. “ಅಯ್ಯೋ ಕುದ್ಕಣ್ಣ ಜ್ವರೊ ಬತ್ತ್ತ್ ಎಲುಲಾ ಚೋಳಿಲಾ ಮಾತ್ರ ಒರಿತ್ತ್ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ದಾಯಿತ ಉಂಡು ಈ ಪತ್ತ್‌ದ್ ತಿಂದ್‌ಂಡಾ”ಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ್‌ಗೆ ಪುಚ್ಚೆ. “ಏನ್ ಅಕ್ಕನಾಡೆಗ್ ಪೋತು ಪೇರ್, ಮೀನ್, ಮಾಸ ತಿಂದ್‌ತ್ ಎಡ್ಡೆನಾತ್ ಬರ್ಪೆ”ಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ್ ಪುಚ್ಚೆ. ಅಪಗ, “ಯಂಕ್ ಈ ಬನ್ನಗ ದಾಯಿತ ಕೊಂಡ್ರುವಾ”ಂದ್ ಕೇಡ್‌ಂಡ್ ಕುದ್ಕೆ. “ನಿಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ಪೂಂಜನ್ ಕೊಂಡೊತ್ ಬರ್ಪೆ”ಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ್ ಪುಚ್ಚೆ. ಅಂಚ ಪಂಡ್‌ತ್ ದುಂಬು ಪೋಂಡು ಪುಚ್ಚೆ.

ಮೆಲ್ಲನೆ ಪೋನಗ ಅಲ್ಲೊಂಜಿ ಮರಿ ಇತ್ತ್ಂಡ್. “ಪುಚ್ಚೆಕ್ಕ ಪುಚ್ಚೆಕ್ಕ ನಿನ್ನನ್ ಪತ್ತ್ತ್ ತಿನ್ಪೆಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ್ ಮರಿ. “ಅಯ್ಯೋ ಮರಿಯಣ್ಣ ಜರೊ ಪತ್ತ್ತ್ ಎಲುಲಾ ಚೋಳಿಲಾ ಮಾತ್ರ ಉಂಡು ಇತ್ತೆ. ದಾಯಿತ ಉಂಡು ನಿಕ್ ತಿನಿಯರೆ, ಯಾನ್ ಎನ್ನ ಅಕ್ಕನಾಡೆಗ್ ಪೋತು ಮೀನ್ ಮಾಸ ಪೇರ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆನಾತ್ ಬರ್ಪೆ”ಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ್ ಪುಚ್ಚೆ. ಅಪಗ, “ಈ ಬನ್ನಗ ಎಂಕ್ ದಾಯಿತ ಕೊಂಡ್ರುವ”ಂದ್ ಕೆಂಡ್‌ಂಡ್ ಮರಿ. “ನಿಕ್ಕ್ ಯಾನ್ ಕೋರಿತ ಕೆತ್ತಿ ಕೊಂಡತ್ ಬರ್ಪೆ”ಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ್ ಪುಚ್ಚೆ. ಆಯಿಡ್ತ್‌ಲಾ ದುಂಬು ಪೋಂಡು ಪುಚ್ಚೆ.

ದುಂಬುಪೋನಗ ಒಂಜಿ ಪಿಲಿ ಸಾದಿಟ್ ಕುಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತ್ಂಡ್. "ಪುಚೆಕ್ಕಾ ಪುಚೆಕ್ಕಾ ನಿನ್ನನ್ ಪತ್ತ್‌ತ್ ತಿನ್ಪೆ"ಂದ್ ಪಂಡ್ಂಡ್ ಪಿಲಿ. "ಅಯ್ಯೋ ಪಿಲಿಯಣ್ಣ ಜರೊ ಪತ್ತ್‌ತ್ ಎಲುಲಾ ಚೋಳಿಲಾ ಮಾತ್ರ ಒರಿತ್ಂಡ್ ಎನ್ನಟ, ಎನ್ನನ್ ಇತ್ತೆ ದಾಯೆ ಪತ್ತ್‌ದ್ ತಿನ್ಪ"ಂದ್ ಕೇಂಡಂಡ್ ಪುಚ್ಚೆ. "ಯಾನ್ ಅಕ್ಕನಾಡೆಗ್ ಪೋತು ಪೇರ್, ನೈ ತಿಂದತ್ ಎಡ್ಡೆನಾತ್ ಬರ್ಪೆ, ಬುಕ್ಕೊ ತಿನ್‌ಲಾ"ಂದ್ ಪಂಡ್ಂಡ್ ಪುಚ್ಚೆ. "ಎಂಕ್ ಬನ್ನಗ ದಾಯಿತ ಕೊಂಡ್ರುವ"ಂದ್ ಕೇಂಡ್ಂಡ್ ಪಿಲಿ. "ನಿಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ಪೆತ್ತತ ಕಂಜಿ ಕೊಂಡತ್ ಬರ್ಪೆ"ಂದ್ ಪಂಡ್ಂಡ್ ಪುಚ್ಚೆ. ಅಂಚ ಪಂಡ್‌ತ್ ಸೀದಾ ಅಕ್ಕನ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಪೋಂಡು.

ಅಕ್ಕನಾಡೆಗ್ ಪೊತು ಮೀನ್, ಮಾಸ, ಅಳೆ, ಪೇರ್ ಮಾಂತ ತಿಂದ್ಂಡ್. ಸುಮಾರ್ ದಿನೊ ಅನಾಗ ಪುಚ್ಚೆ ಎಡ್ಡೆನೆ ಆಂಡ್. ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಪಂಡ್ಂಡ್, "ಯಾನ್ ಪೋಪೆ ಅಕ್ಕಾ ನನ, ಇತ್ತೆ ಎಂಚಲಾ ಉಸಾರ್ ಆಯೆ"ಂದ್. "ಇಪ್ಪುಲಾ ಒಂತೆ ಸಮಯೊ, ನಿಕ್ಕ್ ಪೋತುದಾನೆ ಅವೊಡು"ಂದು ಪಂಡ್ಂಡ್ ಅಕ್ಕ. "ಅತ್ತ್ ಅಕ್ಕ ಏನ್ ಪೋಪೆ ಸುಮಾರ್ ಸಮಯೊ ಆಂಡತ್ತೊ"ಂದು ಪಂಡ್ಂಡ್ ಪುಚ್ಚೆ. ಅಂಚ ಪಂಡ್‌ತ್ ಈ ಪುಚ್ಚೆ ಬೇಜಾರೊಟು ಕುಳ್ಳುಂಡು. ಉಣಾಂತೆ ಮನಿಪಾಂತೆ ಬೇಜಾರೊಟು ಕುಳ್ಳುಂಡು. ಅಕ್ಕ ಕೇಂಡಳ್, "ದಾಯೆ ಈ ಬೇಜಾರೊಟು ಉಳ್ಳಾ? ನಿಕ್ಕ್ ದಾನೆ ಆತ್ಂಡ್? ಪೋಯರೆ ಮನಸ್ಸ್ ಇಜ್ಜಾಂಡ ಈ ಇಪ್ಪುಲಾ"ಂದ್ ಪಂಡ್ಂಡ್. "ಅಂಚ ಅತ್ತ್ ಅಕ್ಕ, ಯಾನ್ ಸಾದಿಟ್ ಬನ್ನಗ ಕುದ್ಕಗ್ ಕೋರಿ, ಮರಿಕ್ ಕೆತ್ತಿ, ಪಿಲಿಕ್ ಪೆತ್ತ್‌ದ ಕಂಜಿ ಕೊರ್ಪೆ"ಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಇತ್ತೆ. ಆಂಟ ಎಂಚ ಕೊಂಡೊಪುನ? ಕೊಂಡೊಯಿಜ್ಜಾಂಟ ಅವು ಎನ್ನನ್ ದೀಡಯೊ ಅಂಚ ಎಂಕ್ ಬೇಜಾರೊ"ಂದು ಪಂಡ್ಂಡ್. ಈ ಐಕ್ ಬೇಜಾರೊ ಮಲ್ಪೊಡ್ಚಿ ನಿಕ್ಕ್ ಯಾನ್ ಒಂಜಿ ಉಪಾಯೊ ಪಂಡತ್ ಕೊರ್ಪೆ ನಿಕ್ಕೊಂಜಿ ಸುರೆ ಕೊರ್ಪೆ, ಆ ಸುರೆತುಲಾಯಿ ಈ ನೂರ್ಲೆ, ನೂರೊಂತು ಪುರೆಲೊಂತು ಪೋನಗ, ಎನ್ನ ಪುಚ್ಚೆಕ್ಕನ್ ತೂತನೊಂದು ಕೇಣ್ವೆರ್ ನಿನ್ನ ಪುಚ್ಚೆಕ್ಕಾನ್ಲಾ ತೂತುಜ್ಜಿ ಜೋರೆಕ್ಕನ್ಲಾ ತೂತುಜಿ ಸಾದಿ ಬುಡ್ಪರೊ ಗೆಜ್ಜೆ ಕೋಲು ದೆಪ್ಪೊಡೊಂದು ಕೇನ್ಲಾ. ಅಪಗ ಸಾದಿ ಬುಡುವೊ" ಪನ್ಲಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಕೊರುಂಡು.

ಮನತಾನಿ ಬೊಲ್ಪುಗು ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಪುಚ್ಚೆ ಸುರೆತುಲಾಯಿ ನೂರುಂಡು. ನೂರುತು ಪೊರೆಲೊಂತು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಬತ್ತ್‌ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಿಲಿತ್ತಾಡಗೆ ಎತ್ತ್ಂಡ್. 'ಏರವು ಪೋಪುನ್ಯೆಟೇ'ಂದ್ ಪಿಲಿ ಕೇಂಡ್ಂಡ್. 'ಏನ್'ಂದ್ ಪಂಡ್ಂಡ್ ಪುಚ್ಚೆ. ಏನ್ಂದ್ ಪಂಡ ಏರ್? 'ಸುರೆಕುತ್ತಿ'ಂದ್ ಪಂಡ್ಂಡ್. 'ಎನ್ನ ಪುಚ್ಚೆಕ್ಕನ್ ತೂತಾನೊ'ಂದು ಕೇಣ್ಂಡ್ ಪಿಲಿ. 'ನಿನ್ನ ಪುಚ್ಚೆಕ್ಕಾನ್ಲಾ ತೂತುಜ್ಜಿ ಚೋರೆಕ್ಕಾನ್ಲಾ ತೂತುಜ್ಜಿ'ಂದ್ ಪಂಡ್ಂಡ್ ಪುಚ್ಚೆ. 'ಸಾದಿ ಬುಡ್‌ಪುಜ್ಜಿ'ಂದ್ ಪಿಲಿ ಪಂಡ್ಂಡ್. 'ಸಾದಿ ಬುಡ್ಪಾನಾ ಗೆಜ್ಜೆಕೋಲು ದೆಪ್ಪೊಡೊ'ಂದ್ ಪುಚ್ಚೆ ಕೇಂಡ್ಂಡ್. ಪಿಲಿ ಸಾದಿ ಬುಡುಂಡ್. ಪುಚ್ಚೆ ದುಂಬುಪೋಂಡು. ಪೋನಾಗ ಮರಿ ಲೆತ್ತ್ಂಡ್. 'ಏರ್ ಅವು ಪೋಪುಣಾ'ಂದ್ ಕೇಂಡ್ಂಡ್ ಮರಿ. 'ಏನ್ ಸುರೆಕುತ್ತಿ'ಂದ್ ಪಂಡ್ಂಡ್ ಪುಚ್ಚೆ. 'ಎನ್ನ ಪುಚ್ಚೆಕ್ಕನ್ ತೂತನೊ'ಂದು ಕೇಂಡ್ಂಡ್. 'ನಿನ್ನ ಪುಚ್ಚೆ ಅಕ್ಕನ್‌ಲಾ ತೂತುಜ್ಜಿ ನಿನ್ನ ಚೋರೆಕ್ಕನ್ಲಾ ತೂತುಜಿ.' 'ಸಾದಿ ಬುಡ್ಪುಜಿ'ಂದ್

ಪಂಡ್‌ಂಡ್ ಮರಿ. 'ಸಾದಿ ಬುಡ್ಪನಾ ಗೆಜ್ಜೆ ಕೋಲು ದೆಪ್ಪೊಡಾ'ಂದ್ ಕೇಂಡ್‌ಂಡ್ ಪುಚ್ಚೆ. ಮರಿ ಸಾದಿ ಬುಡುಂಡು.

ಅಲ್ತ ಪೊರೆಲೊಂತು ಪೋಂಡು ಪೋತು ಪೋತು ಕುದ್ಕೆ ಇತ್ತಿನಾಡೆಗೆ ಎತ್ತ್‌ಂಡ್. ಏರವು ಪೋಪುಣಾಂದ್ ಕೇಣುಂಡು ಕುದ್ಕೆ. 'ಏನ್' 'ಏನ್‌ಂದ್ ಪಂಡ ಏರ್'? 'ಸುರೆಕುತ್ತಿ.' 'ಎನ್ನ ಪುಚ್ಚೆಕ್ಕನ್ ತೂತಾನೊ' 'ನಿನ್ನ ಪುಚ್ಚೆಕ್ಕನ್‌ಲಾ ತೂತುಜ್ಜಿ ನಿನ್ನ ಚೋರೆಕ್ಕನ್ಲಾ ತೂತುಜ್ಜಿ.' 'ಸಾದಿ ಬುಡ್ಪುಜ್ಜಿ'ಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ್. 'ಸಾದಿ ಬುಡ್ಪನಾ ಗೆಜ್ಜೆಕೋಲು ದೆಪ್ಪೊಡಾ'ಂದ್ ಕೇಣ್‌ಂಡ್. ಮೆಲ್ಲ ಕುದ್ಕೆ ಸಾದಿ ಬುಡುತ್ತ್ ಕರೆಟ್ ಉಂತುಂಡು. ಪುಚ್ಚೆ ಪೊರೆಲೊಂತು ಪೋಂಡು. ಪಿರಾವುಡ್ತು ಒಂಜಿ ಕಲ್ಲ್‌ಲಾ ಪತ್ತೊಂದು ಕುದ್ಕೆ ಪೋಂಡು. ಪೋತು ಪೋತು ಒಂಜಿ ಸೋಡು ಕಡಪ್ಯೆರೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಈ ಪುಚ್ಚೆ ಮೆಲ್ಲ ಸುರೆತುಲಾಯಿಡ್ತ್ ಪಿದಾಡುಂಡು. ಆತಾನಗ ಕುದ್ಕೆ ಸುರೆಕ್ ಕಲ್ಲ್ ತುಂಬುತು ಪಾಡುಂಡು. ಅತಾನಾಗ ಸುರೆ ಪೊಡಿ ಪೊಡಿ ಅಪುಂಡು. ಪುಚ್ಚೆ ಬಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಿರಾವುಡ್ತ್ ಕುದ್ಕೆ ಬಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಪಾರ್ ಪೋತು ಪೋತು ಒಂಜಿ ಬಟ್ರೆನ್ ಇಲ್ಲಾಡೆಗ್ ಪುಚ್ಚೆ ಪೋತು ನೂರುಂಡು. ಪುಚ್ಚೆ ತೊಟ್ಟುಗೆ ಕುದ್ಕೆಲಾ ಬಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಉಳಾಯಿ. ಬಟ್ರುನಕುಲೆಗ್ ಉಂಡುತು ಎಡ್ಡೆ ನಿದ್ರೆ. ಈ ಪುಚ್ಚೆಲಾ ಕುದಿಕ್ಕೆಲಾ ಪೋತು ಅಟ್ಟೊ ಬಡ್ತ್‌ದ್ ಕುಳ್ಳುಂಡು. ಆನಿ ದಾನ್ನೊ ಗಮ್ಮತ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ತಿಂಡಿ ಮಾಂತ ಅಟ್ಟೊತ ಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂದೆನ್ ಸಮೋ ತಿಂದೊ ಈ ಪುಚ್ಚೆಲಾ ಕುದಿಕ್ಕೆಲಾ ಸೇರ್‌ತ್. ಅಪಗ ಕುದ್ಕೆ ದಾನೆ ಪಂಡ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ "ಅಂದೆಯಾ ಪುಚ್ಚೆಕ್ಕಾ, ಒಂಜಿ ಸೋಬಾನೆ ಪಂಲ್ಲಾ"ಂದ್. "ಯಾನೊಂಜಿ ಸೋಬಾನೆ ಪನ್ಪೆ ಕುದ್ಕಣ್ಣ ಈ ಒಂಜಿ ಪದೊ ಪಣೊಡು"ಂದು ಪಂಡ್‌ಂಡ್ ಪುಚ್ಚೆ. ಪುಚ್ಚೆಕ್ಕಾ ಈ ದುಂಬು ಸೋಬಾನೆ ಪಣ್ ಬುಕ್ಕೊ ಯಾನ್ ಪದೊ ಪಣ್‌ಪೆಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ್ ಕುದ್ಕೆ. ಪುಚ್ಚೆ ಸೋಬಾನೆ ಪಣಿಯರೆ ಸುರುಮಾಲ್ತ್‌ಂಡ್, "ಮಿಯೋಂ, ಮಿಯೋಂ, ಮಿಯೋಂ" ಪಣಿಯರೆ ಸುರುಮಾಲ್ತ್‌ಂಡ್. 'ಯಾನ್ ಸೋಬನೆ ಪಂಡೆ ಕುದ್ಕಣ್ಣ ಈ ಒಂಜಿ ಪದೊ ಪಣ್ಣ್‌ಲಾ'ಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ್ ಪುಚ್ಚೆ. ಈ ಕುದ್ಕೆ "ಒಕ್ಯೊ, ಒಕ್ಯೊ ಒಕ್ಯೊ"ಂದ್ ಅಟ್ಟೊಟು ಕುಳ್ಳುತು ಆರ್ಬಟೆ ಕೊರುಂಡು. ಆತಾನಗ ಮಾಂತೆರ್ಲ್ ಪುಡೇರ್ ಪುಡೇರ್‌ದ್ ಲಕ್ಯೆರ್. ಅಟ್ಟೊಟು ಕುದ್ಕೆ ಉಂಡುಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ದೊಣ್ಣೆ ಮಾಂತ ದೆತೋಡೆಂರ್. ಈ ಪುಚ್ಚೆ ಪಾರ್ ಪೊತು ಮೂಲೆಟ್ ಕುಳ್ಳುಂಡ್. ಕುದ್ಕಗ್ ಅಡಂಗ್ಯರ ಆಯಿಜ್ಜಿ. ಈ ಬಟ್ರುನಕುಲು ಕುದ್ಕಗ್ ಸಮೋ ಕೊರಿಯೆರ್. ಕುದ್ಕೆ ಕಣ್‌ಮುಚ್ಚಿತ್ ಸೈತ್‌ಲೆಕ್ಕೊ ಬೂರುಂಡು. ಆಯಿನ್ ಒಯಿತ್ತ್ ಬೊಣ್ಯತ ಗುಂಡಿಗ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್.

ಮನತ್ತಾನಿ ಒಂಜಿ ಅಜ್ಜೆ ಪುಳ್ಳಿನ್ಲಾ ಲೆತ್ತೊಂದು ಈ ಬಟ್ರೆನಾಡೆಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಓ ಅಜ್ಜ ಬೊಣ್ಯೊತ ಗುಂಡಿಟ್ ಒಂಜಿ ಕುದ್ಕನ್ ನೊತ್ತ್ ಪಾಡ್ತೊ. ಆಯಿನ್ ಕೊಂಡೊಲಾಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಮಾಂತ ತಿಂಡಿನ್‌ಲಾ ಕೊರಿಯೆರ್. ಒಂಜಿ ಪರಿಕೊಟೆ ಕಾಂಟ್ಯನ್ಲಾ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಜ್ಜೆ ಕಾಂಟ್ಯಟ್ ಕುದ್ಕನ್ ದೀಡ್ಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕೊ ಆಯಿನಮಿತ್ತ್

ಉಣ್ಪು ಕಜಿಪ್ಪು, ಮಾಂತದೀಡ್ಯೆರ್. ಈ ಕಾಂಟ್ಯನ್ ತುಂಬೊಂದು ಅಜ್ಜೆ ಪಿದಾಡ್ಯೆರ್. ಪೋತು ಪೋತು ಸುಮಾರ್ ದೂರ ಎತ್ತ್‌ನಗ ಮಲ್ಲ ಅಜಂಕ್‌ದ ಕಾಡ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಈ ಕುದ್ಕೆ ಕಂಟ್ಯಾಟ್ ಕುಲ್ಲುತು ಮಾಂತಾ ತಿಂದ್‌ಂಡ್. ಅಜಂಕ್‌ದ ಬಲ್ಲೆಗ್ ಎತ್ತ್‌ನಗ ಕುದ್ಕೆ ಲಾಯಿತ್ ಬೂರುತು ಬಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪೊತು ಪೊತು ದೂರೊ ಪೋಣಗ ಈ ಅಜಕ್ಕ್‌ತ ಸಪ್ಪು ಅಯಿನ ಕಣ್ಣ್ ಮೊನೆಗ್ ಮೇಲ್ಗ್ ಪೂರಾ ಅಂಟ್‌ಂಡ್. ಮಲ್ಲಿ ಅಡ್ಕಟ್ ಪೋತು ತೂನಗ ಈ ಕುದ್ಕನ ಮೇಲ್‌ಟ್ ಒಳುಳಾ ಬಾಕಿ ಇಜ್ಜಿ, ಪೂರಾ ಸಪ್ಪು ಪತ್ತ್‌ತ್‌ಂಡ್. ಕುದ್ಕಗ್ ಬೆಚ್ಚ ಆಂಡ್. ಎನ್ನ ಮೇಲ್‌ಟ್ ಇನಿ ಈಡೆಗ್ ಮುಟ್ಟ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಾಂತ್ತಿನವು ಇನಿ ದಾನೆ ಇಂಚಾಂಡ್‌ಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಅಡ್ಕಟ್ ಕುತ್ತ ಕುಲ್ಲುಂಡು. ಆತಾನಗ ಅವುಲೊಂಜಿ ಬೂತ ಕಟ್ಟುನ ಅಜಲಾಯೆ ಬರ್ಪೆ. "ಓ ಕೋಪಳಣ್ಣ ಎಂಕ್ ಒಂಜಿ ಪಂಚಾಂಗ ಪಣ್ಕೊ"ಂದ್ ಪಡ್‌ಂಡ್ ಕುದ್ಕೆ. 'ಆಂಡ್ ಕುದ್ಕ, ಪಂಚಾಂಗ ಪಣ್ಮೆ'ಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಅಜಲಾಯೆ ಕುಳ್ಯೆ. ಕುಳ್ಳುತ್ತ್ ಪಂಚಾಂಗ ಪಂಡೆ. ಉಂದು ಬೇತೆ ದಾಲಾ ಬಾದೆ ಆತ್ ಕುದ್ಕಣ್ಣ. ಉಂದು ಕುದ್ಕರಸು ಬಲ್ಲಾಳ್‌ರೆಗ್ ನೇಮ ನೆರಿ ಕೊರಾಂತೆ ಸುಮಾರು ವರ್ಸೊ ಆಂಡ್, ಅಂಚಾತ್ ನೇಮೊ ಕೊರ್ಕಂದ್ ಪರಕೆ ಪನ್ಲೆಂದ್ ಪಂಡೆ ಅಜಲಾಯೆ. "ಐಕ್ ದಾಯಿತ ಮಾಂತ ಅವೊಡುಂದು ಪಂನ್ಲೆ ಏನ್ ನೇಮ ಕೊರ್ಪೆರ್"ಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ್ ಕುದ್ಕೆ. "ಆಯಿಕ್ ಪತ್ತ್ ತಾರಾಯಿ, ಐನ್ ಬೊಂಡೊ, ಬುಕ್ಕೊ ಏಳ್ ಕೋರಿ (ಪೂಂಜೆ) ಒಂಜಿಕುಜಿಲ್ ಕಳಿ, ಒಂಜಿ ಕುಪ್ಪಿ ಗಂಗಸರೊ, ಒಂಜಿ ಕುಪ್ಪಿ ಎಣ್ಣೆ, ಅರ್ದ ಮುಡಿ ಬಜಿಲ್, ಒಂಜಿ ಮುಡಿ ಪೊರಿ, ಐನ್ ಸೇರ್ ಬೆಲ್ಲೊ, ಕರುಂಬುತ ಬೇಲಿ ಕಟ್ಟೊಡು, ನಿನ್ನ ಜಾತಿತಕುಲೆಗ್ ಪನೊಡು, ಮಾಂತೆರೆನ್ಲಾ ಬರಿಯರೆ ಪಣೊಡು, ಈ ಮಾಂತ ತಯಾರಿ ಮಲ್ಪುಲಾ ಯಾನ್ ಎಲ್ಲಂಜಿ ಬರ್ಪೆ"ಂದ್ ಪಂಡತ್ ಪೋಯೆ, ಅಜಲಾಯೆ.

ಈ ಕುದ್ಕೆ ಇತ್ತ್‌ನಾಕುಲೆನ, ಕರಂಬುತ ಪಿತ್ತಲ್‌ಗ್ ಪೋಪುಣ ಕುರುಂಬು ಕೊಂಡ್ರುಣ, ಗೂಡುಗು ಪೋಪುಣ ಕೋರಿ ಕೊಂಡ್ರುಣ, ಇಂಚನೆ ಮಾಲ್ತೊಂತು ಮಾಂತ ಕೊಂಡತ್ ದೀಡ್‌ಂಡ್. ಮಾಂತ ಕುದ್ಕೆರೆನ್ ಬರಿಯೆರೆ ಪನ್ಪುಂಡು. ಮಾಂತ ಬತ್ತೊ. ಬೇಲಿ ಮಾಂತಾ ಆಂಡ್. ಅಜಿಲಾಯೆ ಬತ್ತೆ. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕೊದಂಟಿ ಮಾಂತ ಮಾಲ್ತ್‌ದ್ ಜನಕುಲೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆ. ನಲಿಕೆತಕುಲು ದೂರೊ ಕುಳ್ಯೆರ್. ಬೂತ ಕಟ್ಟುನಾಯೊಲಾ ದೋಲು ಬೊಟ್ಟುನಾಯೆಲಾ ರಡ್ಡ್ ಜನೊ ಪೋಯೆರ್. ಕುದ್ಕೆರಾಯಿನ ಕುದ್ಕೆರ್ ಮಾಂತ ಬೇಲಿ ತುಲಾಯಿ ಕುತ್ತ ಕುಳ್ಳುತೊ. "ಕುದ್ಕಣ್ಣ – ಕುದ್ಕಣ್ಣ ಬಣ್ಣೊ ಒಂತೆ ಪಾಡೋಡಾಂಡ್ ಎಣ್ಣೆ ಕೊರ್ಲ, ಬೂತೊ ಲಕ್ಕತ್ ಉಂತುಡೂಂದು ಅಜಲಾಯೆ ಪಂಡೆ". ಕುದ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ ಕೊರಿಯೆ. "ಕುದ್ಕರಾಯಗ್ ಎಣ್ಣೆ ದೆತ್ತೋಂನ್ಪೆ" ಪಂಡತ್ ಎಣ್ಣೆ ಪೂಜ್ಯೆ. ಗಗ್ಗರ ಕಟ್ಟತ್ ಭೂತೊ ಕಟ್ಯೆ. "ಕೆಯಿ ಮಾಲ್ತೆರ್ ಬಲ್ಲಾಗ್ಳ್ ಆಯಿನ್ ಮುತ್ತಾಯೆ ಕುದ್ಕರಸು" ಸಂದಿ ಪಂಡೆ. "ಅಂಚ ಪನಡ ಕೋಪಾಳಣ್ಣ್"ಂದ್ ಪಂಡಂಡ್ ಕುದ್ಕೆ. ಬಿರು ಪಗರಿತಕುಲು ಗಿಟ್ಟಗಿಟ್ಟ, ಕಲ್ಲ್ ಕೊಂದಟ್ಟೆತಕುಲು ದೂರೊ ದೂರೊದಲುಂತ್ಲೇಂದ್ ಪಂಡೆ ಅಜಲಾಯೆ. "ಅಂಚ ಪಣಡ ಕೋಪಾಳಣ್ಣ ಪೋಡಿ

ಆಪುಂಡು" ಪಂಡೆ ಕುದ್ಕೆ. 'ಕೋರಿ ಸಾಂಕ್ಯೆರ್ ಬಲ್ಲಾಳರಸು ಅಯಿನ್ ಮುತ್ತಾಯೆ ಕುದ್ಕರಸೂ'ಂದ್ ಪಂಡೆ'. "ಅಂಚ ಪನಡ ಕೋಪಾಳಣ್ಣ"ಂದ್ ಪಂಡೆ. ಒಂಜಿ ಕುದ್ಕೆತಿ ಪಿಂಕಾನ್ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡ್‌ತ್ ತರೆನ್ ಬೇಲಿತ ಉಳಯಿ ಪಾಡ್‌ತ್ ಕುಲೊತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಾಕಿತವು ಮಾಂತ ಉಳಯಿ ಕುಳ್ಯೊ. ಬಿರುಪಗರಿತಕಲು ಗಿಟ್ಟ ಗಿಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ಕೊದಾಂಟಿಲ್ ಪೂರ ದೂರೊ'ಂದು ಪನ್ನಗ ದೂರೊಟಿತ್ತಿನ ಈ ಅಜಲಾಯಿನಕುಳು ಮಾಂತ ಬತ್ತೆರ್. ಕುದ್ಕೆರೆಗ್ ಪೊರ್ಲುಜ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಕುದ್ಕೆತ್ತಿ ಮಾತ್ರ ದೆತ್ತ್ ಬಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಾಂತ ಕುದ್ಕೆರ್ ಪಡ್ಚ ಆಯೊ. ಅಲ್ಲ್‌ತ್ತ್‌ನ್ಯೆನ್ ಮಾಂತ ಕಟ್ಟ್‌ತ್ ಅಜಲಾಯನಕುಲು ಕೊಂಡೊತು ಪೋಯೆರ್. ಕುದ್ಕನ ಕೆಣಿ ಗುಡ್ಡೆ ಬಡ್ತ್‌ಂಡ್.

ಪೊಸ ಪದೊಕುಲು

ಜೊರೊ = ಜ್ವರ; ಕಾಸ್ರೋಡು = ಕಾಸರಗೋಡು; ಮರಿ = ಉಚ್ಚು, ಹಾವು; ಸುರೆ = ಸೋರೆಕಾಯಿ, ಉಲಯಿದ ತಿರ್ಲ್ ದೆತ್ತ್‌ನ ಸುರೆನ್ ಸುರೆಕುತ್ತಿ ಪನ್ಪೆರ್; ಪೊರೆಲೊಂತು = ಹೊರಳಿ; ಸೋಡು = ತೋಡು; ಪರಿಕೊಟೆ = ಹರಕು; ಕಾಂಟ್ಯ = ಬುಟ್ಟಿ; ಅಜಂಕ್ = ತಜಂಕ್, ಚಗಟೆ; ಸಪ್ಪು = ಸೊಪ್ಪು.

೪. ಎಲ್ಯ ಮೆಗ್ಯೆ

ಒಂಜಿ ಊರುಡು ಒಂಜಿ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಇತ್ತೆರ್. ಅಕ್ಲ್ ಇಂಚನೇ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸೊ ಮಾಲ್ತೊಂದು ಬದ್ಕ್ ಕರಿತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಬಾಲೆ ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಆ ಬಾಲೆ ಆಣ್. ಬಾಲೆ ಆಯಿಬೊಕ್ಕೊ ಅಪ್ಪೆ ಕೆಲಸೋ ಬುಡಿಯೆರ್. ಅಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರೊ ಕೆಲಸೊಗ್ ಪೊವೊಂದಿತ್ತೆ. ಬಾಲೆಗ್ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊ ಆನಗ ರಡ್ಡನೆ ಬಾಲೆನ್ ಪೆದಿಯಲ್. ಅವುಲಾ ಆಣ್ ಬಾಲೆ. ಅಂಚನೆ ಸುಮಾರ್ ವರ್ಸೊ ಅಮ್ಮೆ ಒರಿಯನೇ ಕೆಲಸಗ್ ಪೋವೋಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಇಪ್ಪುನಾಗ ಮೂಜಿನೇ ಬಾಲೆ ಪುಟ್ಟುಂಡ್. ಮಲ್ಲ ಬಾಲೆಗ್ ಏಳ್ ವರ್ಸೊ ಆಂಡ್. ಆಪಗ ಎಲ್ಯ ರಡ್ಡ್ ಬಾಲೆಲೆನ್ ಮಲ್ಲ ಬಾಲೆತೊಟ್ಟುಗು ಬುಡ್ತು ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಕೆಲಸೊಗು ಪೋಪೆರ್. ಇಂಚನೆ ಪತ್ತ್ ಪದಿನೈನ್ ವರ್ಸೊ ಕರಿಂಡ್. ಆತಾನಗ ಈ ರಡ್ಡ್ ಜೋಕುಲುಲಾ ಕೆಲಸೊಗ್ ಪೊಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಆನಗ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಉಸಾರ್ ಇಜ್ಜಾಂತೆ ಆಂಡ್. ಅಪ್ಪೆ ಜೆತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಆಯೆರ್. ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಈ ಜೋಕುಳು ಅಪ್ಪೆನ ಚಾಕರಿ ಮಲ್ಪುನ, ಅಂಚನೇ ಕೆಲಸೊಗು ಪೋಪುನ, ಇಲ್ಲಾಡೆತ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುನ ಇಂಚ ಮಾಂತಾ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚನೇ ವರ್ಸೊ ಕರಿನಗ ಅಪ್ಪೆ ತೀರ್ ಪೋಯೆರ್. ಅಪ್ಪೆನ ಸುದ್ದ ಕಾರ್ಯೊನು ಅಮ್ಮೆ, ಬಾಲೆಲು ಪೊರ್ಲುಡೇ ಕರಿತ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕೊ ಜೋಕುಲು ಪಂಡೆರ್, ಅಮ್ಮೆರೇ ಈರ್ ನನ ಕೆಲಸೊಗ್ ಪೋಪುನ ಬೊಡ್ಚಿ. ನನ ಎಂಕುಲು ಬೆಂದ್‌ತ್ ಕೊಣತ್ತ್‌ತ್ ಪಾಡ್‌ಪೊ, ಈರ್ ಇಲ್ಲಾಲೇ ಇಪ್ಪುಲೇಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಂಚನೇ ಅಮ್ಮೆ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಉಂತ್ಯೆರ್. ಜೋಕುಲು ಕೆಲಸೊಗು ಪೋಯೆರ್.

ಅಮ್ಮೆರ್‌ರೆಗ್ಲಾ ಪ್ರಾಯೊ ಆಂಡ್. ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ಲಾ ಉಸಾರ್ ಇಜ್ಜಾಂತೆ ಆಂಡ್. ಒಂಜಿ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ ನನ ಯಾನ್ ಬದುಕುಜೆಂದ್ ತೋಜಿಂಡ್. ಅಂಚಾತ್ ಮೂಜಿ ಜೋಕುಲೆನ್ ಕೈತಡೆಗ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಯಾನ್ ನನ ಬದುಕುನ ಸಾದಿ ತೋಜುಜಿ. ಬಡಸ್ತಾನತಾವರ ದಾಲಾ

ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೀಡ್ತಿಜಿ. "ಯಾನ್ ಮಲ್ತ್‌ತಿನಾಂದ್ ಪಂಡತ್ ಯಾನೆ ನಡ್ನ ಒಂಜಿ ಕುಕ್ಕುದ ಮರ ಉಂಡು ಮಗ. ಅಯಿಟಾಯಿನ ಕುಕ್ಕುನು ನಿಕುಲು ಮೂಜಿ ಜನೊಲಾ ಪಾಲ್ ಮಲ್ಪೊನ್ಲೆಂದ್ ಮಲ್ಲ ಮಗಟ ಅಮ್ಮೆ ಪಂಡೆರ್. ಅಮ್ಮೆಲಾ ತೀರ್ ಪೋಯೆರ್. ಅಮ್ಮನ ಸುದ್ದೊಗು ಮೂಜಿ ಜೋಕುಲುಲಾ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ಪುನಲ್ಪ ಕರ್ಚಿಗ್ ದೆತ್ತೊಂದು ಸುದ್ದೊ ಮಾಲ್ತೆರ್. ಬುಕ್ಕ ಮೂಜಿ ಜನಲಾ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತೊಂದೇ ಇತ್ತೆರ್. ಆತಾನಗ ಕುಕ್ಕುತ ಪೂ ಪೋಂಡ್, ಮುಡಿ ಅವೊಂತು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕುಕ್ಕು ಬುಲೇಂಡ್. ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಅಣ್ಣೆ ಪಂಡೆ "ಈ ಕುಕ್ಕುನು ಮರೊಟ್ಟೇ ದೀತ್ ನಮೊ ಕೆಲಸೊಗು ಪೋಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಅಂಚಾತ್ ಒರಿ ಕೆಲಸೊಗ್ ಪೊವಾಂತೆ ಕುಕ್ಕುನು ತೂವೊಂದು ಉಪ್ಪೊಡು. ಒಂಜೊಂಜಿ ದಿನೊ ಒರಿ ಒರಿ ಉಂತೊಡು"ಂದ್ ಪಂಡೆ. "ಅಂಚನೇ ಅಮ್ಮೆರ್ ಸೈನಗ ಪಂಣ್ತೆರ್, ನಿಕುಲೆಗ್ಲಾ ಕುಕ್ಕುನು ಪಾಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರೊಡೂಂದ್. ಅಂಚಾದ್ ಈ ಮರತ್ತ ವಾ ಗೆಲ್ಲ್ ಏರೆಗ್ ಅವೋಡ್ ಪನ್ಲೆ. ಆಯಿನ್ ಪಾಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್‌ಪೇ"ಂದ್ ಪಂಡೆ. ಅಡ್ದೀತ ಗೆಲ್ಲಡ್ ದಿಂಜ ಕುಕ್ಕು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿನ್ ಎಲ್ಯ ಮೆಗ್ಯೆ ಕೇಂಡೆ, "ಉಂದು ಎಂಕ್ ಆಂಡಣ್ಣ"ಂದ್. ಬುಕ್ಕೊಂಜಿ ಪುಡೆಟ್ ದಿಂಜಕುಕ್ಕು ಇತ್ತಿನ ಗೆಲ್ಲ್ ತೂತು ರಡ್ಡನೆ ಮೆಗ್ಯೆ ಪಂಡೆ "ಉಂದು ಯಂಕ್ ಆಂಡಣ್ಣ"ಂದ್. ಒರಿನ ಕೊಡೀತ ಗೆಲ್ಲನ್ ಅಣ್ಣೇ ದೀಡೊಂಡೆ.

ಇಂಚ ಇಪ್ಪುನಾಗ ಕುಕ್ಕು ಪರ್‌ಂದ್ಯರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಮಲ್ಲಣ್ಣೆ ಪಂಡೆ "ಇನಿಯಾನ್ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಉಂತುಪೆ. ನಿಕ್ಲ್ ಕೆಲಸೊಗ್ ಪೋಲೇಂದ್" ಇಂಚ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಲ್ಲಯೆ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಉಂತ್ಯೆ. ಸುಮಾರು ಮದ್ಯನದ ಪೊರ್ತುಗ್ ಒರಿ ಅಜ್ಜೆ ಆಡೆಗ್ ಬತ್ತೆ. ಅಜ್ಜಗ್ ನಡಪ್ಯರೆ ಆವಂದೆ ಎಂಚನೋ ಬತ್ತತ್ ಮರತ್ತ ನೆರಳ್‌ಡ್ ಕುಳ್ಯೆ. ಈ ಅಜ್ಜನ್ ತೂದ್ ಮಲ್ಲಾಯಗ್ ಬೇಜಾರಾಂಡ್. ಪಾರ್‌ಪೋದು ಒಂಜಿ ಚೆಂಬು ನೀರ್ ಕೊಂಡತ್ತ್‌ತ್ ಕೊರಿಯೆ. "ಅಯ್ಯೋ ಅಜ್ಜೆರೇ, ಈರ್ ಒಲ್ತು ಬತ್ತೆರ್ ಮೋನೆ ದೆಕ್ಕ್‌ಲೇ. ನೀರ್ ಪಲ್"ಂದ್ ಕೊರಿಯೆ. ಅಜ್ಜೆ ಅಂಚನೇ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಜ್ಜೆರ್ ನೀರ್ ಪರ್ತಾಯಿ ಬುಕ್ಕೊ ಮಾಂತಾ ಕೇಣ್‌ಪೆರ್. ಮಲ್ಲಯೇ ಮಾಂತಾ ವಿಸಯೊನ್ಲಾ ಪಂಡೆ. ಅಂಚನೇ ಕುಕ್ಕು ಪಾಲ್‌ಮಲ್ತ್‌ನ ಕತೆನ್ಲಾ ಪಂಡೆ. ಆಯನ ಗೆಲ್ಲ್‌ತ ಕುಕ್ಕುನು, ಅಜ್ಜಗ್ ಕೊಂಡತ್ ಕೊರ್ತು, "ಈರೆಗ್ ಬೊಡಾಯಿನಾತ್ ತೀನ್ಲೆಂದು ಪಂಡೆ. ಅಜ್ಜೆ ರಡ್ಡ್ ಕುಕ್ಕುನ್ ತಿಂದೆರ್. "ಎಲ್ಲೆ ಎನ್ನ ಮೆಗ್ಯನಕುಲೇಟ್ ಏರಾಂಡಲಾ ಒರಿಯೆ ಉಂತುವೆರ್"ಂದ್ ಅಣ್ಣ ಪಂಡೆ. ಅಜ್ಜೆ ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಕರಿನೆಡ್ತ್ ಬುಕ್ಕೊ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಪೋಯೆರ್. ಮೆಗ್ಯನಕುಲು ಬಯ್ಯಗ್ ಬತ್ತೆರ್, ರಾತ್ರಿ ಉಂಡುತು ಆಯಿ ಬುಕ್ಕೊ ಆಣ್ಣೆ ನಡತ್‌ನ ಕತೆನ್ ಪಂಡೆ.

ಮನತಾನಿ ನಡುತಾಯೆ ಉಂತ್ಯೆ. ಆನಿಲಾ ಆತೇ ಪೊರ್ತುಗ್ ಅಜ್ಜೆ ಬತ್ತೆರ್. ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಲ್ಲೇ ಕುಳ್ಯೆರ್. ಆನಿ ಅಣ್ಣೆ ಮಾಲ್ತಿ ಲೆಕ್ಕೇನೇ ಉಂಬ್ಯೆ ಮಾಲ್ತೆ. ಅಜ್ಜೆ ಕುಕ್ಕು ತಿಂದ್‌ತ್ ಲಕ್ಕಿತ್ ಪೊಯೆರ್. ಆನಿ ರಾತ್ರಿಲಾ ನಡುತಾಯೆ ಅಜ್ಜೆ ಬತ್ತಿನ ಕತೆ ಪಂಡೆ. ಮೂಜಿನೇ ದಿನೊತಾನಿ ಅಕೇರಿತಾಯೆ ಉಂತ್ಯೆ. ಆನಿಲಾ ಅಜ್ಜೆ ಬತ್ತೆರ್. ಕುಕ್ಕು

ತಿಂದ್‌ತ್, ನೀರ್ ಪರಿಯೆರ್. ಅಜ್ಜೆ ಪೋಪುನೆಗ್ ದುಂಬು ಪಂಡೆರ್ "ಈ ನಿನ್ನ ಮಲ್ಲ ಅಣ್ಣನ್ ಎಲ್ಲೆ ಎನ್ನ ಇಲ್ಲಾಡೆಗ್ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಡು, ಯಾನ್ ಪೋಪುನ ಸಾದಿಗ್ ನೂಲು ಪಾಂಡೊಂದು ಪೋಪೆ, ಅವುವೇ ಗುರ್ತೊಗು ಅಣ್ಣೆ ಬರಾಡ್. ಏನ್ ಕೆಲಸೊ ಕೊರ್ಪೆಂ"ದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಪೋಯೆರ್.

ಅಂಚನೇ ಮನತನಿ ಅಣ್ಣೆ ಅವುವೇ ಗುರ್ತೊಗು ಅಜ್ಜನ ಇಲ್ಲಾಡೆಗ್ ಪೋಪೆ. ಅಜ್ಜನ ಇಲ್ಲಾಡೆಗ್ ಎತ್ತ್‌ಪೆ. ಇಲ್ಲಾಲ್ ಅಜ್ಜೆ ಇಪ್ಪೆರ್. "ಈ ಬತ್ತನಾ, ಮಗಾ"ಂದ್ ಅಜ್ಜೆ ಕೇಂಡೆರ್. 'ಬತ್ತೆ ಅಜ್ಜೆರೇಂದ್' ಪಂಡೆ. ಅಪಗ ಅಜ್ಜೆ ಪನ್ಪೆರ್ "ಕೆಲಸೊದಾಲಾ ಮಲ್ಪುನ ಇಜ್ಜಿ. ಎನ್ನ ಕುರಿಕುಲು ಉಲ್ಲೊ ಅಯಿನ್ ಮೇಪಾವೊಂದು ಬರೊಡು"ಂದೂ ಪನ್ಪೆರ್. "ಅವು ಬೇತೆ ಓಡೆಗ್ಲಾ ಪೋವಯೊ. ಅಯಿನ ಬೆರಿಯೆ ಪೋತ್ ಮೇಪಾವೊಂದು ಬರೊಡು, ಅಂಚನೇ ಈ ಪೋನಗ ಅಲ್ಲ್ ದಾಯಿತ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜುಂಡು ಆಯಿನ್ ಅಂಚನೇ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪನೊಡೂ"ಂದು ಪನ್ಪೆರ್. ಒಂಜಿ ಬುತ್ತಿಲಾ ಕಟ್ಟ್‌ತ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಆಯಿನ್ ಪತ್ತೊಂದು, ಕುರಿಕುಲೆನ್‌ಲಾ ದೇರೊಂದು ಪೋಪೆ. ಈ ಕುರಿಕುಲು ಸೀದಾ ಸಾದಿಟೆನೇ ಪೋಯೊ. ಈ ಆಣ್ಣೆಲಾ ಒಟ್ಟುಗೇ ಪೊಯೆ. ಸುಮಾರು ದೂರೊ ಎತ್ತ್‌ನಗ ಅಲ್ಲೊಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಸುದೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ದೂರೊಡ್ದು ತೂನಾಗ ನೀರ್ ಇಜ್ಜಾಂಡ್ ಸುರೂತ ಕುರಿ ಆಡೆಗ್ ಕಾರ್ ದೀಡ್ನಗನೇ ನೀರ್ ಎರೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಯರೆ ಈಯೆರ್ ಒಂಜಾಂಡ್. ಈ ಕುರಿಕ್ಕುಲು ಆಯಿಟ್ ಮೀಂದೊಂತ್ ಆಯೆರೆಗ್ ಕಡತ್ತೊ. ಈ ಅಣ್ಣೆ ಕಡಪ್ಯಾರಾವಾಂತೇ ಈಯೆರೆಟ್ ಕುಳ್ಯೆ. ಕುರಿಕುಲು ಒಡೆಗ್ ಪೋಯೋಂದ್ ಲಾ ಗೊತ್ತಾವಂತೆ ಆಯೇ ಈಯರೆಟ್ ಮನಿಪಂತೆ ಕುಳ್ಯೆ. ಬುತ್ತಿನ್ಲಾ ಉಣಾಂತೆ ಅಲ್ಲೇ ಕುಳ್ಯೆ. ಬಯ್ಯತ ಪೊರ್ತು ಆನಗ ಈ ಕುರಿಕ್ಕುಲು ಪಿರಾ ಬತ್ತೊ. ಆ ಪೋರ್ತುಗು ನೀರ್ಲಾ ಕಮ್ಮ್ಯಾಂಡ್. ಅವೆನ ಬೆರಿಯೇ ತಿರ್ಗ್‌ತ್ ಬತ್ತೆ. ಉಂಬ್ಯೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಗೂಡುಗ್ ಕೂಡಯೆ. ಆತಾನಗ ಅಜ್ಜೆ ಕೇಂಡೆರ್, "ದಾನೆ ಆಂಡ್ ಮಗಾ, ದಾದ ಮಾಂತ ತೂಯಾ"ಂದ್. ಅಣ್ಣೆ ಮಾಂತಾ ವಿಸಯೊನ್ ಪಂಡೆ. ಅಂಚ ಪನ್ನಗ ಅಜ್ಜೆ ಪಂಡೆರ್, "ಆಂಡ್ ಈ ಇನಿ ಪೋಲ. ಎಲ್ಲೇ ನಿನ್ನ ರಡ್ಡನೇ ಮೆಗ್ಯನ್ ಕಡಪುಡಾ"ಲ್ಂದ್.

ಇಲ್ಲಾಲ್ ಬತ್ತಾನಗ ಮೆಗ್ಯನಕುಲು ಮಾತ ಕೇಂಡೆರ್. ಅಣ್ಣೆ ಮಾಂತಾ ಪಂಡೆ. ಆತಾನಗ ಮೆಗ್ಯೆ ಪಂಡೆ "ಕುರಿಕ್ಕುಲು ಕಡತ್ತ್‌ನ ನೀರ್‌ಡ್ ನಿಕ್ಕ್ ಕಡಪ್ಯರೆ ಆಯಿಜೀಂದ್ ಪಂಡಾ ಎಂಚ? ಎಲ್ಲೆ ಯಾನ್ ಪೋಪೆ"ಂದ್. ಮನತಾನಿ ರಡ್ಡನೆ ಮೆಗ್ಯೆ ಪೋಯೆ. ಅಜ್ಜೆ ದುಂಬುತ ದಿನೊ ಪಣ್ಣ ಲೆಕ್ಕೊನೇ ಪಂಡೆರ್, ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟ್‌ತ್ ಕೊರ್ತು ಕುರಿಕ್ಕುಲೆನ್ ಬುಡಿಯೆರ್. ಅಂಚನೇ ರಡ್ಡನೇ ಮೆಗ್ಯೆ ಕುರಿಕ್ಕುಲೆನ್ ದೇರೊಂದು ಪೋಯೆ. ಸುರುತ ದಿನೊ ಬತ್ತಿನಲೆಕ್ಕನೇ ನೀರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕುರಿಕ್ಕುಲು ಪೊಯೋ, ಈ ಮೆಗ್ಯೆ ಅಲ್ಲೆ ಕುಳ್ಳಿಯೇ. ಬಯ್ಯತ ಪೊರ್ತುಗು ಕುರಿಕ್ಕುಲು ಬತ್ತೊ. ಆಯಿನ್ ದೇರೊಂತು ಬತ್ತೆ. ಅಜ್ಜೆರ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಮೆಗ್ಯೆ ಮಾಂತಾ ವಿಸಯೊನ್‌ಲಾ ಪಂಡೆ. ಅಜ್ಜೆ ಆಂಡ್ ಈ ಪೋಲಾ ನಿನ್ನ ಎಲ್ಯ ಮೆಗ್ಯನ್ ಎಲ್ಲೆ ಕಡ್ಪುಡ್ಲಾಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಆನಿಲಾ ಮಾಂತಾ ವಿಸಯೊನು ಅಣ್ಣೆ ಮೆಗ್ಯನಕುಲು ಪಾತೆರ್‌ಯೆರ್. ಎಲ್ಲೆ ಈ ಪೋವೊಡ್‌ಂದ್ ಎಲ್ಯ

ಮೆಗ್ಯಟ ಪಂಡೆರ್. ಎಲ್ಯಯೇ ರಾತ್ರಿ ಇಡೀ ಕುಲ್ಲುತು ಒಂಜಿ ಬಿರು ಪಗರಿ ಮಲ್ತೆ. ಮನತಾನಿ ದೆತ್ತೊಂದು ಈ ಮೆಗ್ಯೆ ಪೋಯೆ.

ಅಜ್ಜೆ ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟ್‌ತ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಆತಾನಗ ಮೆಗ್ಯೆ ಪಂಡೆ, "ಎಂಕ್ ಬುತ್ತಿ ಗಿತ್ತಿ ದಾಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ ಅಜ್ಜೆರೇ. ಯಾನ್ ಬಯ್ಯಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಣ್ಪೆ"ಂದ್. ಅಣ್ಣನಗ್‌ಲೆಗ್ ಪಣ್ಣಲೆಕ್ಕೊನೇ ಅಜ್ಜೆ ಮೆಗ್ಯಗ್ಲಾ ಪಂಡೆರ್. ಕುರಿಕ್ಕುಲೆನ್ ಬುಡ್ತು ಬಿರು ಪಗರಿ ಪತ್ತೊಂದು ಬೆರಿಯೆ ಪೋಯೆ. ಸುದೆತ್ತಾಡೆಗ್ ಎತ್ತ್ನಾಗ ಅಂಚನೇ ನೀರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕೇರಿತ ಕುರಿತ ಬೀಲೋ ಪತ್ತೋಂಡೆ, ಬಿರು ಪಗರಿ ಪತ್ತೊಂದು ಮೀಂದೊಂತ್ ಪೋಯೆ. ಕುರಿಕ್ಕುಲೆನ ಬೆರಿಯೇ ಪೋನಗ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಪಂತಿಲು ಇತ್ತೊ. ಎರುಕ್ಕುಲು ಗೋಣೆರ್ ಮಾತಲ ಇತ್ತೊ. ಒಂಜಿಲಾ ಮೆದುಕ್ಕೊಂತಿದ್ಯಾಂಡ್, ಕಣ್ಣ್ ಮಾತ್ರೊ ಮೆಣ್ಕೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೇತೆದಾಲಾ ಮಲ್ತೊಂದಿದ್ಯಾಂಡ್, ಮನಿಪಾಂತೆ ಉಂತ್ತೋಂಡೊ. ಐಡ್ತ್‌ಲ ದುಂಬು ಪೋನಗ ಮಲ್ಲಾ ಅಡ್ಕ ತಿಕ್ಕುಂಡು, ಒಂಜಿ ಪುಲ್ಲು ಪುರ್ಕೆ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಅಯಿತ ಮಿತ್ತ್ ಬೋರಿ ಕಂಜಿಲು ಮಾಂತ ಕಾಯಿಕಡೆವೊಂತು ಬಾರಿ ಕುಸಿಟ್ ಇತ್ತೊ. ಐಡ್ತ್ ದುಂಬು ಪೋನಗ ರಡ್ಡ್ ನಾಯಿಲು ಒಂಜಿ ಕಾಂಪರಿ ಎಲುನು ಒಂಜಿ ಕಡೆಡ್ತ್ ಒಂಜಿ ಬುಕ್ಕೊಂಜಿ ಕಡೆಡ್ತ್ ಒಂಜಿ ಒಯಿತ್ತೊಂದು ಇತ್ತೊ. ಆ ನಾಯಿಲು ಸಯ್ಯರೆ ಬೂರ್‌ತ್ ಇತ್ತೊ. ಅವು ಬೇತೆ ತಿನಾಂತೆ ಈ ನಾಯಿಲು ಎತೋ ವರ್ಸೊ ಅಯಿಲೆಕ್ಕೊ ಇತ್ತೊ. ಐಡ್ತ್‌ಲ ದುಂಬು ಪೋನಗ ಒಂಜಿಬರಿ ಸೋಕುತ ಕಿರೆತ ಕಟ್ಟೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕುರಿಕುಲು ಅಲ್ಲ್ ಪೋತು ಜೆತೊಂಡೊ. ಆ ಕೆರೆಟ್ ಒರ್ತಿ ಪೊಣ್ಣು ಇತ್ತಲ್ ಆಳ್ ನೀರ್‌ನ್ ಕೆರೆಡ್ದ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್, ಅಯಿಕ್ಕೆ ಮೈತ್ತೊಂದು ಇತ್ತಾಲ್. ಅವೇ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೋಂದೇ ಇತ್ತಲ್. ಅಲ್ಲೆ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಮರೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವೇ ಮರತ್ತ ನಿರಳ್‌ಟ್ ಈ ಮೆಗ್ಯೆಲಾ ಕುಲ್ಲೊಂಡೆ.

ಮದ್ಯನದ ಪೊರ್ತುಗು ಇಡೀ ಆಕಸೊ ಬೂಮಿ ಒಂಜಾಪುನ ಲೆಕ್ಕೊ, ಸಬ್ದೊ ಕೇಣುಂಡು. ಆಯೆ ಮಿತ್ತ್ ತೂಪೆ, ಬಾರಿಮಲ್ಲ ಪಕ್ಕಿಯೊಂಜಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮರಟ್ ಕುಳ್ಳುಂಡು. ಮೆಗ್ಯೆ ಆಯನ ಬಿರುಟ್ ಪಕ್ಕಿಗ್ ಒಯ್ತ್ ಬುಡುಪೆ. ಪಕ್ಕಿತ ರೆಂಕೆಡ್ ಒಂಜಿ ಸೂಯಿ ನೆಲಕ್ಕ್ ಬೂರುಂಡು. ಆ ಸುಯಿನ್ ಪತ್ತೊಂದು ಕುಳ್ಪೆ. ಕುರಿಕ್ಕುಲು ಪಿದಾಡ್ಯೊ, ಬೆರಿಯೇ ಈ ಮೆಗ್ಯೆಲಾ ಬತ್ತೆ. ಬಣ್ಣಗ ಸುದೆಟ್ ನೀರ್ ಇದ್ಯಾಂಡ್. ಸೀದಾ ಇಲ್ಲಾಡೆಗ್ ಬತ್ತೆ. ಅಜ್ಜೆ ಮಾತಾ ಕೇಂಡೆರ್, ಮೆಗ್ಯೆ ಮಾಂತಾ ಪಂಡೆ, "ನೀರ್ ಕಡತ್‌ನೇಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ಸುರುಕು ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಪಂತಿಲು ಇತ್ತೊ. ಆಂಡ ಅಲ್ಲಿತ್ತಿನ ಕೈಕಂಜಿಲು ಇತ್ತೆ ಸೈಪೋನೋ ಬುಕ್ಕೊ ಸೈಪಾನೋಂದು ಇಪ್ಪಿನ ಲೆಕ್ಕೊ ಇತ್ತೊ"ಂದ್ ಪಂಡೆ. ಆತಾನಗ ಅಜ್ಜೆರ್ ಪಂಡೇರ್, "ಅವು ದುಂಬು ಮಲ್ತಿನ ಕರ್ಮೊನು ತೋಜಿಪಾಪುನೆ ಲೆಕ್ಕೊ ಮಲ್ತ್ ದೀತಿನ" "ಅಯಿಡ್ತ್ ಆಪೆಗ್ ಪೆತ್ತ, ಬೋರಿಲು ಬಾರಿ ಕುಸಿಟ್ ಇತ್ತೋ"ಂದು ಮೆಗ್ಯೆ ಪಂಡೆ. "ಅವು ಬಾರಿ ಪುಣ್ಯೊ ಮಲ್ತಿನ ಜೀವೊಲು. ಅಯಿನ್ ದೇವೆರ್ ಅಂಚ ಕುಸಿಟ್ ದೀವೊಂತ್ನಾ"ಂದ್ ಪಂಡೆರ್. "ನಾಯಿಲು ಎಲುಟು ವಾದ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೊ, ನನ ಅವು ಅಲ್ಲೇ ತಿನ್ಯರೆಗಿಜ್ಜಂದೆ

ಸೈಪೋಂದ್" ಪಂಡೆರ್. ಕೆರೆಟ್ ನೀರ್ ದೆಪ್ಪುನಾಲ್ ಪೇರ್‌ಗ್ ನೀರ್ ಸೇರ್ಸಾದ್ ಕೊರೊಂತಿತ್ತಿನಾಲ್. ಅಂಚಾತ್ ನೀರ್ ದೆತ್ತೊಂತೂ ನೀರ್ ಕೂಟೂಂತೂ ಇತ್ತಲ್. ಪಕ್ಕಿದ ಸೂಯಿನ್‌ಲಾ ತೋಜಿಪ್ಪಾಯೆ. ಆತಾನಗ "ನೀರಾತ್ ಬತ್ತ್‌ನಾಯೆಲ ಏನೇ, ಪಕ್ಕಿಯಾದ್ ಬತ್ತಿನಾಯೆಲ ಏನೇ"ಂದ್ ಅಜ್ಜೆರ್ ಪಂಡೆರ್. ನಿಕುಲ್ ನನ ಅಣ್ಣೆ ಮೆಗ್ಯ ಮಾಂತ ಇಡೆಗ್ ಬಲೆ ಯಾನ್ ಇಪ್ಪುನ ಜಾಗ ಅಲ್ಲ್‌ಂದ್ ಪಂಡತ್ ಅಜ್ಜೆ ಆಯನ್ ಕಡ್ಪುಡಿಯೆರ್. ಆಯಿಡ್ತ್ ಬುಕ್ಕೊ ಅಜ್ಜೆ ಆಡೆಗೆ ಪೋಯೆರ್. ಈ ಮೂಜಿ ಜನೊಲಾ ಅಜ್ಜೆ ಇತ್ತಿನ ಜಾಗೆಟ್ ಇತ್ತೆಲ ಸಂತೊಸೊಟ್ ಉಲ್ಲೆರ್.

ಪೊಸ ಪದೊಕುಲು

ಮೆಗ್ಯೆ = ತಮ್ಮ; ಅಲ್ಲೊಂಜಿ = ಅಲ್ಲೊಂದು; ಆಯೆರೆ = ಆಚೆ ಬದಿ; ಈಯೆರೆ = ಈಚೆ ಬದಿ; ಕಡತ್ತ = ದಾಟಿದವು; ಪಲ್ಲುಪುರ್ಕೆ = ಕಸಕಡ್ಡಿ; ಕಾಯಿ ಕಡೆವೊಂತು = ಮೆಲುಕಾಡಿಕೊಂಡು; ಕಾಂಪರಿ = ದನದ ಮಾಂಸ.

೫. ಏಮೆಲಾ ಕಡಮ್ಮಲಾ

ಒಂಜಿ ಏಮೆಲಾ ಕಡಮ್ಮಲಾ, ಪಂತೊ ಪಾತೆರಿಯೊಗೆ, ದಾಯ್ತಾಂದ್ ಪಂಡಾ, “ನಮೊ ಎಲ್ಲೆ ಬಲಿಪುಗೊ. ಏರ್ ದುಂಬೂಂದು ತೂಕೊನಾಂದ್. ಏಮೆ ಪಂಡ್‌ಂಡ್, “ನಿನ್ನ ಕೈಕಾರ್ ಕುದ್ಯೊ ಅತ್ತೋ ಎನ್ನೊಟ್ಟುಗೆ ನಿಕ್ಕ್ ಬಲಿಪ್ಯರ ಬಲ್ಲೀ”ಂದ್ ಕಡಮ ಪಂಡ್‌ಂಡ್. “ಕೈಕಾರ್ ಏತೇ ಕುದ್ಯೊ ಇಪ್ಪಾಡ್ ನಿನ್ನಾಡ್ತ್ ದುಂಬು ಪೋಪುಣ ಏನೇಂದ್” ಏಮೆ ಪಂಡ್‌ಂಡ್. ಅಂಚನೆ ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಅವೆನ ಕೆಲಸೊಗುಂದು ಪೋಯೊ. ಈ ಏಮೆ ದೋಸ್ತಿ ಬುಕ್ಕೊಂಜಿ ಏಮೆಟ ಪಂಡ್‌ಂಡ್ “ಈ ಒಂಜಿ ಕೋಡಿಟ್ ಉಂತೊಡು, ಯಾನ್ ನನ ಒಂಜಿ ಕೋಡಿಟ್ ಉಂತುಪೆ. ಈ ಅರ್ದೊಗು ಮುಟ್ಟ ಕಡಮತೊಟ್ಟುಗು ಪಾರೊಂತು ಬರೊಡು. ಈ ಕೊಡಿಕ್ ಬನ್ನಗ ಯಾನ್ ಉಪ್ಪುವೆ. ಆ ಕೊಡಿಕ್ ಪೋನಗ ಈ ಇಪ್ಪೊಡು”ಂದು ಪಂಡ್ತ್ ಕೊರುಂಡ್. ಅಂಚನೆ ಈ ಏಮೆ ಪೋತು ಆ ತರೆಟ್ ಬಲ್ಲೆತ ಉಳಾಯಿ ಉಂತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಚನೆ ಕಡಮ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಏಮೆಟ ಪಂಡ್‌ಂಡ್ ಬಲಿಪುಗೋಂದ್. ಅಂಚಾಂದ್ ಪಂಡ್ತ್ ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಬಲಿಪ್ಪಿಯರ ಸುರು ಮಾಲ್ತೊ. ಏಮೆ ಬಜಾವುತ ಉಳಾಯಿಡೆ ಪರಪರ ಪಂಡೊಂದ್ ಪೊಂಡು, ಕಡಮ ಬಡಬಡ ಬಡಾಂದ ಬಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಪೆಗ್ ಎತ್ತ್ನಾಗ ಅವುಳು ಅಡೆಂಗ್‌ತ್ ಕುಳ್ಳ್ನ ಏಮೆ ಎದುರು ಬತ್ತ್‌ದ್, “ಯಾನತ್ತೊ ದುಂಬೂಂ”ದು ಪಂಡ್‌ಂಡ್. ಕಡಮಗ್ ಅಚ್ಚರಿಯೆ ಆಂಡ್. ನಾನೊರೊ ಬಲಿಪುಗೊಂದು ಇಂಚಿಡ್ತ್ ಅಂಚಿಗ್ ಬಲಿತ್ತೊ. ಏಮೆ ಪರಪರಪರಂದ್ ಅರ್ದೊಗು ಮುಟ್ಟ ಬಲಿತ್‌ಂಡ್. ಕಡಮ ಬಡಬಡಬಡಾಂದ್ ಬಲಿತ್‌ಂಡ್. ಈ ತರೆಕ್ ಎತ್ತ್‌ನಗ ಅಲ್ಪ ಇತ್ತಿ ಏಮೆ ಪಂಡಂಡ್” ಯಾನತ್ತೊ ದುಂಬು. ಕಡಮಗ್ ಕುಡ ಅಚ್ಚರಿಯೆ ಆಂಡ್. ಕುಡ ಬಲಿಪ್ಪುಗೊಂದು ಪಂಡ್‌ಂಡ್. ಅಂಚನೆ ಮೂಜಿನೇ ಸರ್ತಿ ಬಲಿತೊ. ಆ ಕಡೆಟ್ ಇತ್ತಿನ ಏಮೆ “ಏನತ್ತೋ ದುಂಬುಂ”ದು ಪಂಡ್‌ಂಡ್. ಕಡಮಗ್ ಕೋಪೊ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಲಿತ್ ಬಲಿತ್ ಕಡಮ್ಮತ ಕೈಪೆ ನರೀಂಡ್. ಏಮೆತ ನಡೂ ಬೆರಿಕ್ ಕಾರ್ ದೀಡ್ತ್ ಏಮೆನ್ ಕೆರ್‌ಂಡ್. ಪಂತೊಪಾತೆರ್‌ನ ಏಮೆ ಬಲಿತ್‌ಂಡ್. ಸಕಾಯ ಮಲ್ತಿನ ಏಮೆ ಸೈಂಡ್. ಇನಿಲಾ ಕಡಮ ಏಮೆನ್ ತೂಂಡ ನಡೂ ಬೆರಿಕ್ ಕಾರ್ ದೀಡ್ತ್ ಕೆರ್ಪುಂಡುಗೆ.

ಪೊಸ ಪದೊಕುಲು : ಕೈಪೆ = ಪಿತ್ತಕೋಶ; ಕಡಮ = ಕಡವೆ (ಜಿಂಕೆ ಜಾತಿಯ ಮೃಗ); ಬಜವು = ಬಜಕುರೆ, ತರಗೆಲೆ.

೬. ಎಲಿಲಾ ಪಿಲಿಲಾ

ಒಂಜಿ ಎಲಿಲಾ ಒಂಜಿ ಪಿಲಿಲಾ ನಮೊ ಕಂಡದ ಬೆನ್ನಿ ಮಾಲ್ಪುಗೊಂದು ಪಂಡ್‌ತ್ ಪಾತರಿಯೊಗೆ. ಆಂಚ ಕಾಡ್ ಮಾಂತ ಕಡ್ತತ್ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಕಂಡೊನು ಈ ಎಲಿಲಾ ಪಿಲಿಲಾ ಕೂಡ್ದು ಮಾಲ್ತೊಗೆ. ತಿರ್ತ ಕಂಡೊ ಪಿಲಿತವು. ಮಿತ್ತ ಕಂಡೊ ಎಲಿತ್ತವೂಂದು ಒಪ್ಪಂದೊ ಮಲ್ತೊಗೆ. ಅಂಚನೆ ಬಿತ್ತ್ ಮಾಂತ ಬಿತ್ಯೊ, ನೇಜಿ ಕೊಡಿತ್ತ್ಂಡ್. ಈ ಪಿಲಿ ದಾನೆ ಮಲ್ಪುನಾಂದ್ ಪಂಡಾ, ಮೆಲ್ಲ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಿತ್ತ ಕಂಡೊಡ್ದು ತಿರ್ತ ಕಂಡೊಗು ನೀರ್ ಬುಡ್ಪನಗೆ. ಈ ಎಲಿತ ಕಂಡೊಡು ಬೊಳ್ಪುಗು ತೂಂಡ ನೀರ್ ಆಜಿತ್ ಇಪ್ಪುಂಡ್. ಪಿಲಿತ ಕಂಡೊಡು ನೀರ್ ದಿಂಜಿತ್ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಈ ಎಲಿಕ್ಕಾಪುಂಡು ಅವು ಎಂಚ ಎನ್ನ ಕಂಡೊತ ನೀರ್ ಆಜುನಾಂದ್. ಈ ನೀರ್‌ನ್ ಏರ್ ಬುಡ್ಪುನಾಂದ್ ಪಂಡತ್ ಈ ಎಲಿ ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಅಡೆಂಗ್‌ತ್ ಕುಳ್ಳುಂಡು. ಆತಾನಗ ಮೆಲ್ಲ ಪಿಲಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನೀರ್ ಬುಡುಂಡ್. "ಆ.... ಆ.... ನಿನ್ನವೋ ಬೇಲೆ ಉಂದೂಂದು" ಪಂಡ್‌ತ್ ಮನತಾನಿ ಎಲಿ ಪೊರ್ಲುಗ ನೀರ್ ಕಟ್ಟ್‌ಂಡ್. ಎಲಿ ಕುಳ್ಳೊಂದು ನೀರ್ ಕಟ್ಟುನೆನ್ ಪಿಲಿ ತೂಂಡು. ಮನತಾನಿ ಓಡಾರಿನಾಡೆಗ್ ಪೋತು ಪಿಲಿ ಒಂಜಿ ಮಣ್ಣ್‌ತ ಕತ್ತಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಎಲಿ ಕುಳ್ಳುತ್ ನೀರ್ ಕಟ್ಟ್‌ನಗ ಈ ಪಿಲಿ ಮಣ್ಣ್‌ತ ಕತ್ತಿಟ್ ಆಯಿನ ಬೀಲೊಗ್ ಕಡ್ತ್ತ್‌ಂಡ್ ಮಣ್ಣ್‌ತ ಕತ್ತಿ ರಡ್ಡ್ ತುಂಡಾಂಡ್, ಎಲಿ ಬಲಿತ್‌ಂಡ್. ಎಲಿ ಬಲಿತೋಂದ್ ಆಚಾರಿನಾಡೆಗ್ ಪೋತು ಕರ್ಬೊತ ಕತ್ತಿನ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತಂಡ್. ಈ ಕತ್ತಿನ್ ಪತ್ತ್‌ತ್ ಪಿಲಿ ಬರ್ಪುನೈನೇ ಕಾತ್ ಕುಳ್ಳ್‌ಂಡ್. ಪಿಲಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಈ ಬೀಲೊನು ಉದ್ದೊಗು ಬುಡ್ತ್ ನೀರ್ ಬುಡುಂಡ್. ಅಪಗ ಎಲಿ ಮೆಲ್ಲ ಪಿರಾವುಡೆ ಪೊಂಡು, ಪೋತು ಪಿಲಿತ ಪೀಂಕಾಣ್‌ಗೆ ಕಡ್ತ್ಂಡ್ ಪಿಲಿತ ಬೀಲೊ ಬುಡೋಡ್ತೆ ತುಂಡಾಡ್. ಪಿಲಿ ಅಲ್ತ್ ಬಲಿತ್‌ಂಡ್. ಬಲಿತ್ ಬಲಿತ್ ಒಂಜಿ ಪಾದೆದ ಮಿತ್ ಕುಳ್ಳ್‌ಂಡ್. ಅಲ್ಲ್ ಕುಳ್ಳುತಾನಗ ಅಲ್ಲೇ ನೆತ್ತೆರ್ ಗಟ್ಟಿಯಾದ್ ಪಿಲಿಕ್ ಲಕ್ಯರೆ ಅವಾಂತೆ ಅಲ್ಲೇ ಬಾಕಿಯಾಂಡ್. ಆತಾನಗ ಒಂಜಿ ಬಿರುವೆ ಕಳಿ ಮಾರ್ಯೆರ್ ಕಡ್ಯಟ್ ಕಳಿ ತುಂಬೋಂತು ಬರ್ಪೆ. ಅತಾನಗ ಪಿಲಿ ಲೆತ್ತ್‌ಂಡ್. "ಓ ಅಣ್ಣಾ ಒರೊ ಬರುವನ ಈಡೆಗ್"ಂದ್. "ಯಾನ್ ಬರ್ಪುಜಿಯಪ್ಪ ಯಂಕ್ ಪೋಡಿಗೆಯಾಪುಂಡೂ"ಂದು ಪಂಡೆ ಬಿರುವೆ. "ಯಾನ್ ದಾಲಾ ಮಲ್ಪುಜ್ಜಿ ಒರೊ ಬಲಾ ಎಂಕ್ ಲಕ್ಯರೆ ಅಪುಜಿ. ನಿನ್ನಡ ಇತ್ತಿನ ಕಳಿನ್ ಮೈಪು ಯನ್ ದಾಲಾ ಮಲ್ಪುಜ್ಜಿಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ್ ಪಿಲಿ. ಅಂಚನೆ

ಬಿರುವೆ ಮೆಲ್ಲ.... ಮೆಲ್ಲಾ ಮೆಲ್ಲ.... ಮೆಲ್ಲಾ ಪಿಲಿತಾಡೆಗ್ ಪೋಯೆ. ಪಿಲಿ ನಡತ್ತಿನ ಕತೆನ್ ಮಾಂತಾ ಪಂಡ್‌ದ್, "ಕಡ್ಯತ ಕಳಿನ್ ಒಂತೆ ಮೈಪೂಂದು ಪಂಡ್"ಂಡ್. ಅಂಚನೇ ಬಿರುವೆ ಒಂತೆ ಕಳಿನ್ ಪೀಂಕಾಣ್‌ಗ್ ಮೈತ್ತೆ. ಆತಾನಗ ಒಂತೆ ಬೊದುಲುಂಡು, ಪಿಲಿ ಲಕ್ಕ್‌ತ್ ಉಂತುಂಡು. ಲಕ್ಕ್‌ತ್ ಉಂತ್‌ತ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ್. "ಈ ಎಲಿ ಕಡ್ತ್‌ನ ವಿಸಯೊನ್ ಏರೆಡಲಾ ಪನಿಯರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಪಂಡ್‌ಂಡ ನಿನ್ನನ್ ದೀಡಾಯೆ"ಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ್. "ಯಾನ್ ಏರೆಟಲಾ ಪನೆಯೆಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಬಿರುವೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತೆ.

ಅಂಚನೇ ಕತ್ತಲೆ ಆಂಡ್. ಬಿರುವನ ಬುಡೆತಿ ಪೆಲಕ್ಕಾಯಿತ ಅಡ್ಯೆ ಮಲ್ಪುಗೊಂದು ಕಡೆತ್ ದೀಡ್ಯಾಲ್. ನನ ಕತ್ತಲೆ ಆಂಡ್ ಮೀಯೊಂದು ಬಲೆ, ವಣಸ್ ಮಲ್ಪುಗೊಂದು ಬುಡೆತಿ ಪಂಡಲ್. ಅಂಚನೆ ಆಯೆ ಪೋತು ಮೀಯೊಂದ್ ಬತ್ತೆ. ಆಳ್‌ಲಾ ಮೀತ್ ಬತ್ತಲ್. ಪಿಲಿ ಬತ್ತ್‌ತ್ ಮೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲ್‌ತ ಬೆತ್ತಡಿ ಅಡೆಂಗ್‌ತ್ ಕುಳ್ಳುಂಡು. ಬಿರುವೆಲಾ, ಬಿರುವೆತ್ತಿಲಾ ಕುಳ್ಳ್‌ತ್ ವಣಸ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಬಿರುವಗ್ ಈ ಪಿಲಿನ್ ನೆನೆತ್ತ್‌ದ್ ತೆಲಿಕ್ಕೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆತಾನಗ ಬುಡೆತಿ ಕೇಂಡಲ್, "ದಾಯಿತಾಯೆ ದಾಯಿತ್ತಾಯೆ ತೆಲಿತ್ತರ್." ಬಿರುವೆ "ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ"ಂದ್ ಪಂಡೆ. ಬುಡೆತಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ತೊಂದೇ ಇತ್ತಲ್. ಕಡೆಕ್ ಬಿರುವೆ ನಡತ್ತಿನ ಕತೆನ್ ಮಾಂತ ಪಂಡೆ. ಏರೆಟಲಾ ಪನೋಡ್ಚಿಂದ್ ಪಿಲಿ ಪಂಡ್ತ್‌ಂಡ್"ಂದ್ ಪಂಡೆ. ಪಿಲಿ ಮಾಂತೆನ್‌ಲಾ ಕೆಬಿ ಕೊರೊಂದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪನೊಡ್ಚಿಂದ್ ಪಂಡಲಾ ಬುಡೆತಿಟ ಪಂಡನಾ? ಪಿಲಿಕ್ ಕೋಪ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚನೇ ಉಂಡುತ್ ಕಂಡನಿ ಬುಡೆತಿ ಜೆತ್ತೆರ್. ಬಿರುವೆ ಮಂಚಮೊಟ್ ಜೆತ್ತೆ. ಸುಮಾರು ಪೊರ್ತಾನಗ, ವೃಂದಯಾ ಪೆಲಕ್ಕಾಯಿತಡ್ಯೆ ಬೆಯಿತ್ತಿಪ್ಪು ಒಂಜಿ ಕೊರು ತೂಕೊ"ಂದು ಕೇಂಡೆ. ಈ ಪೆಲಕ್ಕಾಯಿತಡ್ಯೆನ್ ಕೈಯಿಟ್ ಪತ್ತೊಂದಿಪುನಗನೇ ಬಿರುವಗ್ ಅಡೆಗೇ ನಿದ್ರೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಪಿಲಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಮಂಚಮೊಗು ತರೆಕೊರ್ದು ಅಡೆಗೆ ತುಂಬೊಂತು ಪೋಂಡ್. ಸುಮಾರ್ ದೂರ ಎತ್ತ್‌ನಾಗ ಒಂಜಿ ಗೆಲ್ಲ್ ತಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಈ ಗೆಲ್ಲ್ ತಲಿಪ್ಪುನಗ ಬಿರುವಗ್ ಪಕ್ಕ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಆಂಡ್. ತಿರ್ತ್ ತೂನಗ ಪಿಲಿ ತುಂಬೊಂತು ಪೋಪುಣ ತೋಜುಂಡು. ಬಿರುವೆ ಮೆಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಮರತ್ತ ಗೆಲ್ಲ್‌ಗ್ ಪಗರಿಯೆ. ಪೆಲಕ್ಕಾಯಿತ ಅಡ್ಯೆ ಪತ್ತೊಂಡೆ. ಪಿಲಿ ಈ ಮಂಚೊನು ತುಂಬೊಂತು ನೇಲ್ಯ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋಂಡ್. ಅಲ್ಲ್ ಮಂಚಮೊನ್ ದೀಡ್ತ್ ತೂನಗ ಬಿರುವೆ ಇದ್ಯೆ. ಪಿಲಿಕ್ ಆಚ್ಚರಿಯೊ ಆಂಡ್. ಎಂಚ ಉಂಬ್ಯೆ ತಪ್ಪಾಯೆಂದ್ ಪಂಡತ್ ಪಿರಾ ನಾಡೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚನೇ ಬನ್ನಗ ಉಂಬ್ಯೆ ಮರತ್ತ ಕೊಡಿಟ್ ಕುಳ್ಳ್‌ತ್ ಇತ್ತೆ. ಅಹಾ, ಈ ಮೂಲು ತಪ್ಪುತ್ ಕುಳ್ಳುತನೊಂದು ಪಿಲಿ ಪಂಡ್‌ಂಡ್. ಅಲ್ತ್ ಬಿರುವೆ ಈ ಪೆಲಕ್ಕಾಯಿದ ಅಡ್ಯೆನ್ ತೋಜಾತ್ ಇಂದಾ ಇತ್ತೆ ಈ ಎಲಿನ್ ಬುಡ್ಪೆಂದ್ ಪಂಡೆ. "ದಮ್ಮಯ್ಯ ಮಾರಾಯಾ ಎಲಿನ್ ಬುಡಡಾ ಯಾನ್ ಪೋಪೇ"ಂದ್ ಪಿಲಿ ಅಲ್ತ್ ದೆತ್ ಬಲ್ತಿಂಡ್. ಬಿರುವೆ ಮರಡ್ತ್ ದತ್ತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲಾಡೆಗೆ ಬತ್ತೆ.

ಪೊಸ ಪದೊಕುಲು : ಬೆತ್ತಡಿ = ಹಿಂಬದಿ; ಪಗರ್ = ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳು; ದತ್ತ್‌ತ್ = ಇಳಿದು.

೭. ಅರಸು ಸಾಂಕಿನ ಗಿಳಿ

ಒಂಜಿ ಊರುಡು ಒಂಜಿ ಅರಸುಗೆ. ಆರೆಗ್ ಏಳ್ ಜನೊ ಬುಡೆತ್ತಿಯಡ್ಕುಳು. ಅರಸು ಒಂಜಿ ಗಿಳಿ ಸಾಂಕೊಂತಿತ್ತೆ. ಆತಾನಗ ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಅರಸುಗು ದಂಡ್‌ತ ಓಲೆ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಚ ಅರಸು ಬುಡೆತ್ತಿಯಡ್ಕುಲೆಟ ಯಾನ್ ದಂಡ್‌ಗ್ ಪೋಪೆ, ಯಾನ್ ದಂಡ್ ಸಾರಿತ್ ಬನ್ನೆಟ ಎನ್ನ ಗಿಳಿನ್ ನಿಕ್ಕುಲು ಪೊರ್ಲುಟೆ ಸಾಂಕೊಡುಂದು ಪಂಡ್‌ತ್ ದಂಡ್‌ಗ್ ಪಿದಾಡ್ತ್ ಪೋಪೆ. ಅರಸುನ ಕಡೆತ ಬುಡೆತಿ ಬಂಜಿನಾಳ್. ಆಳ್ ದಿನೊಲಾ ಬೊಳ್ಳುಗು ಅಡಿತ್ತೊಂದು ಗಿಳಿತ ಗೂಡುತ ತಿರ್ತ್ ಅಡಿಪುನಗ ಗಿಳಿ 'ಆಲ್ತ ಮುಂದಿಲ್ ಅಡಿತ್ತಾಳ್, ಮುಲ್ತ ಮುಂದಿಲ್ ಅಡಿತ್ತಾಳ್, ಕಾಯಿ ತಿಂದಲ್, ಕಪ್ಪುರ ಪೊಯಳ್ ಕಿಂಕ್‌ಳೊಂದ್' ಪನ್ಪುಂಡು. ಆತಾನಗ ಅರಸು ಬುಡೆತಿ "ಬೋಡ್ಚಿ ಗಿಳಿ ನಿನ್ನನ್ ನೋತ್ತ್ ಕೆರ್ತ್ ಸೂಟು ಪಾಡ್ತ್ ತಿನ್ಪೆಪೆಂದ್" ಪನ್ಪಾಳ್. ಈ ಗಿಳಿ ಏಪೋಲಾ ಇಂಚನೇ ಪನ್ಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಮಾಯಿಪುಡು ಈ ಗಿಳಿಕ್ ಒಂಜಿ ಕೊರಿಯಳ್. ಗಿಳಿ ಸೈತೆಪೋಂಡು. ಈ ಸೈತ್‌ನ ಗಿಳಿನ್ ಬೊನ್ಯೊತ ಗುಂಡಿತಾಡೆಗೆ ದೆತ್ತೊಂದು ಪೋಯಳ್. ಸುವಿನ್ ದೆತ್ತನ. ಆಯಿನ ರೆಂಕೆತ ಸುಯಿನ್ ದೆಪ್ಪುನಗ ಅವು ಸೀದಾ ರಾತ್ ಪೋಂಡು. ಅವು ಅರಸುನ ಪುಗೆಲೆಟ್ ಪೋತು ಕುಳ್ಳುಂಡು. ಆತಾನಗ ಅರಸುನ ಮನಸ್ಸ್‌ಟಾಂಡ್ ಎನ್ನ ಗಿಳಿಕ್ ದಾನೋ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್. ಉಂದು ಎನ್ನ ಗಿಳಿತ ಸೂಯಿನೇ ಅಂದ್‌ಂದ್ ಪಂಡತ್ ಯೋಚನೆ ಆಂಡ್. ದಂಡ್‌ತ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಪ್ಪಾಯೆ. ಅಂಟ ಗಿಳಿತ ನೆನಪು ಏಪೋಲಾ ಅವ್ರೋಂತಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಸೀದಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಗೂಡುಟು ತೂನಗ ಗಿಳಿ ಇಜ್ಜಿ. ಸುರುತ ಬುಡೆತಿನಾಡೆಗ್ ಪೊತು ಕೇಂಡೆಗೆ ಎನ್ನ ಗಿಳಿದಾನೆ ಆಂಡಿಯಾಂದ್, ಒಳಾಂಟ ಗುಡ್ಡೆಗೆ ಪೋತಿಪ್ಪು ಕೇಪುಲುತ ಪರ್‌ಂದ್, ಗುಲಾಬಿತ ಕಾಯಿ ತಿನಿಯೆರೆ ಪೋತಿಪ್ಪುಂದು ಪಂಡಲ್. ಇಂಚನೇ ಆಜಿ ಜನೊಟ್‌ಲಾ ಕೇಂಡೆ. ಆಜಿ ಜನೋಲಾ ಇಂಚನೇ ಪಂಡೆರ್. ಏರ್ಲಾ

ಸತ್ಯೊ ಪನ್ಪುಜೆರ್. ಎನ್ನ ಗಿಳಿಲಾ ಇಜ್ಜಿ, ಸತ್ಯೊಲಾ ಗೊತ್ತಾಪುಜಿ. ನನ ನಿಕುಳೆಟ ಕೇನುಜಿ. ಬದಲಾತ್ ಯಾನ್ ಈ ಸಮುದ್ರಗೊಂಜಿ ನೂಲು ಕಟ್ಪೆ. ಆ ನೂಲುಟೆ ನಿಕುಲು ಪಂಡೊಂತು ಪೋವೊಡುಂದು ಪಂಡೆ. ಸಮುದ್ರೊಗು ಆಯರೆ ಈಯೆರೆ ಒಂಜಿ ನೂಲು ಕಟ್ಯೆಗೆ. ಏಳ್ ಜನೋನ್‌ಲಾ ಲೆತ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ತ್ ಉಂತಾಯೆ. ನಿಕ್ಳ ಈ ನೂಲುಟು ಪೋವುಡೂಂದು ಪಂಡೆ.

ಅಂಚನೇ ಸುರುತಾಳ್ ನೂಲುಟ್ ಪೋಪಳ್, ಪೋನಗ "ಅರಸು ಮಗನ ಗಿಳಿನ್ ತಿಂದ್‌ತೇಂಟ ಯಾನ್ ನೂಲು ಕಡಿತ್ ಸಮುದ್ರೊಗು ಬೂರುವೆ"ಂದ್ ಪಂಡತ್ ಕಡತ್ತಾಳ್. ಆಜಿ ಜನೊಲಾ ಇಂಚನೇ ಪಂಡತ್ ಕಡತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಯೆರ್. ಕಡೆಕ್ ಏಳನೇತಾಳ್ ಬಂಜಿನಾಳ್ ಬುಡೆತಿ ಅಂಚನೇ ಪಂಡೊಂತು ಪೋಪಲ್. ಇಂಬಾಳ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ನಡೂಕು ಎತ್ತ್‌ನಗ ನುಲು ಕಡಿತ್ ಸಮುದ್ರೊಗ್ ಬೂರಿಯಾಳ್. ಆಂಚನೇ ನೀರ್‌ಟ್ ಪೋತು ಒಂಜಿ ಸುದೆತ ಬರಿಟ್ ಒಂದ್ಯಾಳ್. ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಕಲ್ಲ್‌ತ ಅಡಿಟ್ ಪೋತು ಇಂಬಳ್ ಪೆದಿಯಳ್. ಆ ವೂರುತ ಅರಸುನ ಮಡ್ಯಾಳೆ ಏಪೊಲ ಅಡೆಗ್ ಕುಂಟು ಮಡಿ ಮಾಲ್ಪಿಯರೆ ಬರೋಂತಿತ್ತೆ. ಅಪಗ ಅಡಿಡ್ತ್ ಪಂಡಲ್, "ಸೊಯಿಪ್ಪಡ ಮಡ್ಯಾಳ, ಮಡಿಪ್ಪಡ ಮಡ್ಯಾಳ, ಎನ್ನ ಬಾಲೆತ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಮೈಲೆನೀರ್ ಚೇಪಡ ಮಡ್ಯಾಳಾಂದ್ ಪಂಡಳ್. ಮಡ್ಯಾಳಗ್ ಪೋಡಿಯಾತ್ ಕುಂಟುನು ಬುಡ್ತು, ಅರಸು ಇಲ್ಲಾಡೆಗೆ ಬಲಿತ್ತೆ. "ಅರಸುಲೇ, ಅರಸುಲೇ, ಕಲ್ಲ್‌ತ ಅಡಿಟ್ ಇನಿ ದಾಯ್ತನೊ ಪಾತೆರುಂಡು, ಯಾನ್ ಪೋಡ್ತಿತ್ ಬತ್ತೇ"ಂದ್ ಪಂಡೆ. ಆತ್ ಕೇಣ್ಣಗ ಅರಸು ಒಕ್ಕೆಲತಕುಲೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಸುದೆತಾಡೆಗ್ ಪೋಯೆ. ಪೆರಪ್ಪ ಕುಂಟು ಹಾಕ್‌ಲಾಂದ್ ಪಂಡೆ. ಮಡ್ಯಲೆ ಪೆರಪ್ಪ ಕುಂಟು ಹಾಕಿಯೆ. ಅಪಗ ಇಂಬಾಳ್ ಪೆರಪ್ಪ ಅಂಚನೆ ಪಂಡಳ್. ಅರಸು ಕಲ್ಲ್ ಮಗ್ಪಿಯೆರೆ ಪಂಡೆ. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಕೂಡ್ತು ಕಲ್ಲ್ ಮಗ್‌ರ್ತ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಅಪಗ ಒಂಜಿ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಲೆ ಕಲ್ಲ್‌ತ ಅಡಿಟ್ ಇತ್ತೆರ್. ಅರಸು ಮಾಂತಾ ವಿಚಾರೊನು ಕೇಂಡೆ. ಇಂಬಾಲ್ ಮಾಂತೆನ್ಲಾ ಪಂಡಲ್. ಅರಸು ಬಾಲೆನ್‌ಲಾ ಅಪ್ಪೆನ್‌ಲಾ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋಯೆ. ಇಂಬಳೆ ಕಂಡನಿ ಅರಸುನ್ ಲೆಪ್ಪಾಯೆ. ಒಂಜಿಗಿಳಿಕ್ ಬೋಡಾತ್ ಬಾಲೆನ್‌ಲಾ ಬುಡೆತ್ತಿನ್‌ಲಾ ನೀರ್‌ಗ್ ನೂಕೊಲಿಯೊಂದ್ ಕೇಂಡೆ. ಬುಕ್ಕೊ ರಡ್ಡ್ ಜನೊನ್‌ಲಾ ಕಂಡನಿಯನೊಟ್ಟುಗು ಕಡಪುಡ್ತು ಕೊರಿಯೆ.

ಪೊಸ ಪದೊಕುಲು : ದಂಡ್ = ಯುದ್ಧ; ಸಾರ್‌ತ್ = ಮುಗಿತ್‌ದ್; ಮುಂದಿಲ್ = ಮನೆಯ ಮುಂಭಾಗ; ಕಪ್ಪರ ಪೋಪುನ = ತಲೆಗೇರುವುದು; ಕಾಯಿ = ಅಡಿಕೆ; ಕೇಪುಳ = ಕಿಸ್ಗಾರ ಹೂವು.

೮. ಬಂಗಾರ್ ಪಾಡ್ನ ಮಂಗೆತ್ತಿ

ಒಂಜಿ ಊರುಡು ಒಂಜಿ ಅಜ್ಜೆಲಾ ಅಜ್ಜಿಲಾಗೆ. ಅಕುಳು ನಮೊ ಕುಮೇರ್ ಕಡ್ಪುಗೋಂದು ಪಂಡತ್ ಕಾಡ್ ಮಾಂತ ಕಡ್ತೆರ್. ಸೂ ಮಾಂತ ಪಾಡ್ಯೆರ್, ಗರಿತ್ತೆರ್, ಬಾರ್ ಬಿತ್ಯೆರ್. ಕೆಯಿ ಆಂಡ್, ಬಾರ್ ಆಂಡ್, ಬಾರ್ ಬುಳೆವೊಂತು ಬತ್ತ್ಂಡ್, ಬಾರ್ ಬುಳೆವೊಂತು ಬನ್ನಗ, ಈ ಕಾಡ್‍ಡ್ದ್ ಮಂಗೆರ್ ಬರ್ಪುನ ಪೊರ್ಲುಗ್ ತಿನ್ಪುಪುನ. ಏತ್ ಈ ಮಂಗೆರೆನ್ ದೇರ್‍ಂಡಲಾ ಐಕ್ ಕ್ಯಾರೇ ಇಚ್ಚಾಂಡ್. ಆತಾನಗ ಅಜ್ಜೆ ಪಂಡೆರ್‍ಗೆ “ನಮೊ ಈತ್ ಬಂಜ ಬತ್ತೊಂದ್ ಮಲ್ತ್‍ಂಡಲಾ ಈ ಮಂಗೆರ್ ನಮನ್ ಬಾರ್ ದೆಪ್ಯೆರೆ ಬುಡ್ಪುಜೊ”ಂದು. ಒಂಜಿ ದಿನ ಅಜ್ಜೆ ಅಜ್ಜಿಟ, “ಯಾನ್ ಗುಡಿಪಾಡ್ತ್ ಜೆಪ್ಪುವೆಯಾ. ಈ ಅಲ್ಲ್ ಉಂತುದು ಪಣೋಡು ಅಜ್ಜೆ ಸೈತ್‍ತೆರ್ ನಿಕ್ಕುಲು ಒರೊ ಕಲ್ಲ್ ಮುಳ್ಳು ಪತ್ಯೆರೆ ಬರೊಡೂ”ಂದು ಈ ಮಂಗೆರ್‍ನ್ ಲೆಪ್ಪುಲಾಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಬಾಕಿಲ್ ಪೂರಾ ಅಪೆಟ್ ಈಪೆಟ್ ಗಟ್ಟಿ ಪಾಡ್ಯೆರ್, ಒಂಜಿ ಬಾಕಿಲ್ ಮಾತ್ರೊ ದೆತ್ತ್ ದಿಡ್ಯೆರ್. ಅಜ್ಜೆರ್ ಗೀಸ್ನ ದೊಣ್ಣೆನ್ ಪಜೆತಡಿಟ್ ದೀಡ್ತ್ ಜೆತ್ತೆರ್. ಪೋತು ಈ ಅಜ್ಜಿ ಲೆತ್ತ್‍ತ್ “ಅಜ್ಜೆ ಸೈತೆರ್ ಏಳ್ ಕೂಟೊತ ಕುರೆಕ್ಕುಲೇ ಒರೊ ಕಲ್ಲ್ ಮುಳ್ಳು ಪತ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲೆಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಆತಾನಗ ಮಂಗೆರ್ ಮಾಂತಾ ಈ ಕುಮೇರ್‍ಟ್ ತಿರ್ಗೊಂದು ಅಂಚಿಂಜಿ ಪಾತೆರಿಯೊ, ಅಂಚಾಂಡ ಅಜ್ಜೆರೆನ್ ದೆಪ್ಯೆರೆ ಪೋಯಿಂದ್ ಪಂಡೊಂಡೊ.

ಮಂಗೆರ್ ಪೂರಾ ಗುಡ್ಡೆಡ್ತ್ ದತ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತೊ, ಬತ್ತ್‌ತ್ ಉಳಯಿ ನೂರಿಯೊ. ಉಳಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪೊಗ್ಗುನಗ ಅಜ್ಜಿ ಪಿದಾಯಿಡ್ತ್ ಗಟ್ಟಿ ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಪಾಡ್ತಾನಗ ಅಜ್ಜೆ ಲಕ್ಯೆರ್ ಪುಡೆರ್‍ದ್ ಪುಡೆರ್‍ದ್ ಮಂಗೆರೆನ್ ನೊತ್ತು ಕೆರಿಯರ್ ಆತಾನಗ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಮಂಗೆತ್ತಿ ಪೋತು ಅಜ್ಜಿ ಅಡ್ಯರೊ ದೆಕ್ಕ್ಯತ್ ಕಂಕಣಿ ಪಾಡ್ನೈತ ಉಳಾಯಿ ನೂರುಂಡು. ಅಂಚ ಈ ಮಂಗೆರೆನ್ ಮಾಂತ ಕೆರ್ತ್ ನೇಲ್ಯಾ ಗುಂಡಿ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಅಜ್ಜೆಲಾ ಅಜ್ಜಿಲಾ ಸೇರ್ತ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್.

ಕತ್ತಲೆಗೆ ಗಂಜಿ ಮಾಂತ ಅಜ್ಜಿ ದೀಡ್ಯೆರ್ ಗಂಜಿ ಬೆಯಿನಗ ಗಂಜಿ ಕಬ್ಬಿಯಾರ ಈ ಅಡ್ಯರ ದೆಪ್ಪುನಗ ಈ ಮಂಗೆತ್ತಿ ಅಡ್ಯರತುಲಾಯಿ ನೂರುತ್ ಕುಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆತಾನಗ ಈ ಮೂಲು ಅಡೆಂಗ್‌ತ್ ಕುಳ್ಳುತ್ತನೋ ನಿನ್ನನ್‌ಲಾ ದೀಡಾಯೆಂದ್ ಪಂಡತ್ ಅಜ್ಜಿ ದೊಣ್ಣೆದೆತ್ತೆರ್. ಆತಾನಗ ಮಂಗೆತಿ "ದಮ್ಮಯ್ಯ ಎನನ್ ದಾಲಾ ಮಲ್ಪಡೇ ಯಾನ್ ದಾಲಾ ಮಲ್ಪುಯೇ ಯಾನ್ ಈರೆ ಇಲ್ಲಲ್ತ ಕೆಲಸ ಮಾಂತ ಮಲ್ಪೆಂದ್" ಪಂಡ್‌ಂಡ್. ಆಂಚ ಮಣ್ಣ್ ಪಾಡಾಡ್‌ಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಅಯಿನ್ ದಾಲಾ ಮಾಲ್ತ್‌ಜೆರ್. ಉಂದು ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ತ್ ಪಾತ್ರೆ ದೆಕ್ಕುನ, ಅಡಿಪುಣ, ಬೊಣ್ಯೊ ದೆಪ್ಪುನ, ಸೂ ಪೊತ್ತಾಪುನ ಇಂಚಿನ ಮಾಂತಾ ಕೆಲಸೊ ಮಾಲ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಏತೋ ಸಮಯ ಇಂಚನೇ ಅಜ್ಜಿನೊಟ್ಟುಗು ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸುಮಾರು ಮಲ್ಲೆ ಆಂಡ್. ಅಜ್ಜಿಗ್‌ಲಾ ಕುಸಿಯಾಂಡ್.

ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಮಂಗೆತಿ "ನಮೊರೊ ಸುದೆಕ್ ಪೊಯೋ, ಕುಂಟುಮಾಂತ ಅರ್ದೊಂದು, ಮೀಯೊಂದು ಬರ್ಕೊನೊಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ್. ಅಪಗ ಪೋಯಿ ಮಗಾಂದ್ ಕುಂಟುಮಾಂತ ದೆತ್ತೊಂದು ಸುದೆಕ್ಕ್ ಪೋಯೆರ್. ಈ ಅಜ್ಜಿಟ ದಿಂಜ ಬಂಗಾರ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಕೆಬಿಟ್, ಕೈಯಿಟ್, ಕಾರ್‌ಡ್, ಸೊಂಟೊಡು ಮಾಂತ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸುದೆಕ್ ಪೋತು ಎತ್ತಾಗ ಈ ಮಂಗೆತಿ ಅಜ್ಜಿಟ ಪಂಡ್‌ಂಡ್ "ಅಜ್ಜಿ ಈರೆನ ಬಂಗಾರ್‌ನ್ ಪೂರೊ ಎಂಕೊರೊ ಕೊರುಡು. ಯಾನ್ ಪೊರ್ಲುರ್ ಅಪೇನೊಂದು ಒರೊ ತೂಲೆ. ಈರ್ ಕುಂಟು ಅರ್ದ್‌ಲೆ. ಬುಕ್ಕೊ ಒಟ್ಟುಗು ಪೋಯಿ"ಂದ್ ಪಂಡಂಡ್. ಅಜ್ಜಿ ಸತ್ಯ ನಂಬುತು ಮಾಂತಾ ಬಂಗಾರನ್ ಮಂಗಗ್ ದೀಡ್ಯೆರೆ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಉಂದು ಪೊರ್ಲುರ್ ಮಾಂತೆನ್‌ಲ್ ದೀಡ್‌ಂಡ್. ಯಾನ್ ಪೊರ್ಲುರ್ ಆತೇನೋ ಅಜ್ಜಿಂದ್ ಕೇಣ್‌ಂಡ್. ಈ ಪೊರ್ಲುರ್ ಆತ ಮಗಾಂದ್ ಅಜ್ಜಿ ಪಂಡೆರ್. ಬಂಗಾರ್ ದೀತ್ ಯನೊರೊ ಸೀರೆ ಸುತ್ತೋಡೊ ಅಜ್ಜಿಂದ್ ಕೇಣ್‌ಂಡ್. ಅಂಚನೇ ಸೀರೆಲಾ ಸುತ್ತ್‌ಂಡ್. ರವಿಕೆ ಒರೊ ಪಾಡೊಡೊ ಅಜ್ಜಿಂದ್ ಕೇಣ್‌ಂಡ್, ಪಾಡ್‌ಲ ಮಗಾಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಇಂದೆನ್ ಪೂರಾ ದೆತ್ತೊಂದು ಮಂಗೇತಿ ಮೆಲ್ಲ ಪೋತು ಮರಕ್ ಬಡ್ತಂಡ್. ಮರಕ್ಕ್ ಬಡ್ತ್‌ತ್ ಮರತ್ತ ಕೊಡಿಕ್ ಪೋಂಡು, ಪೋತು ಅಲ್ಪಡ್ತ್ ಅಜ್ಜಿಯಾನ್ ಪೊರ್ಲಾತೆನೊ ಅಜ್ಜಿಂದ್ ಮರತ್ತ ಕೊಡಿಡ್ತ್ ಕೇಂಡ್. "ಈ ಪೊರ್ಲಾತಾ ಮಗಾ ಒರೊ ಬಲಾ ಯನ್ನ ಬಂಗಾರ್ ಲಾ ಸೀರೆಲಾ ಕೊರ್ಲಾ"ಂದ್ ಅಜ್ಜಿ ಲೆತ್ತೆರ್. ನಿನ್ನ ಬಂಗಾರ್‌ಲಾ ಕೊರಾಯೆ ಅಜ್ಜಿ, ನಿನ್ನ ಸೀರೆನ್‌ಲಾ ಕೊರಾಯೆಂದ್ ಪಣ್ಣ ಮಂಗೆ ಮರೊಡ್ತು ಮರಕ್ಕ್ ಲಾಯಿತ್ತೊಂದು ಬಲ್ತಿಂಡ್. ಅಜ್ಜಿಗ್ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ, ಮಂಗೆ ಪೂರಾ ದೆತ್ತೊಂತು ಪದ್ರಾಡ್ ಪಾಡ್‌ಂಡ್.

ಪೊಸ ಪದೊಕುಲು : ಕುಮೇರ್ ಕಡ್ಪುನೆ = ಗಿಡ ಪೊದರುಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಸುಟ್ಟು ಗುಡ್ಡ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಹಸನುಗೊಳಿಸುವುದು; ಏಳ್ ಕೂಟೊತ = ಏಳು ಗುಂಪಿನ; ಕುರೆಕ್ಕುಲು = ಮಂಗಗಳು.

೯. ಡೋಂಕ್ರು ಕಪ್ಪೆ

ಒಂಜಿ ಡೋಂಕ್ರ್ ಕಪ್ಪೆಗೆ. ಅವು ಮಲ್ಲ ಮಲೆ ಪಂತಿತ ಮಿತ್ತ್ ಕುತ್ತ ಕುಳ್ಳುತುಂಡು. ಅಕ್ಕಲಾ ಮೆಗ್ತಿಲಾ ಸಪ್ಪುಗು ಪೋವೋಂತಿತ್ತೆರ್. ಒರ್ತಿನ ಪುದರ್ ಮಾಂಕೊ, ಬುಕ್ಕೊರ್ತಿನವು ಬಾಗಿಂದ್. ಬಲ್ಲ್ ದೊತ್ತೊಂತು ದುಂಬು ಒರ್ತಿ ಪೋಯಳ್. ಆತಾನಗ ಕಪ್ಪೆ ಪಂತಿತ ಉಳಾಯಿಡ್ತ್, "ಏರ್ ಆಳ್ಳೆ ಪೊಪುಣಾ"ಂದ್ ಕೇಣ್ಂಡ್. ಏನ್ಂದ್ ಪಂಡಾಳ್, "ಏನ್ಂದ್ ಪಂಡ ಏರ್?" 'ಮಾಂಕೊ'ಂದ್ ಪಂಡಳ್. ಎಂಕ್ ಬುಡೆತಿಯಾತ್ ಇಪ್ಪುಪಣೋಂದ್ ಕೆಂಡ್, ಮೆಗ್ದಿಟ ಕೇಣೋಡುಂದ್ ಪಂಡಳ್. ಪಂಡ್ತ್ ಒಂತೆ ಆಕರ ಪೋತು ಉಂತ್ಯಳ್. ಆತಾನಗ ಬಾಗಿ ಅವ್ವೇ ಸಾದಿಟೆ ಬತ್ತಳ್. ಏರವುಂದು ಕೇಂಡ್ಂಡ್ ಕಪ್ಪೆ. ಏನ್ಂದ್ ಪಂಡಳ್. 'ಏನ್ಂದ್ ಪಂಡ ಏರ್'ಂದ್ ಕೇಂಡ್ಂಡ್? "ಯಾನ್ ಬಾಗಿ"ಂದ್ ಪಂಡಳ್. ಎಂಕ್ ಬುಡೆತಿಯಾಪನಂದ್ ಕೆಂಡ್. ಮಾಂಕುಟ ಕೇನೋಡುಂದು ಪಂಡಳ್. ಆಳ್ ಅಕ್ಕ ಇತ್ತಿನಾಡೆಗ್ ಈ ಬಾಗಿಲಾ ಪೋಯಳ್. ಆಕ್ಕ ಕೇಂಡಳ್, ನಿನ್ನಟ ಅವು ದಾಯಿತ ಪಂಡ್ಂಡ್? ನಿನ್ನಟ ದಾಯಿತ ಪಂಡ್ಂಡ್? ಮೆಗ್ದಿ ಕೇಂಡಳ್, ಈ ಬುಡೆತಿಯಾ ಪನಾಂದ್ ಕೇಂಡ್. ಈ ದಾನೆ ಪಂಡಾ? ನಿನ್ನಡ ಕೇನೋಡೂಂದು ಪಂಡೆ. ಈ ದಾನೆ ಪಂಡಾಂದ್ ಮೆಗ್ದಿಟ ಕೇಂಡಳ್, ನಿನ್ನಟ ಕೇನೋಡೂಂದು ಪಂಡೆ. ಅಪಗ ಪೋಯಿ ನಮೊ ಆಪೊಂದು ಪನ್ಕೊ. ಪಂಡ್ತ್ ರಡ್ಡ್ ಜನೋಲಾ ವಾಪಾಸ್ ಬತ್ತೆರ್. ಏರವೂಂದು ಕೇಂಡ್ಂಡ್ ಕಪ್ಪೆ, ಎಂಕುಳು ಮಾಂಕುಲಾ, ಬಾಗಿಲಾಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಬುಡೆತಿಯಾಪರೋ ಎಂಕ್ಂದ್ ಕೇಂಡ್ಂಡ್ ಕಪ್ಪೆ. ಆಪೊಂದು ಪಂಡೆರ್. ಉಂದು ಪಂತಿತ ಉಳಾಯಿಡ್ತ್ ಡ್ರೋಂಕ್ ಡ್ರೋಂಕ್ ಡ್ರೋಕಂದು ಲಾಯಿತ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಕಪ್ಪೆಗ್ ಬಾರಿ ಕುಸಿಯಾತ್ ದುಂಬುಲಾಯಿತ್ತೊಂದು ಪೋಂಡು. ಪಿರಾವುಡ್ತು ಮುಕುಳು ಪೋಯೆರ್.

ನೇಲ್ಯ ಕಲ್ಲ್ತ್ ಬಾಂಜರೊ ಆಯಿನ್ ಇಲ್ಲ್. ಆಡೆಗ್ ಲೆತ್ತೊಂದು

ಪೋಂಡುಗೆ, ಈ ಬಾಂಜರೊತ ಉಳಾಯಿ ಉಣ್ಗೆಲ್ ಮೀನ್ ಮಾಂತಾ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಒರ್ತಿ ಗಂಜಿ ಕಜಿಪ್ಪು ಮಲ್ಪುಲಾ, ಒರ್ತಿ ಬೆಂದ್ರ್‌ಗ್ ಸೂ ಪಾಡ್ ಪಂಡ್ಂಡ್ ಕಪ್ಪೆ. ಸೂ ಮಾಂತ ಪೊರ್ತಾತ್ ಗಂಜಿ ಕಜಿಪ್ಪುಗ್ ತಯಾರ್‌ಮಲ್ತಳ್ ಒರ್ತಿ. ಬೆಂದ್ರ್‌ಗ್ ಸೂ ಮಾಂತ ಪಾಡ್ಯಳ್. ಅಕ್ಕ ಮೆಗ್ದಿ ಪಾತೆರ್ಯೆರ್. ಎಡ್ಡೆ ಸೂ ಪಾಡ್ ನೀರ್ ಸರಿ ಕೊದಿಪ್ಪಾಡ್‌ಂದ್. ಒಂತೆ ಪೊರ್ತ್ಗಾನಗ ಕಪ್ಪೆ ಕೇಂಡ್ ಗಂಜಿ ಕಜಿಪು ಆಂಡೊಂದು ಬೆಂದ್ರ್ ಕಾಯಿಂಡ್‌ಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಪಗ ರಡ್ಡ್ ಜನೊಲಾ ಕೂಡುತ್ತ್ ಸರಿಯಾತ್ ಎಣ್ಣೆ ಪಾಡತ್ ಮೀಪಾವೋಂದು ಬಲೆ ಎನ್ನನ್‌ಂದ್ ಪಂಡ್ಂಡ್ ಕಪ್ಪೆ. ರಡ್ಡ್ ಜನೊಲಾ ಸೇರ್ತ್ ಕಪ್ಪೆಗ್ ತರೆಡ್ತ್ ದಪ್ಪ ಪೊರ್ಲುಗ ಎಣ್ಣೆ ಪೂಜ್ಯೆರ್. ಎನ್ನನ್ ಕೈಟ್ ಕಾರ್‌ಟ್ ಪತ್ತೊಂದು ಪೋತು ಪೋರ್ಲುಗ ಮೀಪಾವೊಂದು ಬಲೇಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ್. ಕೈಟ್ ಕಾರಟ್ ಪತ್ತೊಂದು ನೇಲ್ಪಾವೊಂದು ಪೋಯೆರ್ ರಡ್ಡ್ ಜನೊಲಾ. ನೀರ್ ಕೊದಿತ್ತೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಆ ನೀರ್‌ಗ್ ದೊಳಂಕ್ಕಂದ್ ಪಾಡಿಯೆರ್ ಕಪ್ಪೆನ್. "ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ಎಂಕ್ ಮಾಂಕುಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ, ಬಾಗಿಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ"ಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಎಂಚನೋ ಬೇಂದ್ರಡ್ತ್ ಲಾಯ್ತಿತ್ ಚವುಳಿ ನೀರಡ್ ಕುಳ್ಳುಂಡಿಗೆ. ಅಂಚಾತ್ ಇತ್ತೆಲಾ ಡೋಂಕ್ರು ಕಪ್ಪೆತ ಮೈಟ್ ನೆರಿ ಚೋಳಿ ನೆರಿಕಟ್ಟ್‌ದುಪ್ಪುಂಡುಗೆ.

ಪೊಸ ಪದೊಕುಲು :
ಡೊಂಕ್ರು ಕಪ್ಪೆ = ದೊಡ್ಡ ಜಾತಿಯ ಕಪ್ಪೆ; ಅಳ್ಳೆ = ಅಲ್ಲಿಂದ; ದಪ್ಪ = ತಿರ್ತ್, ಕೆಳಗೆ; ನೆರಿ = ನೆರಿಗೆ; ಬಾಂಜಿರ = ಗುಹೆ.

೧೦. ಪರ್ಧಿ–ಮೆಗ್ಧಿ

ಒಂಜಿ ಊರುಟು ಬಜೀ ಪಾಪದಕುಳು ದನಿನ ಒಕ್ಕೆಲಾತ್ ಕೆಲಸ ಮಾಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಅರ್ಧ ಸೇರ್ ಬಾರ್‌ಲಾ ರಡ್ಡ್ ಪೋರ್ತುಗಂಜಿಲಾ ದನಿ ಅಕುಲೆಗ್ ಕೊರೊಂದುಪ್ಪೆತೆರ್. ಅಂಚನೆ ಬೆಂದೊಂದು ಉಂಡೊಂತು ಇಪ್ಪುನಗ ಬುಡೆತಿ ಬಂಜಿನಾಳಾಯಳ್, ಆಣ್ ಬಾಲೆ ಪೆದ್ಯಳ್. ಬೊಕ್ಕೊ ರಡ್ಡ್ ಜನೊಲಾ ಕೆಲಸೋಗು ಪೋಯೆರೆ ಅವಂತೆ ಒರಿ ಮಾತ್ರೊ ಕೆಲಸೊಗು ಪೋವೊಂದಿತ್ತ್. ಅಂಚೆನೆ ಇಪ್ಪುನಾಗ ಈ ಬಾಲೆಗ್ ಏಳ್ ವರ್ಸೊ ಅಂಡ್ ಅಪಗ ಅಪ್ಪೆಲಾ ಅಮ್ಮೆಲಾ ಉಸಾರ್ ಇಜ್ಜಾಂತೆ ತೀರ್‌ಪೋಯೆರ್. ಆ ಇಲ್ಲಡೆಟ್ ಈ ಬಾಲೆ ಒರ್ಯೇನೆ ಆಂಡ್. ದನಿಕುಲೆನಲ್ಲ್ ಕೈಕಂಜಿ ಮೇಪಾವೊಂದು ಇತ್ತ್. ದನಿಕುಲುನಲ್ಲೇ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ಪುನ, ಅಲ್ಲೆ ಉಣ್ಬುನ, ಅಲ್ಲೆ ಒಂಜಿ ಕೊಟ್ಯಡ್ ಜೆತ್ತೊಂದು ಇತ್ತ್. ಸುಮಾರು ಇರೊವತ್ತೈನ್ ವರ್ಸೊ ಕರಿನಗ ದನಿಕುಲೆಟ ಪಂಡೆ. ಎಂಕ್ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಎರ್ಲ್ಲಾ ಇದ್ದಿ ಕುಟುಂಬ ಸಂಸಾರ್ ಎಂತೂ ಇದ್ದಿ. ಯಾನ್ ಒರಿ ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾತ್ ಈತ್ ದಿನೊ ಕರಿತ್ತೆ. ಎಂಕ್ ಒಂಜಿ ಮದಿಮ್ಮೆ ಆವೊಡು ದನಿಕುಲೆ, ಅಂಚಾತ್ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟೊಡು ದನಿಕುಲೆ. "ಆಂಡ್ ಕಟ್‌ಲಾ ಮದಿಮೆ ಆಲಾಂದ್" ಪಂಡೆರ್ ದನಿಕುಲು. ಜನ ಕಡ್ಪುಡಿಯೆರ್. ಕಾಡ್‌ಗ್ ಮಾಂತೆರ್ ಪೋಯೆರ್. ಒಂಜಿ ಕಟ್ಟ ಬೆದ್‌ರ್ ಮಾಂತ ಕಡ್ತೊನು ಬತ್ತೆರ್. ದುಂಬು ಇತ್ತ್‌ನಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಯೆರ್. ಇಲ್ಲ್ ಆಯಿಬುಕ್ಕೊ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಜನೋನು ಲೆತ್ತೊಂತು ಇಂಬ್ಯೆ ಪೊಣ್ಣು ಪಾತೆರಿಯೆರೆ ಪೋಯೆ. ಪೊಣ್ಣು ನಿಗಂಟ್ ಮಾಲ್ತ್‌ತ್ ಬತ್ತೆರ್. ಅಂಚನೆ ದನಿಕುಲೆಟ ಪಂಡ್‌ತ್ ಮದಿಮೆಲಾ ಅಯೆ. ಕಂಡನಿ ಬುಡೆತಿ ರಡ್ಡ್ ಜನೊಲಾ ದನಿಕುಲೆನಾಡೆಗ್ ಕೆಲಸೊಗು ಪೋಯರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್.

ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸೊ ಅನಗ ಈ ಬುಡೆತಿ ಬಂಜಿನಾಳಾಯಾಳ್ ತಿಂಗಳಾನಗ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆನ್ ಪೆದಿಯಳ್. ಈ ಬಾಲೆ ಬಳತ್ತ್‌ಂಡ್.

ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸೊ ಕರಿನಗ ಪೆರಪ್ಪ ಬಂಜಿನಾಳ್ ಆಯಳ್. ಪೆರಪ್ಪತ ಬಾಲೆಲಾ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆನೇ ಆಂಡ್. ಈ ರಡ್ಡ ಬಾಲೆಳು, ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಈ ರಡ್ಡ್ ಸೇರ್ ಬಾರ್‌ಡ್ ದಿನೊ ಕರಿತ್ತೊಂತ್ತಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಾಲೆಗ್ ಪತ್ತ್ ವರ್ಸ ಆನಗ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮನೊಟ್ಟುಗು ಈ ಬಾಲೆಲಾ ಕೆಲಸೊಗು ಪೋಯೆರೆ ಶುರು ಮಾಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಪದ್ನೆಣ್ಮೊ ವರ್ಸೊ ಆನಗ ಪೊಣ್ಣು ಪಾತೆರಿಯೆರ್ ಬಿನ್ನೆರ್ ಬತ್ತೆರ್. ಅವೊಂದ್ ಪಾತೆರೊ ಕೊರ್ತು ನಿಗಂಟ್ ಮಾಂತ ಆಂಡ್. ಎಲ್ಯಾಲೆಗ್‌ಲಾ ಪಾತೆರೊ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ರಡ್ಡ್ ಜೊಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ಮದಿಮ್ಮೆ ನಿಗಾಂಟ್ ಮಲ್ತೆರ್. ದಿಬ್ಬಣೊ ಮಾಂತ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್, ಆಯಿಬುಕ್ಕೊ ಪೊಣ್ಣು ದಪ್ಪುಡುತು ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಮ್ಮಗ್ ಬಾರಿ ಬೇಜಾರೊ ಆಂಡ್, ಎನ್ನ ಜೋಕುಲೆಗ್ ದಾಲಾ ಕೊರಿಯೆರೆ ಆಯಿಜ್ಜಿಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಬೇಜಾರೊ ಮಾಲ್ತೆರ್.

ಪೊಣ್ಣು ಪಿದಾಡುನ ಪೊರ್ತುಗು ಮಲ್ಲ ಮಗಳೆಗ್ ಒಂಜಿ ರಾಗಿ, ಎಲ್ಯಾಳೆಗ್ ಒಂಜಿ ಬಾರ್‌ನ್ ಕೊರಿಯೆ. ಮಲ್ಲ ಮಗಳ್ ಬಾರಿ ಕುಸಿಟ್ ಸೆರಂಗ್‌ದ ಕೊಡಿಟ್ ಗಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟೊಂಡಳ್. ಎಲ್ಯಾಳ್ ಸಮದಾನೊ ಇದ್ಯಾಂತೆ ದೆತ್ತೊಂಡಾಳ್. ಎಲ್ಯಾಳ್ ಈ ಒಂಜಿ ಬಾರ್ ದಾಯೆಗ್‌ಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ರಡ್ಡ್‌ದಿನೊ ಕರಿನಗ ಆಯಿನ್ ಒಯಿತ್ ಅಡಕ್ಯಾಳ್. ಮಲ್ಲಮಗಳ್ ಅಮ್ಮೆ ಕೊರ್‌ನ ರಾಗಿ ಬಾರಿ ಜಾಗ್ರತೆಡ್ ದೆತ್ತ್ ದೀಡ್ಯಳ್. ಸುರುತ ಬರ್ಸೊ ಬನ್ನಗ ಮಣ್ಣೊಕ್ಕುತು ಬಿತ್ತ್ ಪಾಡ್ಯಳ್. ಉಂದು ಕೊಡಿತ್ತ್‌ದ್ ನೇಜಿ ಆನಗ ಉಂಬಾಳ್ ದಿನೋಲ ಪೋತು ಆಯಿನ ಮುದೇಲೆಗ್ ಮೊಟ್ಟೊಂತ್ತಿತ್ತಾಳ್. ರಾಗಿದ ಬುಡುಕ್ಕು ಮೊಟ್ಟುಂಟ ಜಾಸ್ತಿ ಎಗೆ ಬರ್ಪುಂಡೂಂದು ಪಂಡತ್ ಮೊಟ್ಟೊಂತಿತ್ತಾಳ್. ಅಂಚಾತ್ ಏಳೆಣ್ಮೊ ಎಗೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಣ್ಮೊ ಎಗೆಟ್ ಎಣ್ಮೊ ರಾಗಿತ ಚೆಂಡ್ ಬತ್ತಂಡ್. ಅವು ಎಡ್ಡೆ ಬುಳೆಯಿನಗ ಆಯಿನ್ ಜಾಗ್ರತೆಟ್ ಕ್ಯೊತ್ ದೆಂಗತ ಅಡಿಟ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದೀಡ್ಯಳ್. ದುಂಬುತ ಮರಿಯಾಳ ಬನ್ನಗ ಆಯಿನ್ ಕುಡ ಬಿತ್ತ್ ಪಾಡ್ಯಳ್ ಒಂಜಿ ಅರ್ದೊ ಸೇರ್ ರಾಗಿನ್ ಬಿತ್ತ್ ಪಾಡ್ಯಾಳ. ಅವು ಮೊಲ್ಪು ಕೊಡಿತ್‌ತ್ ರಡ್ಡ ಸೂಡಿ ನೇಜಿ ಆಂಡ್. ಆಯಿನ್ ದೂರೊ, ದೂರೊ ನಡಿಯಳ್. ನಡ್ತ್ ಅಪುನಣೆ ಆ ವೊರ್ಸ ನಾಲ್ಯೆನ್ ಸೇರ್ ರಾಗಿಯಾಂಡ್. ಬುಕ್ಕೊತೊರ್ಸೊ ಒಂತೆ ದಿಂಜ ಮಾಲ್ಪುಗೊಂದು ಪಂಡ್‌ತ್ ಸುಮಾರ್ ರಡ್ಡ್ ಸೇರ್‌ತಾತ್ ರಾಗಿನ್ ಬಿತ್ಯಳ್. ಆ ವೊರ್ಸ ಒಂಜಿ ನಾಲ್ಯೆನ್ ಮುಡಿ ರಾಗಿ ಆಂಡ್. ಅಂಚನೆ ಆಯಿನ ರಾಗಿನ್ ಪಗರೊಗು ಕೊರಿಯೆರೆ ಸುರುಮಾಲ್ತಳ್. ಒಂಜಿ ಮುಡಿ ರಾಗಿನ್ ಪಗರೊಗ್ ಕೊರಿಯಾಳ್ ರಡ್ಡ್ ಮುಡಿ ಅರಿನ್ ದೆತ್ತೊಂಡಾಳ್. ಆವರ್ಸೊ ಕೆಲಸೊಗು ಜನೊಲಾ ಮಾಂತ ಮಲ್ತ್‌ತ್ ಕಂಡೊಟ್ ರಾಗಿ ಬಿತ್ಯಾಳ. ಬುಕ್ಕೊಂಜಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಟ್ ಕಂಡೊ ಮಲ್ತಳ್. ಬೋರ್ಲೆನ್ ಮಾಂತ ದೆತೊಂತು ಕಂಡ ಅಡತ್ತ್‌ತ್ ಬೆನ್ನಿ ಮಾಲ್ತೊಂತು ಕಾಲ ಕರಿತ್ತೊಂಡಿತ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ ಪತ್ತ್ ವರ್ಸೊ ಪೋನಗ ಬುಡೆತಿಗ್ ಬೊಡಾಯಿ ಬಂಗಾರ್ ಪದ್ದೊಯಿ, ಮಾಂತ ಮಾಲ್ಪತ್ತ್ ಕುಸಿಟ್ ಇತ್ತೆರ್.

ಇಂಚನೇ ಇಪ್ಪುನಾಗ ಅವುಲೇ ನೆರೆಕರೆತ ಇಲ್ಲಲ್ ಒಂಜಿ ಮದಿಮ್ಮೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಡೆಗ್ ಅಕ್ಕನ್‌ಲಾ ಬರ್ಯೆರೆ ಪಂಡೆರ್, ಮೆಗ್ದಿನ್‌ಲಾ ಪಂಡೆರ್. ಅಕ್ಕ ಎಡ್ಡೆ

ಸೀರೆ ಬಂಗಾರ್ ಪಾಡೊಂದು ಮದಿಮ್ಮೆಗ್ ಪೋಯಳ್. ಮೆಗ್ದಿ ದುಂಬುತ ಲೆಕ್ಕೊನೇ ಕೋಲೊ ಕಟ್ಟೊಂತು ಮದಿಮೆಗ್ ಪೋಯಳ್. ಅಕ್ಕನ್ ತೂನಗ ಮೆಗ್ದಿಗ್ ನಂಜಿ ಸುರುವಾಂಡ್. ಅಕ್ಕ ಈತ್ ಎಡ್ಡೆ ಸೀರೆ ರವಕೆ ಎಂಚ ದೆತ್ತರ್. ಈ ಬಂಗಾರ್ ವೊಲ್ತು ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್‌ಂದ್ ಕೇಂಡಳ್. ಅಮ್ಮೆ ಕೊರ್‌ನ ಬದ್‌ಕ್‌ಟ್ ಎಡ್ಡೆ ಆತ್ ಈತ್ ಮಾಂತ ಮಲ್ತೇಂದ್. ಅಕ್ಕ ಪಂಡಳ್ ಮದ್ಮೆದಾನಿ ಅಮ್ಮೆರ್ ಎಂಕೊಂಜಿ ರಾಗಿ ಕೊರ್ತುತಿತ್ತೆರ್. ಅಯಿನೇ ಬಿತ್ತ್ ಪಾಡ್ದ್ ಒರ್ಸೊಡೊರ ದಿಂಜ ಮಲ್ತೊಂದು ಪೋಯೆ. ಒಂಜಿ ರಾಗಿಟೇ ಈರ್ ಮಾಂತ ಆಂಡ್. ನಿಕ್ಕ್ ಕೊರ್ನ ಬಾರ್ ಓಡೆ ಪೋಂಡೂಂದು ಅಕ್ಕ ಕೇಂಡಲ್. ಅಕ್ಕ್ ಯಾನ್ ಆಯಿನ್ ಅನಿಯೇ ಅಡಕ್ಯೇಂದ್ ಪಂಡಳ್ ಮೆಗ್ದಿ. ಅಮ್ಮೆ ಎಡ್ಡೆ ಆಲೇಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಕೊರ್ನಯಿನ್ ದಾಯೆ ಅಡಕ್ಕಿಯಾ? ನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಮಲ್ಲೆ ಆಯೆರೆ ಅತೂಂದು ಪಂಡಲ್ ಅಕ್ಕ. ಅಂಚ ಮೆಗ್ದಿ ಅಂಚನೆ ಇತ್ತಳ್. ಅಕ್ಕ ಮಲ್ಲೆ ಅವೋಂತೆ ಪೋಯಳ್.

ಪೊಸ ಪದೊಕುಲು :

ಪರ್ದಿ = ಅಕ್ಕ; ಮೆಗ್ದಿ = ತಂಗಿ; ಪಾಪದಕುಳು = ಬಡವರು; ಉಸಾರ್ = ಆರೋಗ್ಯ; ಕೈಕಂಜಿ = ಜಾನುವಾರು; ಬಳತ್ತ್‌ಂಡ್ = ಬೆಳೆಯಿತು; ಪೆರಪ್ಪತ = ನಂತರದ; ಪೊಣ್ಣು ದಪ್ಪುಡುತು = ಹೆಣ್ಣು ಇಳಿಸಿ ಕೊಡು; ಪಗರೊ = ಹಿಂದೆ ಕೊಡುವ ಶತಕದಲ್ಲಿ; ದೆಂಗ = ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವ ಬಿದಿರ ಸಲಿಕೆಯ ಅಟ್ಟಳಿಗೆ.

೧೧. ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಾಳ್

ಒಂಜಿ ಊರುಟು ಮಾಮಿಲಾ ಮರ್ಮಾಳ್‌ಲಗೆ. ಈ ಮಾಮಿಲಾ ಮರ್ಮಾಳ್‌ಲಾ ಇಪ್ಪುಣಗ ಇಲ್ಲ್‌ತ ಉಳಾಯಿ ಮರ್ಮಾಳ್ ಪೋಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಪಿದಾಯಿತ ಕೆಲಸೊನು ಮಾತ್ರೊ ಮಲ್ಪೊಡು. ಮಾಮಿ ಉಳಾಯಿಡ್ತ್ ಕೊರ್ನ ಗಂಜಿನ್ ಉನೊಡು. ಈ ಮರ್ಮಾಲೆಗ್ ಒರೊ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಪೊಯೆರೆಲಾ ಮಾಮಿ ಬುಡ್ಪುಜ್ಜಿ. ಇಂಚ ಉಪ್ಪುನಗ ಉಂಬಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಅಡ್ಯೆ ತಿನಿಯೆರೆ ಆಸೆ ಆತ್ ದಾಲಾ ಬಲ್ಲಿ. ಬಾರ್ ಎಡ್ಪುನಗ ಮೂಜಿ ಕೊಂಡೆ ಅರಿ ದೆತ್ತ್‌ತ್ ಪಾಳೆಟ್ ದೀತ್ ನೀರ್ ಕೂಟುತ್ ಬೊದಿಲ್ಯರೆ ದೀಡ್ಯಳ್. ಒರಿನ ಅರಿನ್ ಮಾಮಿಗ್ ಕೊರಿಯಲ್. ಆತಾನಗ ಈ ಅರಿ ಬೊದುಲುಂಡು. ಉಳಾಯಿ ಕಡೆಯರೆ ಪೋಯೆರೆ ಉಂಬಳೆಗೆ ಪೋಡಿ ಅವೊಂತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಅರಿನ್ ಕೊಂಡೊತು ಸೋಡುತ ಕರೆಟ್ಟಿತ್ತಿನ ಕಲ್ಲ್‌ಟ್ ಅರೆಯಳ್. ಕೈಕಂಜಿಲೆನ ಅರ್ಕ್ಕಂಜಿಗ್ ಪಾಡುನ ಉಪ್ಪು ದೆತ್ತೊಂತು ಪೋತು ಉಪ್ಪು ಪಾಡ್ಯಳ್. ರಡ್ಡ್ ತುಂಡು ಇರೆ ಕ್ಯೊಯ್ಯೊಂಡಳ್. ಸೂಟ್‌ಮಣ್ಣ್‌ಟ್ ಬಾಡಾಯಳ್. ಮೂಜಿ ಕೊಂಡೆ ಅರಿತ ಮೂಜಿ ಪುಂಡಿ ಮಲ್ತ್ಳ್. ಆಯಿನ್ ಇರೆಟ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಸೂಟುಮಣ್ಣ್‌ಟ್ ಬೆಯ್ಯರೆ ಪಾಡ್ಯಳ್. ಅವು ಒಂಜಿ ದೇವಸ್ಥಾನತ ಎದ್‌ರ್ ಅತಿತ್ತ್‌ಂಡ್, ಅಲ್ಲ್ ಇತ್ತಿನ ದೇವೆರ್ ಉಂಬಳ್ ದಾಯ್ತ ಮಲ್ಪುವಾಳ್‌ಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ತೂವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಉಂಬಳ್ ಆಯಿನ್ ಬೆಯ್ಯರೆ ಪಾಡ್‌ತ್ ಆಳೆನ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತೊಂತು ಇತ್ತಳ್. ಆತಾನಗ ಈ ಬ್ರಾಣೆ ಪೂಜೆ ಮಾಲ್ತ್‌ತ್ ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡ್‌ತ್ ಪೋಯೆರ್.

ಮರ್ಮಾಳ್ ಬತ್ತಳ್. ಈ ಪುಂಡಿನ್ ಒಕ್ಯಾಳ್. ಪುಂಡಿ ಬೈತ್ತ್‌ಂಡೊಂದು ತೂಯಳ್. ಪುಂಡಿ ಬೆಯಿತ್ತ್‌ತ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಾಮಿಗ್ ಗೊತ್ತಾಯರೇ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಮೂಜಿ ಪುಂಡಿನ್ ಮೂಜೇ ಬಾಯಿಗೆ ತಿಂದಳ್. ಈ ದೇವೆರ್ ಆಳ್ ತಿನ್ಪುನೆನ್ ಸೂತು ಮೂಂಕುಗು

ಬಿರೆಳ್ ದೀಡ್ಯೆರ್. ಮನತ್ತಾನಿ ಬ್ರಾಣೆ ಬತ್ತ್‌ತ್ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತ್‌ತ್ ತೂನಗ ದೇವೆರ್ ಮೂಂಕುಗು ಕೈ ಪತ್ತ್‌ತ್ ಕುಳ್ಳುತ್ತೆರ್. ಈ ಬ್ರಾಣೆ ಬತ್ತ್‌ತ್ ವಾವಾ ಮಂತ್ರೊ, ವಾವಾ ಮಂಗಳಾರತಿ ವಾವಾ ಪೂಜೆನ್ ಮಾಲ್ತ್‌ಂಟಲಾ ದೇವೆರ್ ಮೂಂಕುಡ್ತು ಕೈ ದೆಪ್ಪುಜೆರ್. ಆತಾನಗ ಬಟ್ರ್ ಡಂಗುರೊ ಸಾರಿಯೆರ್. ದೇವೆರನ ಕೈನ್ ಮೂಂಕುಡ್ತು ದೆಪ್ಪಾಯಿನಕುಲೆಗ್ ಒಂಜಡಿ ಭೂಮಿ ಕೊರ್‌ಪೇಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಇಡೀ ಊರುತಕುಲು ಬತ್ತ್‌ತ್ ವಾ ಸುಗಿಪು ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ ದೇವೆರ್ ಮೂಂಕುಡ್ತ್ ಕೈ ದೆಪ್ಪುಜೆರ್. ಆತಾನಗ ಈ ಮರ್ಮಲ್ ಬತ್ತ್‌ತ್ ಯಾನ್ ದೇವೆರೆ ಮೂಂಕುಡ್ತು ಕೈ ದೆಪ್ಪಾವೊಡಾಂದ್ ಪಂಡಳ್. ಏರ್‌ಲಾ ಆವು ದೆಪ್ಪಾಂಡ ಒಂಜಡಿ ಬೂಮಿ ಕೊರ್ಪೊಂದು ಪಂಡೆರ್. ಒಂಜಿ ಮಾಯಿಪುತ ಸೂಡಿ ಮಡಿತ್ ಕಟ್ಯಾಳ್. ದೇವೆರೆ ಎದ್‌ರ್ ಉಂತ್ಯಳ್, “ಮಾಮಿನ ಎಡತ್ತ್ ಇತ್ತ್‌ನ ಮರ್ಮಳ್ಂದ್ ಗೊತ್ತಿದ್ಯೊ ದೇವೆರೆ ಇರೆಗ್? ಮೂಜಿ ಕೊಂಡೆ ಅರಿ ಪಾಡ್ತ್‌ನಲಾ ಅಂದ್. ಮೂಜಿ ಪುಂಡಿ ಮಲ್ತ್‌ನವುಲಾ ಅಂದ್. ಮಾಮಿಗ್ ಗೊತ್ತಾಯರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಪೋಡ್ತಿತ್ ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ತಿಂದಿನವುಲಾ ಅಂದ್. ಮೂಂಕುಡ್ಡು ಕೈ ದೆಪ್ಪುವರೋ ದೇವೆರೇ? ಮಾಯಿಪುಸೂಡಿಟ್ ಕೊರೊಡೊಂದ್” ಕೇಂಡಳ್. ಆತ್ ಕೇನುನವೇ ತಡ ದೇವೆರ್ ಪಕ್ಕ ಮೂಂಕುಡ್ತು ಕೈ ದೆತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಆಳೆಗೆ ಒಂಜಡಿ ಬೂಮಿ ಬುಡ್ತು ಕೊರಿಯೆರ್‌ಗೆ.

ಪೊಸ ಪದೊಕುಲು :

ಎಡ್ಪುನಗ = ಕುಟ್ಟುವಾಗ; ಬೊದುಲುನೆ = ನೆನೆಯುವುದು; ಸೋಡು = ತೋಡು; ಅರ್ಕಂಜಿ = ಅಕ್ಕಚ್ಚು; ಸೂಟುಮಣ್ಣ್ = ಸುಡುಮಣ್ಣು; ದಾಯ್ತೆ = ದಾದ.

೧೨. ಬಂಗಾರ್ ಕೊರ್ನ ಅಪ್ಪೆ

ಒಂಜಿ ಊರುಟು ಒಂಜಿ ಅರಸುಗೆ. ಮದಿಮೆ ಆತ್ ಏಳ್ ವರ್ಸೊ ಆಂಡಲಾ, ಬುಡತಿ ಪೆದಿತ್ತಿಜ್ಜಾಳ್. ಅಕ್ಲೆಗೊಂಜಿ ಪೊಣ್ಣುನಾಯಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ನಾಯಿಗ್ ಏಪೊಲಾ ಉಂಡುತ್ ಅವ್ವೇ ಇರೆಟ್ ಗಂಜಿ ಪಾಡತ್ ಕೊರೊಂತ್ತಲ್. ಅಂಚನೇ ಆತ್ ಏಳೆಣ್ಮೊ ವರ್ಸೊಟು ಉಂಬಳ್ ಬಂಜಿನಾಲ್ ಆಯಳ್. ಅರಸುಗು ನೆರೆಕರೆತಕ್ಳೆಗ್ ಬಾರಿ ಕುಸಿ ಆಂಡ್. ಅರಸುನ ಬುಡೆತಿ ಬಂಜಿನಾಳ್ಂದ್ ಮಾಂತೆರ್‌ಲಾ ಬತ್ತ್‌ತ್ ಕುಸಿಟ್ ಪಾತೆರೊಂತಿತ್ತೆರ್. ಈ ನಾಯಿಲಾ ಪೊಟ್ಟೆತವಾಂಡ್. ಅರಸುನ ಬುಡತಿಗ್ ಏಳ್ ತಿಂಗೊಳುಟು ಬಯಕೆ ಮಾಂತ ಕರಿತ್ತೆರ್. ಆನಿ ಬಾರಿ ಗಮತ್ತ್, ಆನಿ ಅರಸುನ ಬುಡೆತಿ ಉಂಡುತ್ ನಾಯಿಗ್ ಕೊರಾಂತೆ ಇರೆನ್ ಗೊಬ್ಬರತ ಉಳಾಯಿ ದೀಡ್ಯಳ್. ಈ ನಾಯಿಗ್ ಆಸೆ ಆಂಡ್. ಉಂಬಳ್ ಗೊಬ್ಬರೊದಡಿಟ್ ಮಡೆ ಇರೆ ಕವುಂತು ದೀಡುನೆನ್ ನಾಯಿ ತೂವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಳ್ ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ನಾಯಿ ಪೋದು ಗೊಬ್ಬರ ಒಕ್ಕೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿನ್ ತೂಯಿನ ಅರಸು ಅಬ್ಬೆ 'ನಿನ್ನನ್ ಪಿಲಿ ತುಂಬಿಯರೆ ನಿಕ್ಕ್ ಕೊರಾಯೆ'ಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಆಯಿನ್ ದೆತ್ತೊಂದು ಪೋದು ಒಂಜಿ ಪೊಟ್ಟು ಗುವೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡ್ಯಳ್. ನಾಯಿಗ್ ಗುವೇಲ್ಡ್ ದಪ್ಯೆರೆ ಆಯಿಜಿ. ಅಂಚಾತ್ ಬಾಕಿತಕುಲು ಮಾಂತ ಉಂಡುತು ಅಡಕ್ಕನ ಇರೆಟ್ ಇತ್ತ್‌ನೈನ್ ಉಂದ್ ಆಸೆಟ್ ತಿಂದ್‌ಂಡ್. ಈ ನಾಯಿಗ್ ಏಪೊಲಾ ಉಂಬಳೆನ ಇರೆಟ್ ಉಣೆಯರೆ ಆಸೆ. ಆಂಟ ಉಂಬಳ್ ಏಪೊಲಾ ಆಯಿನ್ ಪೊಟ್ಟು ಗುವೆಲ್‌ಗೇ ಪಾಡೊಂತ್ತಿತ್ತಾಲ್. ಅಂಚನೇ ಉಂಬಳೆಗ್ ಪೆದಿಯರೆ ಬಂಜಿ ಬೇನೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆತಾನಗ ಊರುತ ಪೊಣ್ಣುಲು ಮಾಂತ ಸೇರಿಯೆರ್. ಅರಸುಲೆನ ಬುಡೆತಿಗ್ ಬಂಜಿ ಬೇನೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ, ಆತಾನಗ ಈ ಬೊಗ್ಗಿಗ್‌ಲಾ ಬಂಜಿ ಬೇನೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅರಸು ಬುಡೆತಿ ರಡ್ಡ್ ನಾಯಿತ ಕುಂಞಲೆನ್ ಪೆದಿಯಾಳ್. ಈ ನಾಯಿ ರಡ್ಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲೆನ್ ಪೆದ್‌ಂಡ್. ನಾಯಿತ ಕುಂಞಲೆನ್ ಅರಸು ಮಗಳ್

ಪೆದಿಯಳ್‌ಂದ್ ಪಂಡ ಪೊಕ್ಕಡೇಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್, ಆಯಿನ್ ಬೊಗ್ಗಿತ ಗಿಟ್ಟ ಜೆಪ್ಪಾವೋಂದು ಇತ್ತಲ್. ಅಂಚನೆ ಬೊಗ್ಗಿತ, ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲೆನ್ ಕೊಂಡತ್‌ತ್ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಜೆಪ್ಪಾವೊಂತು ಇತ್ತಾಳ್.

ಇಂಚನೇ ದಿನೊ ಪೊಂಡು. ರಾತ್ರಿ ಬೊಗ್ಗಿ ಬಣ್ಣಗ ಜೋಕುಲು ಪಾರ್ ಬತ್ತ್‌ತ್ ಬೊಗ್ಗಿನ ಗಿಟ್ಟ ಜೆತ್ತೊಂತು ಇತ್ತೊ. ಸುಮಾರ್ ಐನ್ ವರ್ಸೊ ಆನಗ ಈ ಬೊಗ್ಗಿ ಜೊಕುಲೆಟ ಪಂಡ್‌ಂಡ್ ನಮೊ ಮೂಳು ಉಂತುನ ಬೋಡ್ಚಿಮಗ ನಮೊ ನನ ಮುಲ್ತು ಪೋಯಿಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ್. ಅಂಚನೇ ಮನತಾನಿ ಬೊಲ್ಪುಗು ಈ ಜೋಕುಲೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಬೊಗ್ಗಿ ಪೋಂಡ್.

ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋತು ನಿಕುಲೆಗ್ ಬಡ್ತಿಯರೆ ತೀರ್ನ ಮರಕ್ಕ್ ಬಡ್‌ತ್ತ್‌ತ್ ನಿಕುಲು ಕುಳೋನಿ ಮಗಾಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ್. ಈ ಜೊಕುಲು ಬಡ್ತಿಯರೆ ತೀರ್ನ ಮರಕ್ಕ್ ಬಡ್‌ತ್ತಿಯೆರ್. ಈ ಬೊಗ್ಗಿ ಗಂಜಿ ದೆತೊಂದು ಬರಿಯೆರೇಂದ್ ಪೋಂಡು. ಜೋಕುಲು ಮರಟ್ ಬಡ್ತ್‌ತ್ ಕುಳ್ಳೊಂಡೊ. ಆತಾನಗ ಆ ಊರುತ ಅರಸು ರಡ್ಡ್ ಕಂಬ ಬೋಡೂಂದು ಕೆಲಸತಕುಳೆನ್ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಕಡಪ್ಪುಡ್ಯೆರ್. ಒರಿ ಬತ್ತ್‌ತ್, ಈ ಜೋಕುಲು ಕುಲ್ಲ್‌ನ ಮರನ್ ಕಡ್ಪ್ಯರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆ. ಆತಾನಗ ಈ ಜೋಕುಲು ಪಂಡೊ "ಕಡ್ಪಡ ಮಾರಾಯ ಕಡ್ಪಡಾ ಎಂಕುಲೆನ ಬೊಗ್ಯಪ್ಪೆ ಬತ್ತಾಳ್‌ಂಡ ನಿನ್ನನ್ ತುಚ್ಚಿತ್ ಕೆರ್‌ವಳ್"ಂದ್. ಅಂಚ ಮಿತ್ತ್ ತೂನಗ ರಡ್ಡ್ ಜೋಕುಲು ಇತ್ತೊ. ಅಯಿನ್ ಕೇನ್ನ ಬೇಲೆ ದಾಯೆ. "ದಾಯೆ ನಿಕುಲು ಮೂಲು ದಾಯೆ ಕುಳ್ಳುತ್ತರ್. ಒಳ್ತು ಬತ್ತ್‌ನಕುಲು ನಿಕುಲ್‌ಂದ್ ಕೇಂಡೊ". ಎಂಕುಲೆ ಅಪ್ಪೆ ಬೊಗ್ಗಿ. ಎಂಕಲೆನ್ ಮೂಳು ಕುಳ್ಪಾತ್ ಗಂಜಿ ಕೊಂಡರ್‍ಯರ ಪೋತಳ್‌ಂದ್ ಜೋಕುಲು ಪಂಡೊ. ಆತಾನಗ ಈ ಕೆಲಸೊತಾಯೆ ಅರಸುನ ಇಲ್ಲಾಡೆಗ್ ಬಲಿತ್ತೆ. "ಅರಸುಲೇ, ಅರಸುಲೇ, ಕಾಡ್‌ತ ಮರೊಟು ರಡ್ಡ್ ಜೋಕುಲು ಕುಳ್ಳುತುಲ್ಲೆರ್. ಅಕುಲೆನ ಅಪ್ಪೆ ಬೊಗ್ಗಿಗೆ. ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುಯ ಉಳ್ಳೆರ್"ಂದ್ ಪಂಡೆ. ಅಕುಲೆನ್ ಅರಮನೆಗೆ ಲೆತ್ತೊಂದು ಬಲೆಂದ್ ಅರಸುಲು ಪಂಡೆರ್. ಅಂಚನೇ ಕೆಲಸತಾಯೆ ಪೋತು ಈ ಜೋಕುಲೆಟ ಪಂಡೆ. ಆತಾನಗ ಜೋಕುಲು "ಎಂಕುಲೆನ್ ಅಪ್ಪೆ ಬರಾಂತೆ ಎಂಕುಲು ಬರಾಯೊಂದು ಪಂಡೊ. ಆತಾನಗ ಈ ಬೊಗ್ಗಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕೆಲಸತಾಯೆ ಈ ಬೊಗ್ಗಿಟ ಅರಸು ಬರಿಯೆರೆ ಪಣ್ಣಾಯಿನ್ ಪಂಡೆ. ಅಂಚ ಆಯನ ಬೆರಿಯೆ ಈ ಬೊಗ್ಗಿ ಈಜೋಕುಲೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋಂಡ್. ಅಲ್ಲ್ ಪೋತು ಬೊಗ್ಗಿ ಅರಸುಟ ದುಂಬುತ ಕತೆ ಮಾಂತ ಪಂಡ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾತ್ ಯಾನ್ ಲೆತ್ತೊಂತು ಬತ್ತೆಂದ್ ಬೊಗ್ಗಿ ಪಂಡ್‌ಂಡ್. ಅಪಗ ಅರಸು ಈ ನನ ಓಡೆಗ್‌ಲಾ ಪೋವಡ ಮೂಲೆ ಇಪ್ಪುಲಾ ನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಒಣಸ್ ಕೊರುವೆ ಜೋಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ಕೊರ್‌ಪ್ಪೆ, ಮೂಲೆ ಇಪ್ಪುಲಾಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಜೋಕುಲು ತೀರ್‌ನ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂತು ಅಪ್ಪೆಗ್ ದುಂಬು ಗಂಜಿ ಕೊರ್‌ತು, ಬುಕ್ಕ ಅಕುಲು ರಡ್ಡ್ ಜನೊ ಉಂಡೊಂತು ಇತ್ತೆರ್. ನಾಯಿಗ್ ಜೇತೆ ದಾಲಾ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪೆರೆ ಆಪೆದಿಜಿ. ಬಾರ್‌ನ್ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಪದ್‌ರ್‌ತ್ ಪಾಡ್‌ಂಡ ಕೋರಿಯೋ, ಕಕ್ಕೆನೋ ಬರಾಂತ್ ಲೆಕ್ಕ

ದೇರೊಂತು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಚನೇ ಕಂಡೊಗು ಕೈಕಂಜಿ ಬತ್ತ್ಂಡ ದೇರೊಂದು ಇತ್ತ್ಂಡ್.

ಈ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಸುಮಾರು ಪತ್ತ್ ಪದ್ನೆನ್ಮೊ ವರ್ಸೊ ಪ್ರಾಯೊ ಆಂಡ್. ಆತಾನಗ ಇಂಚನೇ ಸುದ್ದಿ ಊರು ಮಾಂತ ಆಂಡ್. ಅರಸುಲು ರಡ್ಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲೆನ್ ಸಾಂಕೋಂತು ಉಳ್ಳೆರ್‌ಗೆಂದ್, ಅಂಚ ಒರಿ ಪಂಡೆ. ಎಂಕ್ ಮದಿಮ್ಮೆ ಅವೊಡು ಅಂಚಾತ್ ಪೊಣ್ಣು ಪಾತೆರ್ಯೆರ ಅರಸುನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋವೊಡುಂದು ಪಂಡೆ. ಅಂಚನೇ ಅರಸು ಇಲ್ಲಡೆಗೆ ಪೋಯೆ. ಆತಾನಗ ಅರಸು ಪೊಣ್ಣು ಕೊರುಳಿಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಮಲ್ಲಾಳೆಗ್ ಪೊಣ್ಣು ನಿಗಂಟ್ ಆಂಡ್. ಎಲ್ಯಾಳೆಗ್ ಬುಕ್ಕೊಂಜಿ ಕಡೆತಕುಲು ಪೊಣ್ಣು ನಿಗಂಟ್‌ಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಆಳೆಗ್‌ಲಾ ನಿಗಾಂಟ್ ಆಂಡ್. ಮದಿಮೆತ ದಿನೊ ನಿಗಾಂಟ್ ಆಂಡ್. ಮದಿಮೆಲಾ ಕರಿತ್ತೆರ್. ಪೋಣ್ಣು ದಪ್ಪುಡುತ್ತ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಆತನಗ ಈ ಬೊಗ್ಗಿ ಅರಸುಲೆಟ ಪಂಡ್ಂಡ್ ದಿಕ್ಕ್‌ದೆಸೆ ಇದ್ಯಾಯಿನ ಎಂಕುಲೆನ್ ಪೊರ್ಲುಟೆ ಸಾಂಕ್ಯರ್. ನಾನ ಯಾನ್ ಎನ್ನ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲೆನಾಡೆಗ್ ಪೋಪೆ. ಈಡೆಗ್‌ಲಾ ಬರಪ್ಪೆಂದ್ ಪಂಡಂಡ್. ಅರಸು ಅವೂಂದು ಒತ್ತೊಂಡೇರ್. ಅಂಚನೇ ಬೊಗ್ಗಿ ಮಲ್ಲ ಮಗಳೆನಳ್ಳ್ ಉಂತ್ಯರೆ ಪೋಂಡು. ಉಂಬಾಳ್, ಅಪ್ಪೆನ್ ಮೀಪಾವುನಾ, ಗಂಜಿಕೊರಪ್ಪುನ, ಜೆಪ್ಯರೆ ಕುಂಟುವಾಂತ ಕೊರ್ತ್ತು ಅಪ್ಪೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಸಾಂಕೋಂತ್ತಿತ್ತಾಳ್. ಎಲ್ಯ ಮಗಳೆನಾಡೆಗ್ ರಡ್ಡ್‌ದಿನೊಕ್ಕೊರೊ ಮೂಜಿದಿನಕ್ಕೊರೊ ಬೊಗ್ಗಿ ಮಗಳೆನ್ ತೂಯೆರೆ ಪೋವೊಂತು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆಳ್ ಈ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಸರಿಯಾತ್ ಗಂಜಿಲಾ ಪಾಡಾಂತೆ, ಸಸಾರೊ ಮಾಲ್ತೊಂತ್ತಿತ್ತಾಳ್. ಅಂಚನೆ ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಈ ಎಲ್ಯಳ್ "ಆ ಬೊಗ್ಗಿ ರಡ್ಡ್‌ದಿನೊಕ್ಕೊರೊ ಬತ್ತೊಂತು ಇಪ್ಪುಂಡು. ಆಯಿನ ಪಿಲಿ ತುಂಬ್ಯರೆ ಇನಿಲಾ ಬರಾಂತೆ ಇಪ್ಪಾಂದ್ ಪಂಡ್ಂತ್ ಬೆಚ್ಚ ನೀರ್ ಕಾಯೆರೆ ದೀಡ್ಯಳ್. ಈ ನಾಯಿ ಸೀದಾ ಪೋತು ಏಪೋಲತ ಲೆಕ್ಕೊ ಜಾಲ್‌ಟ್ ಉಂತ್‌ಂಡ್. ಈ ಎಲ್ಯ ಮಗಳ್ ಉಳಾಯಿ ಪೋಯಳ್, ಕೊದಿಪ್ಪುನ ನೀರ್‌ನ್ ದೆತ್ತೊಂದ್ ಬತ್ತ್‌ತ್ ಈ ಬೊಗ್ಗಿತ ಮಿತ್ತ್ ಸೇತಳ್. ಈ ನಾಯಿತ ಒಂಜಿ ಪುಡೆ ಬೆಯಿತ್‌ಂಡ್, ಜೀವತೊ ಮರ್ಕೊಗು ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡೊಂತು ಬಲಿತ್ತ್ಂಡ್. ಮಲ್ಲ ಮಗಳೆನಾಡೆಗ್. ಪೋತ್ ಬೂರ್‌ಂಡ್. ಎಲ್ಯ ಮಗಳ್ ನೀರ್ ಸೇತ್‌ನೆನ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಬುಲ್ತ್ಂಡ್. ಮಲ್ಲ ಮಗಳ್ ಬೇಜಾರೊ ತಡೆಯಾಂತೆ ಬುಲ್ತಳ್. ಅಂಚನೇ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಎಣ್ಣೆ, ಮರ್ದ್ ಮಾಂತ ಪೊಜೊಂತು ಇತ್ತಳ್. ಅಪ್ಪೆಗ್ ದಿನೊ ಆರೈಕೆ ಮಾಲ್ತೊಂತು ಅಪ್ಪೆನ ಗಿಟ್ಟನೇ ರಾತ್ರಿ ಪಗೆಲ್ ಇತ್ತಳ್. ಆಂಡ ಬೊಗ್ಗಿಗ್ ಜೋರಾಂಡ್, ಜೋರಾಂಡ್ ದಿನೊ ದಿನೊ ಜಾಸ್ತಿ ಅವೊಂತೇ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ನಾನ ಬದುಕ್ಕುಜ್ಜಿಂದ್ ಪಣ್ಬುನಾಡೆಗೆ ಮುಟ್ಟ ಆಂಡ್. ಬೊಗ್ಗಿ ಸೈಪುನ ದುಂಬುನಾನಿ ಪಂಡ್ಂಡ್, ಏನ್ ಸೈನೇಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ಒಂಜಿ ಪೆಟ್ಯೆ ಮಲ್ತ್‌ತ್ ಆಯಿಟ್ ಎನ್ನನ್ ಪಾಡ್‌ತ್ತ್ ಕಾಡ್‌ತ ಉಳಾಯಿ ದೀಡ್ಲಾ. ನಲ್ಪೆನಾನಿ ಈ ಬತ್ತ್‌ತ್ ಈ ಪೆಟ್ಯತ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತ್‌ತ್ ತುಲಾಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಬೊಗ್ಗಿ ಸೈಂಡ್. ಮಲ್ಲ ಮಗಳ್ ಬೂಲ್ತಳ್. ಅಪ್ಪೆ ಪಣ್ಣಲೆಕ್ಕೊನೇ ಲಾಯಿಕ್‌ತ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಲ್ತಲ್. ಆಯಿಟ್ ಈ

ನಾಯಿನ್ ಜೆಪ್ಪಾಯಳ್ ಆಯಿಕ್ ಬೊಲ್ದು ಕುಂಟು ಪೊದೆತ್ತ್ ಮುಚ್ಚೊಳ ಪಾಡ್‌ತ್ ತುಂಬೊಂತು ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋಯಳ್. ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋತು ಮಲ್ಲ ಮರತ ಅಡಿಟ್ ದೀಡ್‌ತ್ ಬತ್ತಳ್. ಅಂಚನೆ ಅಪ್ಪೆನ ಸುದ್ದೊ ಮಾಂತ ಕರಿತ್ತಳ್, ವಣಸ್ ಕೊರಿಯಲ್.

ಈ ನಲ್ಪತ್ತರಡ್ಡನೇ ದಿನೋತಾನಿ ಅಪ್ಪೆ ಪಣ್ಣಲೆಕ್ಕೊನೆ ಪೆಟ್ಟೆತಾಡೆಗ್ ಪೋಯಳ್. ಪೋತು ಈ ಪೆಟ್ಟಿಗೆತ ಮುಚ್ಚಳ ದೆತ್ತಳ್. ಅಪಗ ಆಯಿಟ್ ದಿಂಜ ಬಂಗಾರ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಂಗ್ಾರ್‌ನ್ ಇಲ್ಲಾಡೆಗ್ ದೆತ್ತೊಂದು ಬತ್ತಳ್. ಉಂಬಳೆಗ್ ಬಾರಿ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಆಂಡ್. ಒಂಜಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಗ್ ಮದಿಮ್ಮೆಗ್ ಪಂಡೆರ್. ಉಂಬಳ ಗಮ್ಮತ್ ಬಂಗಾರ ದಿಡೊಂತು ಮದಿಮೆಗ್ ಪೋಯಳ್. ಆಡೆಗ್ ಆಳೆನ ಮೆಗ್ದಿಲಾ ಬತ್ತ್‌ತ್ ಇತ್ತಳ್. ಅಕ್ಕನ್ ತೂತು, “ಅಂದೆಯೆ ಅಕ್ಕಾ ಈರೆಗ್ ಈ ಬಂಗಾರ ಕೈಟ್ ಮೈಟ್ ಮಾಂತ ಉಂಡು ಉಂದು ಒಲ್ತು”ಂದು ಕೇಂಡಳ್. ಅಕ್ಕ ಐಕ್ ಕತೆ ಮಾಂತ ಪಂಡಳ್. ಎಂಕ್‌ಲಾ ಪೋವೊಡೂಂದು ಪಂಡ್‌ತ್ ಮನತಾನಿ ಮೆಗಿದ್ದಿ ಅವುವೇ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋಯಳ್. ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ನಾಡ್‌ತ್ ಪತ್ಯಳ್, ಪೆಟ್ಟಿಗೆತ ಮುಚ್ಚಿಗೆ ದೆತ್ತಾಳ್. ಆಳೆನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್‌ಲಾ ಬಂಗಾರ್ ತೋಜಿಂಡ್. ಪೆಟ್ಯಡ್ದ್ ಬಂಗಾರ್ ದೆಪ್ಯೆರೆ ಬಗ್ಯಾಳ್. ಆತಾನಗ ಪೆಟ್ಯೆತ ಬಾಕಿಲ್ ಆಲೆನ ನಾಳಿಗೆ ಬೂರುತು ಸೈತೆ ಪೋಯಳ್. ಸಂಗಟಿ ಸೈತೆ ಪೊಯಳ್, ಅಕ್ಕ ಎಡ್ಡೆಟ್ ಕರಿಯೊಂದು ಉಳ್ಳಾಲ್‌ಗೆ.

ಪೊಸ ಪದೊಕುಲು :

ಪದ್‌ರ್‌ತ್ = ಹರಡಿ; ನಿಗಂಟ್ = ನಿರ್ಣಯ; ದೇರೊಂದು = ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ; ಪೊಣ್ಣುದಪ್ಪುಡ್ತ್ = ಹೆಣ್ಣೊಪ್ಪಿಸಿ; ದಿಕ್ಕ್–ದೆಸೆ = ದಿಕ್ಕು–ದೆಸೆ; ಸೇತಳ್ = ಎರಚಿದಳು; ಮರ್ಕೊ = ಸಂಕಟ.

೧೩. ಪಿಲಿಕೆರಿ ಕುಮಾರೆರ್ – ಚಿಕ್ಕೆಲಿ ಸಿರಿಕ್ಕುಲು

ಒಂಜಾನೊಂಜಿ ದಿನೊಟು ನಾರಾಯಣದೇವೆರ್ ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ ಲಚ್ಚಿಮಿಟ, "ಎಂಕ್ ಊರು ತೂವೊಡು, ದೇಸೊ ತಿರ್ಗೊಡೂ"ಂದು. ಆತಾನಗ ಲಚ್ಚಿಮಿ, ಯಾನ್‌ಲಾ ಬರ್ಪೆಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಆಪಗ ದೇವೆರ್, "ಆಣ್ ಅಂಜೋವು ಪೋಪುನ ಸಾದಿಟೆ, ಪೊಣ್ಣು ಪೊನ್‌ಜೊವು ಬರಿಯರೆ ಆವಾಂದ್"ಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಪೊಂಜೊವುಗು ತೂಯಿನೆನ್ ತೂಯಿಲೆಕ್ಕೊ ಕೇಣ್ಣಿನ್ ಕೇಣ್‌ಲೆಕ್ಕೊ ಪನೊಡು, ಅಂಚಾತ್ ಈ ಬರ್ಪುನ ಬೋಡ್ಚಿಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಂಚ ಪಂಡ್‌ತ್ ದೇವೆರ್ ರತೊಟು ಕುಳ್ಯೆರ್. ಅಂಚ ರತೋ ದುಂಬು ಪೋಂಡು. ಆಂಡ ಬುಡೆತಿ ಬುಡ್ಜೆರ್. ಆರ್‌ಲಾ ಬೇತೆ ರತೊಟ್ಟು ಒಟ್ಟುಗೆ ಪಿದಾಡ್ಯೆರ್. ಅಂಚನೇ ಬುಡೆತಿನ ರತೋ ಪಿರಾವುಡ್ತು ಪೋಂಡು. ಪೋತು ಪೋತು ಮಾ ಮಲ್ಲಡ್ಕಗ್ ಎತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಾಮಲ್ಲಡ್ಕಗ್ ಎತ್ತ್‌ನಗ ಪಿಲಿಲಾ ಬೋರಿಲಾ ಮೇಪೊಗೆ, ಆತಾನಗ ಬುಡೆತಿ ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ ಪಿಲಿಲಾ ಬೋರಿಲಾ ಮಾ ಮಾಲ್ಲಡ್ಕಟ್ ಮೇಪೊನೆ? ಐಕೇ ನಿನನ್ ಬರೋಡ್ಚಿಂದ್ ಪಣ್ಣ. ತೂಯಿನೆನ್ ತೂಯಿಲೆಕ್ಕೊ ಪಂಡತ್ತೊ. ನಾನ ಐಕ್ಕೊಂಜಿ ವರೊ ಕೊರ್ದು ಈ ಪುಣ್ಯ ಕಟ್ಟೊನ್ಲಾಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ದೇವೆರ್ ರತೋಡ್‌ತ್ ಜತ್ತೆರ್.

ದೇವೆರ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಪೋತು ರಡ್ಡ್ ವರೊ ಕೊರಿಯೆರ್. ನಿಕುಲು ಪಿಲಿಲ ಬೋರಿಲಾ ಪೋತು ರಡ್ಡ್ ಕುಮಾರೆರ್ ಅಲೇಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಂಚನೇ ಪಿಲಿಲಾ ಬೋರಿಲಾ ಪೋತು ಕುಮಾರೆರ್ ಆಯೊ. ಪಲಯಗ್ ತುತ್ಯರೆ ಬೊಳ್ದು ಕೋಲ್ ಕಂಬಿತ ಜೋತ್ರೊ, ಮೆಗ್ಯಗ್ ಕೆಂಪು ಕೋಲ್ ಕಂಬಿತ ಜೊತ್ರೊ ಕೊರಿಯೆರ್. ಒಂಜೊಂಜಿ ಮುದ್ರೆತುಂಗಿಲೊ ಕೊರಿಯೆರ್. ಪಲಯಗ್ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಬಿರು-ಪಗರಿ ಮೆಗ್ಯಾಗ್ ಬೊಳ್ಳಿತ ಬಿರು ಪಗರಿ ಕೊರಿಯೆರ್. ಪಾಡ್ಯೆರೆ ದುತ್ತೈತ ಕೊರ್ಯೆರ್, ಪತ್ಯರ ಬಿರು-ಪಗರಿ ಕೊರಿಯೆರ್. ಎಂಕುಲೆಗ್ ಉಣಿಯರ ಉಣ್ಪು ಓಳುಂಡು, ಬೆನಿಯರೆ ಬೇಲೆ ಓಲುಂಡು, ಕುಳ್ಯರೆ ಇಲ್ಲ್ ಓಳುಂಡೂಂದು ಕುಮಾರೆರ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಬೈಲದಪ್ಪ ಮಾಮಲ್ಲ

ಅರಸುಲು ಉಳ್ಳೆರ್, ಆರ್ ಬೆನಿಯರೆ ಬೇಲೆ, ಕುಳ್ಯರೆ ಇಲ್ಲ್, ಉಣ್ಯರೆ ಉಣ್ಪು ಕೊರುವೆರ್ ಪೋಲೇಂದ್ ಪಂಡೆರ್ ದೇವೆರ್. ಆತ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ರತೊ ಬಡ್ತ್ಯೆರ್. ದುಂಬು ದೇವೆರೆ ರತೊ, ಪಿರಾವು ಬುಡೆತಿನ ರತೊ ಪೋಂಡು. ಆಯಿಡ್ತ್ ಒಂತೆ ದುಂಬು ಎತ್ತ್ನಾಗ ರಡ್ಡ್ ಚಿಕ್ಕೆಲಿಕುಲು ಚಿಪ್ಪಿಟ್ ಸೀಗೆತ ನೀರ್ ದೀತ್, ಸೀಗೆತ ನೀರ್‌ಗೊರ ಕಿರೆತ ನೀರ್‌ಗೊರ ಲಾಯಿತೊಂತು ಮೀಯೊಂತು ಇತ್ತೊಗೆ. ಆತಾನಗ 'ಅಯ್ಯೊ ದೇವೆರೆ ಚಿಕ್ಕೆಲಿಕ್ಕುಲು ಸೀಗೆತ ನೀರ್ ದೀಡೊಂದು, ಚಿಪ್ಪಿತನೀರ್‌ಗೊರೊ, ಕಿರೆತ ನೀರ್‌ಗೊರೆ ಲಾಯಿಪುವತ್ತೊ'ಂದು ಲಚ್ಚಿಮಿ ಪಂಡಲ್'. ಆಯಿಕ್ಕೆ ನಿನಡ ಬರಡಾಂದ್ ಪಣ್ಣಿ, ಪಣ್ಣವು ಕೇಣಾಂತೆ ಬತ್ತ. ದುಂಬು ಪೋಲಾ ಐಕೊಂಜಿ ವರ ಕೊರ್ಲ, ಈ ಒಂಜಿ ಪುಣ್ಯೊ ಕಟ್ಟೊನ್‌ಲಾ'ಂದ್ ದೇವೆರ್ ಪಂಡೆರ್. ರತೊಡ್ತ್ ದತ್ತ್‌ದ್ ಪೋತು ಐಕ್‌ಲಾ ರಡ್ಡ್ ವರ ಕೊರಿಯೆರ್, 'ರಡ್ಡ್ ಚಿಕ್ಕೆಲಿ ಪೋತು ನಿಕ್ಕುಲು ರಡ್ಡ್ ಸಿರಿಕ್ಕುಲಾಲೇ'ಂದ್ ವರ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಕ್ಕಗ್ ಬೊಲ್ದು ಪಟ್ಟೆ ಸೀರೆ ತುತ್ಯರೆ ಕೊರಿಯೆರ್, ತಂಗಡಿಗ್ ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟೆ ಸೀರೆ ತುತ್ಯರೆ ಕೊರಿಯರ್. ಪರ್ದಿಗ್ ಜಾಕು, ಮೆಗ್ದಿಗ್ ಪದ್ಮಂದು ಪುದರ್ ದೀಡ್ಯೆರ್. ಮೈಕ್ ಕುಂಟು ಕೊರಿಯೆರ್, ನಾನ ಬಂಜಿಗ್ ಉನ್ಪು ಓಲುಂಡು ಎಂಕುಲೆಗ್? ಬೆನಿಯರೆ ಬೇಲೆ ಓಲುಂಡು? ಕುಳ್ಯರೆ ಇಲ್ಲ್ ಓಲುಂಡುಂದು ಈ ಅಕ್ಕ ಮೆಗ್ದಿ ಕೇಂಡೆರ್. ಬೈಲ ದಪ್ಪ ಪೋಲೆ ಬಾಲೆಲೆ ಮಾಮಲ್ಲ ಅರಸುಲು ಉಳ್ಳೆರ್ ಆರ್ ನಿಕುಲೆಗ್ ಕೆಲಸೊ ಕೊರುವೆರ್‌ಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ರತೊ ಬಡ್ತಿಯೆರ್. ಆತ್ ಕೇಂಡ್‌ತ್ ಈ ಪೊಣ್ಣುಲು ಸೀದಾ ಪೋಯೆರ್.

ಪೋತು ಪೋತು ಬಲ್ಲಾಳೆ ಬೈಲ್‌ಗ್ ಜತ್ತೆರ್. ಬಲ್ಲಾಳ್ ಮೂಡಾಯಿ ಮುಕಸಾಲೆಟ್ ಕುಳ್ಳುತ್ ಬೈಲ್ ತೂನಗ ಈ ಪೊಣ್ಣುಲು ಬರ್ಪುನ ತೋಜುಂಡು. ಆರ್‌ನ ಬುಡೆತಿ ಅಬ್ಬೆನ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್ "ಈ ಓಳುಳ್ಳಯಾ ಮೂಳೆ ಒರೊ ಬಲ್ಲಾ"ಂದ್, ಅಬ್ಬೆ ಉಳಯಿಡ್‌ತ್ ಬತ್ತೆರ್. "ದಾಯೆ ಲೆತ್ತರ್"ಂದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಉಂದಾಯ ರಡ್ಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲು ಬಾಕಿತಿಮಾರ್ ಕಂಡೊಟ್ ಬರ್ಪುನ ತೂಲಯ, ಈಡೆಗ್ ಬರೊಂತುಲ್ಲೆರ್‌ಂದ್ ತೋಜುವೆರ್." ಈ ರಡ್ಡ್ ಪೊಣ್ಣುಜೋಕುಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಾಡ್‌ತ ಅಡಿಟ್ ಉಂತ್ಯೆರ್. ಬಲ್ಲಾಳರೆ ಬುಡಿತಿ "ಉಂತ್ಯರೆ, ಉಳಾಯಿ ಬಲೇಂದ್" ಲೆತ್ತೆರ್. ಅಂಚನೇ ಉಳಾಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಯೆರ್. "ಬಾಜೆಲ್ ದಾಲಾ ಪರಿಯೆರೆ ಬೋಡೋ"ಂದು ಕೇಂಡೆರ್. ಅಲೆತ್ತ ನೀರ್ ಪರಿಯರೆ ಕೊರಿಯೆರ್. ರಡ್ಡ್ ಜನೊಲಾ ಪರಿಯೆರ್. "ನಿಕುಲು ಒಲ್ತ್ ಬತ್ತಿನ, ಓಡೆಗ್ ಪೋಪುನ, ಅಮ್ಮೆ ಅಪ್ಪೆ ಏರ್"ಂದ್ ಮಾಂತ ಕೇಂಡೆರ್. ಲಚ್ಚಿಮಿ ನಾರಾಯೆಣೆರ್ ಎಂಕುಲೆನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ, ಎಂಕುಲೆನ್ ಉದುಬವೊ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಈಡೆಗ್ ಬರಿಯೆರೆ ಪಂಡೆರ್"ಂದ್ ಪಂಡೊ. ಬಲ್ಲಾಳರೆಗ್‌ಲಾ, ಬುಡೆತಿಗ್‌ಲಾ ಬಾರಿ ಕುಸಿ ಆಂಡ್. ಅಕುಲು ಕೇಂಡಿನ ಲೆಕ್ಕನೇ ಮೂಲು ಉಂತುಲೇಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಂಚನೆ ಜೋಕುಲೆನ್ ತೂಪುಲೆಕ್ಕೊನೆ ತೂವೊಂತು ಇತ್ತೆರ್.

ಕುಮಾರೆರ್ ರಡ್ಡ್ ಜನೊ ಬಲ್ಲಾಳರೆನ ಒಕ್ಕೇಲಾಯಿನ ಬಡ ಅಜ್ಜಿನ ಇಲ್ಲಾಡೆಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಈ ಅಜ್ಜಿ ಬಲ್ಲಾಳ್ರೇನ ಚಾಕ್ರಿ ಮಲ್ತೊಂತು ಇತ್ತಲ್. ಕುಮಾರೆರ್ ಜಾಲ್‌ಟ್

ಉಂತುತು "ಅಜ್ಜೀ.... ಅಜ್ಜೀ"ಂದ್ ಲೆತ್ತೆರ್. ಅಜ್ಜಿ, 'ಏರ್ ಮಗಾ ಲೆಪ್ಪುನಾ'ಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತೆರ್. "ಎಂಕುಲು ಅಜ್ಜಿ, ಎಂಕುಲು ದಿಕ್ಕ್‌ದೆಸೆ ಇಜ್ಯಾಂತಿನಕುಲು ಕುಳ್ಯೆರೆ ಜಾಗೆನ್ ಕೊರುವರೊ"ಂದು ಕೇಂಡೆರ್. "ಅಯ್ಯೊ ಮಗಾ ನಿಕುಲು ಅರಸು ಕುಮಾರೆರೆ ಲೆಕ್ಕೊ ಉಳ್ಳರ್. ಎನ್ನ ಗುಡಿಚ್ಚಿಲ್‌ಟ್ ಎಂಚ ಕುಳ್ಳುವರ್"ಂದ್ ಕೇಂಡೆರ್. "ಈರ್ ಕುಲ್ಲುನಲ್ಲ್ ಎಂಕುಲೊ ಕುಲ್ಲುವೊ"ಂದು ಪಂಡೆರ್. 'ಆವಪ್ಪ'ಂದ್ ಅಜ್ಜಿ ಪಂಡೆರ್. "ಎಂಕಲೊ ಉಣ್ಣಂತೆ ರಡ್ಡ್ ದಿನೊ ಆಂಡ್ ಎಂಕುಲೆಗ್ ಗಂಜಿಲಾ ಕೊರೊಡೂ"ಂದು ಪಂಡೆರ್. "ಅಯ್ಯೊ ಮಗಾ ಯಾನ್ ಅರಸು ಇಲಾಲ್ಲ್ ಮುಂದಿಲ್ ಅಡಿತ್‌ತ್, ದಾನೆಯಾಂಟಲಾ ಅಂಗಾತ್ತ್‌ನೆ ಕೊರ್‌ನೆನ್ ಪರೋಣ್‌ದ್ ಉಲ್ಲೆ. ಒಂಜಿ ಪುಂಡಿ 'ನಿಂಗಾಳ್ (ಕಡ್ಯೇರಿ) ಮಿನಿ ಕೋರ್‌ಂಡ ಆಯಿನ್ ದಿಕ್ಕಲೆಟ್ ದೀದ್ ಪರೋಣ್‌ವೆ'ಂದ್ ಪಂಡಳ್ ಅಜ್ಜಿ. "ಅಜ್ಜಿ, ಅಪಗ ಒಂಜಿ ಮುದ್ರೆತ ಉಂಗರೊ ಕೊರ್ಪ ಐನ್ ಆಂಗಡಿಗ್ ಕೊರ್‌ತ್ ಅರಿ ಕೊಂಡತ್ ಎಂಕುಲೆಗ್ ಗಂಜಿ ಮಾಲ್ತ್ ಕೊರ್‌ಲೇ"ಂದ್ ಪಂಡೆರ್ ಜೋಕುಲು. ಅಜ್ಜಿ ಇಲ್ಲ ಬೆತ್ತಡಿ ಪೋತು ಅಂಗಡಿ ಪೋಯಿಲೆಕ್ಕೆ ಮಾಲ್ತತ್ ಪೆರಪ್ಪ ಉಳಾಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಇತ್ತಿನ ಅರಿಟೇ ಗಂಜಿ ದೀಡ್ಯೆರ್. "ಮಿಯೊಂದು ಬಲೆ ಮಗಾ"ಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಬೆಚ್ಚ ನೀರ್ ಮಾಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್ ಅಜ್ಜಿ. ಮೀಯೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಗಂಜಿ ಬಳಸ್‌ತ್ ಕೊರಿಯೆರ್ ಅಜ್ಜಿ. ರಡ್ಡ್ ಜನೊಲಾ ವಣಸ್ ಮಲ್ತೆರ್. ರಡ್ಡ್ ಜನೊಕ್ಲಾ ಜೆಪ್ಪಿಯೆರೆ ಪಜೆ ಪಾಡ್ಯೆರ್.

ಅಂದೊ ಅಜ್ಜಿ ಊರುತ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ವಿಸೇಸೊ ದಾನೆಯಾಂಡಲಾ ಉಂಡೋಂದ್ ಕುಮಾರೆರ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಅಜ್ಜಿ, 'ಬಲ್ಲಾಳೆರ್ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಕಿರೆ ದೆಪ್ಪಾತೆರ್, ಮಾಮಲ್ಲ ಕಿರೇಂದ್ ಪಂಡತ್ ಆಯಿನ ಪುದರ್. ಐನ ಸಿಟ್ಟೆಟ್ 'ರಾಮರಕ್ಕಸ' ಪಿಲಿಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಪಿಲಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಜೆತ್ತೋಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಪಿಲಿನ್ ಏರ್ ಕೆರಿಯೆರೋ, ಅಕುಲೆಗ್ ಜಾಕುನ್‌ಲಾ ಪದ್ಮುನ್‌ಲಾ ಯಾನ್ ಕೊರುವೆ ಒಂಜಡಿ ಭೂಮಿನ್‌ಲಾ ಕೊರುವೇಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಅರಸುಲು ಇಡೀ ದೇಸೊಟೇ ಡಂಗುರ ಸಾರ್‌ತೇರ್‌ಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ನಂಕ್ ದಾನೊಡು ಅಜ್ಜಿ ಮಲ್ಲಕ್‌ಲೆನ ಸುದ್ದಿಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಅಕುಲು ಮನಿಪಾಂತೆ ಜೆತ್ತೆರ್. ಅಜ್ಜಿಗ್ ಎಡ್ಡೆ ನಿದ್ರೆತ ಪೊರ್ತಾನಾಗ ಮುಕುಲು ರಡ್ಡ್ ಜನೋಲಾ ಲಕ್ಯೆರ್. ಪಿಲಿನ್ ಕೆರ್ಯೆರಾಂದ್ ರಾತ್ರಿನೇ ಪೋಯೆರ್. ಪೋತಾನಗ ಕಿರೆತ ಮಿತ್ತ್ ಪಿಲಿ ಜೆತ್ತೋಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಅಪಗ ಯಾನ್ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಪಗರಿ ಬುಡ್ಪೆಂದ್ ಪಲೆ ಪಂಡೆ. ಈ ಕೆನ್ನಿಗ್ ಪಗರಿ ಬುಡ್ಲಾಂದ್ ಮೆಗ್ಯಡ ಪಂಡೆ. ರಡ್ಡ್ ಜನೋಲಾ ಒಯ್ತು ಪಗರಿ ಬುಡಿಯೆರ್. ಕಣ್ಣ್‌ಗ್‌ಂದ್ ಪಲೆ ಬುಡ್ನವು ಕೆನ್ನಿಗ್ ತಾಗ್‌ಂಡ್. ಕೆನ್ನಿಗ್‌ಂದ್ ಮೆಗ್ಯ ಬುಡ್ನಾವು ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತಾಗ್‌ಂಡ್. ಪಿಲಿ ಮಗ್‌ರ್‌ಂಡ್. ಪೋಯೆರ್ ಪಿಲಿತ ಕೊಡಿಮೀಸೆ ಕೊಯ್ಯೆರ್, ಕೊಡಿ ಕೆಬಿ ಕೊಯ್ಯೆರ್, ಕೊಡಿ ಉಗುರು ಕೊಯ್ಯೆರ್, ಐನ್ ಅಕುಲೆನ ಜೋತ್ರದ ಕೊಡಿಟ್ ಗಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟೊಂಡೆರ್. ಅಂಚನೇ ಅಜ್ಜಿಗ್ ಗೊತ್ತಾವಾಂತಿಲೆಕ್ಕೊ ಮನಿಪಾಂತೆ ಜೆತ್ತ್‌ದ್ ನಿದೆರ್ಯೆರ್.

ಮನತಾನಿ ಬೊಳ್ಪುಗು ಅರಸುಲೆನ ಕುಂಟು ಮಡಿ ಮಲ್‌ಪ್ಯರೆ ಪೋಪುನ

ಮದ್ಮೊಳಿ ಕುಂಟುನು ಪತ್ತೊಂದು ಎರುತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ದೀವೊಂದು ಮೆಲಾನೆ ಪೋವೊಂದಿತ್ತ್. ಪೋನಗ ಈ ಪಿಲಿ ಸೈತ್‌ತ್ ಬೂರ್‌ನವು ತೂಯೆ. ಮದ್ಮಳಗ್ ಬಾರಿ ಕುಸಿಯಾಂಡ್, ಈ ಮಡಿತ ಕುಂಟನು ಒಯ್ತು ಚೀಮುಳ್ಳುತ ಬಲ್ಲೆಗ್ ಅಡಕ್ಕಿಯೆ. ಈ ಎರುನು ನೂಕ್‌ತ್ ಕಣಿಕ್ ಪಾಡ್‌ಯೆ. ಪೋಯೆ ಪಜಿಕೊತ್ತಲಿಂಗೆ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಸೈತಿ ಪಿಲಿತ ಮಂಡೆಗ್ ಹಾಕಿಯೆ. ಪಿಲಿತ ಕಡೆ ಮೀಸೆನ್ ಕ್ಯೊಯೆ, ಕಡೆತ ಕೆಬಿನ್‌ಲಾ ಕ್ಯೊಯೆ, ಕಡೆ ಉಗುರ್‌ನ್ ಕ್ಯೊಯೊಂಡೆ ಇಂದೆನ್ ದೆತ್ತೊಂದು ಬಲ್ಲಾಳೆರೆ ಬೂಡುಗು ಬಲಿತ್ತ್. "ಪಿಲಿ ಕೆರ್‌ದ್ ಬತ್ತೆ ಯಾನೇ ಬಲ್ಲಾಳರೆ, ಪಿಲಿತ ಗುರ್‍ತೊ ಕೊಂಡತ್ತೆ ಜಾಕುನ್‌ಲಾ ಪದ್ಮುನ್‌ಲಾ ಕ್ಯೊರ್ಲೆ ಯಂಕ್'ಂದ್ ಪಂಡೆ. ಗುರ್‍ತೊನು ಬಲ್ಲಾಳರೆನ ಕೈಕ್ ಕೊರಿಯೆ. ಬಲ್ಲಾಳ್‌ರೆಗ್ ಉಂದು ಕಡೆನೋ ಕೊಡಿಯೊಂದು ಗೊತ್ತುಂಡೊ? ಅಯೆ ಮದ್ಮಾಳಿ ಬುಕ್ಕೊಜಿಂದ್ ಪಣಿಯೆರೆ ಆಪೊಂಡೋ? ಪಣ್ಣ ಪಾತೆರೊ ಒರಿಪ್ಪಾವಡತ್ತೊ? ಬಲ್ಲಾಳರೆಗ್ ನಾಲಗೆ ಮಗ್‌ರಾಂತೆನೆ ಆಂಡ್. ನಾನ ದಾನೆ ಮಾಲ್ಪುನಾಂದ್ ಪಂಡೆರ್, ಎಲ್ಲಂಜಿ ಅಂಗಾರೆ ನಿನ್ನ ದಿಬ್ಬಣ ಬರಾಡ್‌ಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಬುಡಿಯೆರ್ ಬಲಾಳೆರ್. ಮದ್ಮಳ್‌ಗ್ ಬಾರಿ ಖುಸಿ ಆಂಡ್, ಜಾಲ್ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ಪಾಯೆ, ಚಪ್ಪರೊ ಪಾಡಿಯೇ, ಜನಮಾಂತ ಪಂಡೇ. ಮದ್ಮಳನಾ ಗೌಜಿಯೇ ಗೌಜಿ. ಬಲ್ಲಾಳೆರೆಗ್ ನಿದ್ರೆ ಬರ್ಪುಜ್ಜಿ, ಬಂಜಿಗ್ ಉಣುಪ್ಪು ಬೊಡ್ಚಿ, ಕಣ್ಣ್‌ಟ್ ನೀರ್ ಬರ್‌ಪುನೆಟ್ ತಡೆಪುಜ್ಜಿ. ಬಲ್ಲಾಳೆರ್‌ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಲ್ತೆರ್. ಆಂಟಾ ಈ ಪರ ಮದ್ಮಾಳ್‌ಗ್ ಯಾನ್ ಎಂಚ ಪೊಣ್ಣು ಕೊರ್ಪುನಾ, ನರಮಾನಿಯಾನ ಮೋನೆ ಎಂಚ ತೂಪುನಾಂದ್ ದು:ಖಿತೊಂತು ಇತ್ತೆರ್.

ಆತಾನಗ ಈ ಅಜ್ಜಿ ಇಲ್ಲಲ್ ಬತ್ತ್‌ತ್ ಕುಮಾರೆರೆಟ ದಾನೆ ಪಂಡೆರ್, "ಎಲ್ಲೆ ಬಲ್ಲಾಳೆರೆನ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಮದಿಮೆ. ಮದ್ಮೆಳಿ ಪಿಲಿ ಕೆರ್ತೆಗೆ ಆಯಗ್ ಗೌಜಿಟ್ ಮದಿಮೆ ಮಾಲ್ತ್ ಕೊರ್‌ಪೆರ್‌ಗೆ. ಎಲ್ಲೆ ನಿಕುಲುಲಾ ಬರ್‌ಪರೊ ಮಗಾ ಬಲ್ಲಾಳರೆ ಬೂಡುಗು ಮದಿಮೆಗ್ ಎಲ್ಲೆ ಪೋಯಿ ಮಗಾ ಗಮ್ಮತ್ ಉಂಡ್‌ತ್ ಬರ್ಕೊಂದು ಪಂಡೆರ್. 'ಆವು'ಂದು ಜೋಕುಲು ಪಂಡೆರ್. ಮನತಾನಿ ಮದ್ಮೆಳನ ದಿಬ್ಬಣೊ ಬೇಂಡ್, ವಾದ್ಯೊ, ಜನಕುಲೊಟ್ಟುಗು ಬರ್ಪುಂಡು. ಬಲ್ಲಾಳೆರ್‌ಲಾ ಮಾಂತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಲ್ತ್ತಿರ್. ಜನ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸೇರ್‌ಂಡ್ ದೊಂಪೊ ಪೊಗ್ಗಾಯೆರ್. ಬಲ್ಲಾಳೆರ್ ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡ್‌ತ್ ಉಳಾಯಿ ಕುಳ್‌ನಾರ್ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತಿಜೆರ್. ಆತಾನಗ ಈ ಕುಮರೆರ್‌ಲಾ ಅಜ್ಜಿಲಾ ಮದಿಮ್ಮೆತ ಇಲ್ಲಾಡೆಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ದಿಬ್ಬಣೊ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಳ್ಳುತುಂಡು. ಅಪಗ ಅಜ್ಜಿಟ ಈ ಜೋಕುಲು ಪಂಡೆರ್ "ಬಲ್ಲಾಳೆರೆನ ಮಂತ್ರಿನೊರ ಇಂಚಿ ಲೆಪ್ಪುಲೆ ಅಜ್ಜಿ ಯಂಕುಲೆಗ್ ಪೊಲಬು ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾತ್ ಈರೊರೊ ಲೆಪ್ಪುಲೇ"ಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಂಚನೇ ಈ ಅಜ್ಜಿ ಈ ಮಂತ್ರಿನ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್, "ಒರೊ ಬರೊಡುಗೆ ಮಂತ್ರಿಲೆ ಎನ್ನ ಪುಳ್ಳಿಗುಳೆಗ್ ಈರೆಟೊರೊ ಪಾತೆರೊಡುಗೇ"ಂದ್. ಮಂತ್ರಿಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ "ದಾನೆ ಬರಿಯೆರೆ ಪಂಡರ್"ಂದ್ ಕೇಂಡೆರ್. "ಬೂಡುತ ಅರಸುಲು ಒರೊ ಪಾತೆರಿಯೆರೆ ತಿಕ್ಕೊಡು, ಓರೊ ಬರಿಯೆರೆ ಪನ್ಲೇ"ಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಆತಾನಗ ಬಲ್ಲಾಳೆರ್ "ಯಾನ್ ಮಾತ್ರೊ ಪಿದಾಯಿ ಬರುಪುಜ್ಜಿ ನರಮಾನಿಯನ ಮೋನೆನ್ ಎಂಚ ತೂಪುನೇಂದ್ ಕುಲ್ಲುದೆ"

ಪಂಡ್‌ದ್ ಬರ್ಯೆರೆ ಒಪ್ಪಿಜೆರ್. "ಅರಸು ಕುಮಾರೆರನ ಲೆಕ್ಕೊ ಉಳ್ಳೆರ್ ಅಜೋಕುಲು ಈರೆನ್ ಒರೊ ತೂವೊಡೂಂದು ಕೇನೋಂತುಲ್ಲೆರ್. ಒರೊ ಬಲ್ಲೇ"ಂದ್ ಮಂತ್ರಿ ಪನ್ಪೆರ್. ತರೆ ಅಡಿಕ್ ಪಾಡೊಂದು ಬಲ್ಲಾಳೆರ್ ಸೀದಾ ಬತ್ತೆರ್. ಬತ್ತಾನಗ ಕೊಡಿಮೀಸೆ, ಕೊಡಿಉಗುರು, ಕೊಡಿಕೆಬಿನ್ ಬಲ್ಲಾಳೆರೆನ ಕೈಕ್ ದೆತ್ತ್‌ತ್ ಕೊರ್‌ಪೆರ್ ಈ ಕುಮಾರೆರ್. ಬಲ್ಲಾಲೆರೆಗ್ ಬಾರಿ ಕುಸಿಯಾಂಡ್. ಮಡ್ಯಾಳನ ಕೆಕ್ಕಲ್‌ಗ್ ಕೈ ಪಾಡ್‌ತ್ ನೂಕುಲೇಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಮಡ್ಯಳನ ದಿಬ್ಬಣೊನ್‌ಲಾ ಮಡ್ಯಾಳ್‌ನ್‌ಲಾ ಕೆಕ್ಕೆಲ್‌ಗ್ ಕೈಪಾಡ್‌ತ್ ಪಿದಾಯಿ ನೂಕಿಯೆರ್. ಮಡ್ಯಾಳೆ ಪೋತು ಚೀಮುಳ್ಳು ಬಲ್ಲೇಡ್ ಇತ್ತಿನ ಮಡಿತ್ತ ಕಟ್ಟನ್‌ಲಾ ಕಣಿಟ್ ಇತ್ತಿನ ಪರ ಎರುಕುನೆಲಾ ಲಕ್ಕಾವೊಂತು, "ಜಾಕುನಲಾ, ಪದ್ಮನ್‌ಲಾ ಸಾವು ಕರಿತ್ ಎಂಕ್ ಈ ಗತಿಯಾಂಡ್"ಂದ್ ನೆರೊಂತು ಎರು ದೇರೊಂತು ಪೋಯೆಗೆ. ಜಾಕುನ್‌ಲಾ ಪದ್ಮನಲಾ ಈ ಕುಮಾರೆರೆಗ್ ದಾರೆ ಮೈತ್‌ದ್ ಬಲ್ಲಾಳೆರ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಒಂಜಡಿ ಬೂಮಿನ್‌ಲಾ ಕೊರಿಯೆರ್, ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾಯೆರ್, ಅಜ್ಜಿನ್‌ಲಾ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋತು ಇತ್ತೆ ಎಡ್ಡೆಟುಲ್ಲೆರ್‌ಗೆ.

ಪೊಸ ಪದೊಕುಲು :

ಜೋತ್ರೊ = ಪಂಚೆ; ಕೋಲುಕಂಬಿ = ಸಪುರ ಬದಿಯ; ದಪ್ಪ = ಕೆಳಗೆ; ಚಿಕ್ಕೆಲಿ = ಸಣ್ಣ ಇಲಿ; ಚಿಪ್ಪಿ = ಗೆರಟೆ; ಮುಕಸಾಲೆ = ಮೊಗಸಾಲೆ; ಅಬ್ಬೆ–ಅಪ್ಪೆ = ಮಹಾರಾಣಿ; ಉದುಬವ = ಉದ್ಭವ; ಚಾಕ್ರಿ = ಕೆಲಸ; ಅಂಗಾತ್ನೆ = ಬಾಯಾರಿಕೆ; ಕಿನ್ನಿ = ಕೆನ್ನೆ; ಚೀಮುಳ್ಳು = ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಮುಳ್ಳು ಗಿಡ; ನಿಂಗಲ್ = ಕಡಿಯಕ್ಕಿ.

ತುಳು ಜಾನಪದೊಟು ಪಂಡ್‌ದ್ ಮುಗ್ಯಂದಿನಾತ್ ಕತೆಕುಲುಲ್ಲೊ. ಅವೆನ್ ಸಂಪಲಿಪುನ ಕಜ್ಜೆ ಒಂತೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಬೊಲ್ಪುಗು ಪಾಡುನ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಟ್‌ದ ಆತಿಜಿ. ಆ ನಿಲೆಟ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಉಂದು ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಬೇಲೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೊರಪೊಳು ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾನಾದಿಗೆ ಪಡೆಯಿನ ಎಡ್ಡೆ ಕತೆಗಾರ್ತಿ. ಆರೆನ ಜೋಳಿಂಗೆಡ್ ದಿಂಜ ಕತೆಕುಲುಲ್ಲೊ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಅಜತ್ ದೆತ್ತಿನ 13 ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಶಯೊದ ಕತೆಕುಲು ಈ ಬೂಕುಡು ಅಚ್ಚಾತೊ.

ಕತೆಕುಲೆನ್ ಸಂಪೊಲ್ತ್‌ದ್ ಅಜಕ್ಕಳ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ತುಳು - ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿ ಡಾ. ಸುಂದರ ಕೇನಾಜೆ. ಭತ್ತದ ಬೇಸಾಯ : ಒಂದು ಜಾನಪದೀಯ ಅಧ್ಯಯನ ಪನ್ಪಿ ವಿಷಯೊಡು ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ಶಿಕ್ಷಣೊತಜ್ಞೆ ಆದ್ ಸುಳ್ಯೊದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರೊಡು ಬೇಲೆ ಬೆಂದೊಂದುಪ್ಪಿನ ಮೇರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಯಲಾಟ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಆದ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆ ಬೆನ್ತೆರ್. ಸಾಹಿತಿಯಾದ್ ನೇಮ, ಚಾಲಚಕ್ರ, ಬತ್ತದ ಲೋಕ, ನೆಂದ ನೆಲೆ ತರವಾಡು ಇಂಚ ಕನ್ನಡೊಡು ಕೆಲವು ಎಡ್ಡೆ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ಸಂದಾದೆರ್. ಕೊರಪೊಳು ಪಂಡಿನ ಕತೆಕುಲು ಬೂಕು ಸಂಪೊಲ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತೆ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಕಳಕ್ ಜತ್ತೊಂದುಪ್ಪಿನ ಆರೆನ ಸಾಧನೆ ತುಳುಟುಲಾ ದಿಂಜ ಆವಡ್. ತುಳುವೆರ್ ಮೆಚ್ಚುಲೆಕ ಆವಡ್‌ಂದ್ ಎನ್ನ ಬಯಕೆ.

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
(ಗುರ್ಕಾರ್ರೆ ಪಾತೆರೊದ ತಿರ್ಲ್)